

Can NUROĞLU

SORGULAYAN

Gelsin

Sorgulayan Gelsin!

Can Nuroğlu

Telif Hakkı/Copyright Can Nuroğlu, 2017

E-Kitap Hristiyan Kitaplar tarafından yapıldı. Daha fazla ücretsiz kitap indirmek için sitemize ziyaret edin.

Türkiye'de Kilise Adresleri

İçindekiler

Önsöz

Giriş

1. TANRI'NİN VARLIĞI

Tanrı'nın Var Olduğundan Nasıl Emin Olabiliriz?

- a. Bilimin Temel Yasaları
- b. Antropik Prensiptir (İnsancıl İlke)
- c. Doğanın Doğası
- d. Doğuştan Gelen İnanç
- e. Ahlaki Yükümlülük
- f. Karar

İyi Bir Tanrı Nasıl Bu Kadar Acıya İzin Verebilir?

- a. Dünyamızın Bu Hali Tanrı'nın Orijinal Planına Aykırıdır
- b. Yalnız Bırakılmadık
- c. Beklentilerimizi Gözden Geçirmeliyiz
- d. Büyük Resmi Göremiyoruz
- e. Tanrı Kötülüğü İyilik İçin Kullanabilir
- f. Yenilenme Umudu Vardır

2. KUTSAL KİTAP'IN YETKİSİ

Kutsal Kitap'ın Güvenilir Olduğundan Nasıl Emin Olabiliriz?

- a. Metinle İlgili Kanıt
- b. Tarihi Kanıt

Kutsal Kitap'ta Çelişkiler Var mı?

- a. İlahi Esin
- b. Kutsal Kitap'taki 'Çelişkiler'
- c. Şiddet İçeren Bölümler:
- d. 'Modern' Çelişkiler

Son Söz

Kaynakçı

Önsöz

Modern bilimin gelişip ilerlemesinin ardından metafizik dünyaya ilişkin şüpheli yaklaşımların da artmasıyla birlikte, mutlak gerçeğin ne olduğu konusunda tartışmalar bitmeden sürer gider. Bu da son yüzyıllar içerisinde Tanrı'nın varlığı meselesini her daim gündemde tutmaktadır.

'Gerçekten bir Tanrı var mı?' sorusu, ağır bir anlam ve değer kaybı yaşayan günümüz dünyasında yanıtlanması gereken çok hayati bir soru olarak karşımızdadır. Elinizdeki kitap bir taraftan doğal teoloji açısından Tanrı'nın varlığına işaret eden kanıtların olup olmadığı meselesini ele alırken, diğer taraftan da özel vahiy, yani Tanrı'nın vahyettiği Kutsal Yazılar'ın güvenilirliğini incelemekte ve bu hayati soruya tutarlı bir yanıt sunmaya çalışmaktadır.

Bu kitap, karmaşık bir dilden ziyade, bu konuyla ilgilenen bir kişinin rahat bir şekilde okuyabileceği akıcı ve sade bir dile sahiptir. Kitap içerisinde yapılan analogi ile anlatmak gerekirse, kendinizi bir mahkeme salonunda, önemli bir davanın çözülme aşamasında, karar vermesi gereken bir jüri koltuğunda bulacaksınız. Vereceğiniz kararın yaşamınızdaki en önemli karar olacağından kuşkunuz olmasın.

Gerçeğin, onu arayanlara er geç kendisini açıklamak gibi bir özelliği vardır. Bu çabanızda karşılıksız kalmayacağınıza inanıyorum.

Yazarın bu kitabı arayış için iyi bir başlangıç istasyonu olabilir. Diğer duraklara ilerlemekten ve nihai varış noktasında bekleyen Tanrı ile buluşmaktan asla vazgeçmemeniz dileği ile.

Senem Ekener

Giriş

Soru sormak, insanın en temel ihtiyaçlarından biridir. İlk konuşmaya başlayan çocuk genellikle her şeyi sorgulayarak anne babasını delirtir: *'Bu ne?', 'Niçin böyle?', 'Ama neden?'*... Ne yazık ki bulunduğumuz coğrafyada çoğu zaman açıklayıcı bir cevap almak yerine, *'Boş ver', 'Kurcalama orayı', 'Ayıptır!'*ya da *'Sus artık!'* gibi yanıtlarla karşılaşırız. Özellikle, din ve Tanrı gibi, hayatın en önemli konularına gelince, genellikle *'Fazla soru sormak iyi değil, yoksa dinden çıkarsın'* denmiştir. Böylece çoğu insanımız sorularını içine atıp meraklı duygularını bir yerlerde hapsetmiştir. Ama bazılarımız her şeye rağmen, sormadan edemeyiz. Ne var ki soru sordukça da kafamız iyice karışır ve sağlıklı bilgi edineceğimiz yetkili ve sağduyulu kişiler bulamadığımız için gittikçe yalnızlığa ve karamsarlığa gömülürüz. Bu yüzden birçok kişi dinden çıkmıştır ve Yaradan'a inanmaktan da vazgeçmiştir.

Peki soru sormak gerçekten günah mıdır? İnsana akıl veren Allah bu harika armağanı kullanmamızı neden engellesin ki? Sora sora Bağdat bulunuyorsa, aynı yöntemle Tanrı'ya giden yolu bulamaz mıyız? Elbette buluruz! Aslında soru sormak şarttır. Özellikle hayatın en önemli

meselerini anlamak için birçok şeyi sorgulamak gerek. Sen de sevgili okur, soru sormayı sevenlerden isen bu kitap tam sana göre. Şu anda merak edip irdelediğin konulardan ötürü belki *'dinden çıkmış'* damgasını yemiş olabilirsin, toplumdaki dışlanmış yapayalnız hissediyor olabilirsin. Kendini deist, kuşkucu, agnostik ya da ateist olarak görüyor olabilirsin, benim için sorun değil, önemli olan aklını kullanıyor olman ve gerçekleri samimiyetle arıyor olmandır.

Öncelikle, klasik kültürel anlatımlarla yetinmeyip farklı bir bakış açısını okumaya yanaştığın için seni tebrik ederim. Bu davranışın bana hayatın en derin mevzuları olan Tanrı, inanç ve yaşamın esas anlamı hakkındaki sorularının cevaplarını gerçekten bulmak istediğini gösteriyor. Bu önemlidir, çünkü birçok insan, ister dindar olsun ister olmasın, sadece ebeveynlerin, öğretmenlerin ve başkaları tarafından söylenenleri pek düşünmeden ve onlara verilen bilgilerin geçerliliğini test etmeden inanmaya razı olurlar.

Hayattaki zor sorularla uğraşmaya cesaret edenlere çok büyük saygı duyarım. Çoğu insana, onlara önceden öğretilmiş olan şeylere, gerçeklik boyutunu kontrol etmeden inanmak, daha kolay gelir çünkü kurulmuş dengeli ve düzenli kimse sarsmak istemez. Fakat şöyle bir gerçek de vardır; hepimiz tatmin edilmeye muhtaç akıllara sahibiz. Özellikle modern çağda şanslıyız ki bize sunulan iddiaların doğruluğunu değerlendirebilmemiz için ihtiyacımız olan imkanlara daha fazla ulaşılabilirliğimiz vardır. Böylece eskisi gibi karanlık bir köşede kalmaya gerek yok, içinde büyüdüğümüz toplumun sınırlarını aşarak gerçeğin ufuklarını keşfedebiliriz.

Ben, soru sormanın hatta şüphe etmenin bile, hayatlarımızda önemli yeri olduğunu düşünüyorum. Çünkü test edilmeyen bir "gerçek iddiasının" kolaylıkla yalan bahanesine dönüşebileceğini hepimiz görmüşüzdür. Belli bir gerçeğin inanmaya değer olabilmesi için, mantıklı eleştiriye karşı ayakta durabilmesi gerekmektedir. Gerçekçi bir argüman eleştiriden kaçınmamalı, çünkü sağlıklı bir fikir alışverişinden her zaman daha güçlü bir gerçeklik doğar. Zira dürüstçe sorgulamak birinin doğru bildiklerini başta sarıya da eninde sonunda onu daha doğru bir inanca sevk edeceği kesindir. Bu sebeple şüpheli veya ateist arkadaşlarımdan gelen eleştirileri hoş karşılarım çünkü bu diyalogların Tanrı'ya olan güvenimi güçlendirmeye sebep olduğunu fark etmişimdir.

Aslında imanımdan her zaman bu kadar emin değildim. Ben, Hristiyan bir ailede büyüdüm ve çoğu çocuk gibi bana öyle öğretildiği için öyle olduğunu düşündüğüm birçok şey vardı. Fakat lisedeyken imanıma meydan okuyan birkaç zor soru ile karşılaştım. Çoğu insan bu

sorularla karşılaştıklarında ya duymamazlıktan gelip körü körüne inanmaya devam eder ya da tamamen inancını terk eder. Bence bu tepkilerin ikisi de kolay yolu seçmenin ve gerçeklerden kaçınmanın işaretleridir. Ben başka bir yolu seçtim, o da imanımı sorguya çekmek oldu. Çünkü inandığımız konuların sağlamlığını ancak onları sorguladığımızda anlarız. Yıllar boyunca imanımın mantıklı ve gerçek olduğunu anlamak için hep sorular sordum. Bana yöneltilen sorulara da hep mantıklı cevaplar aradım. Sonuç olarak, inancımı sorgulamanın ve bazen ondan şüphe etmenin bile, inandıklarımı daha da netleştirip güçlendirdiğini gördüm.

Ne yazık ki “modern çağ” insanların çoğu Tanrı’ya inanmanın mantık ve bilim çerçevesi dışında olduğunu var sayar. Hatta, geçtiğimiz yüzyılda insanlar birbirlerine tamamen zıt oldukları düşüncesiyle bilimi inanca karşı tuttular. Fakat inancımı sorgulayan arkadaşlarımların sorularını cevapladığım yıllar boyunca, Kutsal Kitap’a olan imanımın bilimsel ilkelerle uyum içinde olduğunu, dahası, hayat ile ilgili bildiğimiz olaylara tamamen mantıklı bir açıklama sunduğunu keşfettim. O yüzdendir ki, ben burada hayatın sorularına, Kutsal Kitap (Tevrat, Zebur ve İncil) tarafından anlatılan ve kanıtlanabilir bilimsel verilere dayanan mantıklı cevaplar sunmak istiyorum.

Kutsal Kitap’ın modern bilimle uyumlu olmasının mümkün olmadığını düşünerek beni duymazdan gelmeden önce bir dakikanı ayırıp kendi önyargını analiz etmeni rica edeceğim. Hepimiz içinde yetiştiğimiz toplumdaki, gördüğümüz eğitimden veya kişisel deneyimlerimizden belli başlı düşüncelere eğilimliyizdir. Oysaki her şeyi biliyor ya da tam olarak araştırmış olmamız mümkün değil. Bu yüzden ister beğenelim ister beğenmeyelim, hepimiz bir takım önyargılara sahibiz. Fakat yine de hayatın en kritik sorularını incelemek üzere işte buradayız ve her zamankinden daha çok açık fikirli olmamız gerekiyor. Böylece, bildiklerimizi samimi bir şekilde yeniden gözden geçirebilmek için çekincelerini bir kenara koyup benimle birlikte hayatın en önemli meselelerine tarafsız bakmaya ne dersin?

Kendim Tanrı’ya inanan biri olmama rağmen, bir konuda ‘imanlı’ diye geçinenlerden çok imansızlara hak veririm. Şöyle ki Tanrı’ya inanmayan insanlar inançsızlıkları doğrultusunda yaşarken Allah’a inandığını söyleyenler çoğu zaman Yaradan onları görmüyormuş gibi yaşıyorlar. Bu korkunç bir ikiyüzlülüktür! Tabii ki bu inandıklarının gerçek olmadığını veya değersiz olduğunu kanıtlamaz, nitekim hepimizin hayatında belli başlı tutarsızlıklar var. Ama ne yazık ki günümüzde insanları dinden en

çok soğutan ve Tanrı gerçeğinden uzaklaştıran bir şey de bu gibi tutarsızlıklardır.

Öte yandan, 'dindar' insanların ikiyüzlülüğü yüzünden Tanrı'ya inanmamayı seçmek hepimizin özünde bulunan dürüstlük standardı ve ahlak beklentisinin altını çizer. Bunu bir örnek ile açıklayayım: Korkunç bir anne veya babaya sahip olan birinin aile sevgisinin var olmadığını iddia ettiğini düşünün. Oysaki bu tür mantık aslında hepimizin doğal olarak anne baba sevgisini arzu ettiğimizi gösterir, bu da 'sevginin' gerçek ve hayatın önemli bir parçası olduğunu kanıtlar. Ayrıca ailemizin kötülüğünden dolayı sevginin varlığını reddetmek hayatı daha iyi bir hale getirmez, sadece bizi daha da yaralar ve üzer. Aynı biçimde, inançsız birinin imanlılarda gördüğü tutarsızlıklardan dolayı Tanrı'yı reddetmesi, kişinin Tanrı inancından kaynaklanan ruhsal nitelikleri içten özlediği ve onlara sahip olmayı beklediğini gösterir.

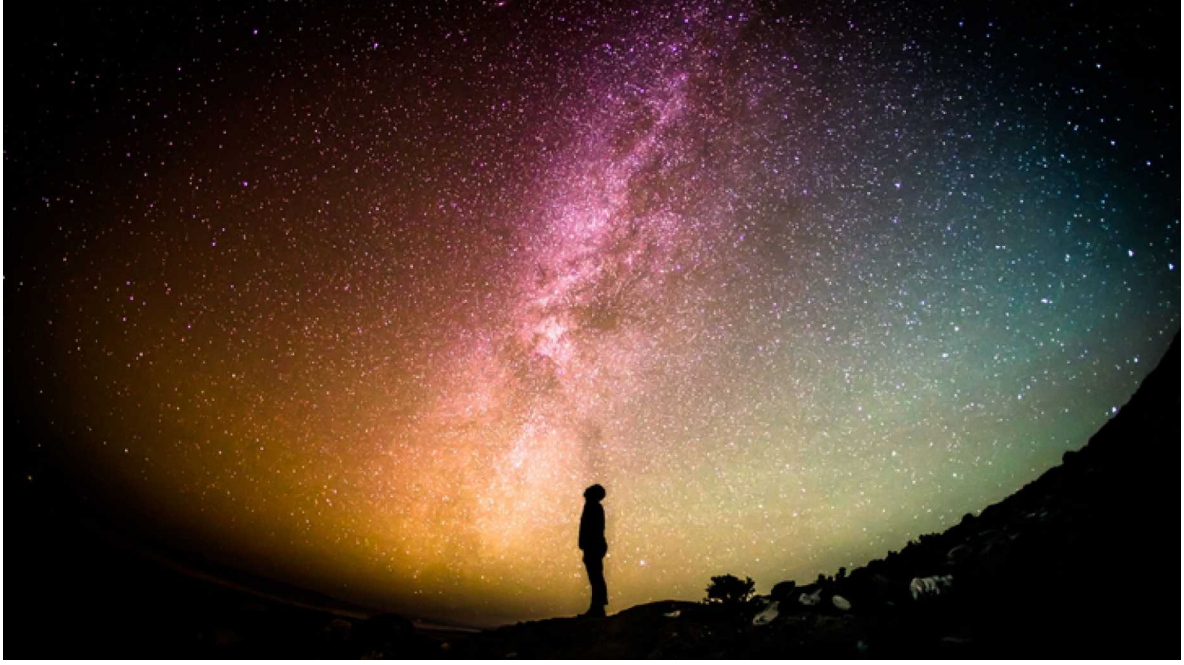
Kaldı ki toplumumuzda, özellikle din konusunda gözüken tutarsızlıklar, Tanrı'nın yokluğundan çok toplumun ikiyüzlülüğüne kanıttır. Bu noktada topluma hakim olan dini sorgularken Tanrı'yı ve onun gerçeklerini de yok saymamaya dikkat etmeliyiz. Burada birbirinden ayırmamız gereken iki farklı durum vardır. İçinde büyüdüğümüz dini veya inancı sorgularken inancın Tanrı gerçeğini tam olarak yansıtmıyor olabileceğini unutmamalıyız. Araştırmamız sonucunda belirli bir inancı reddetsek bile Yaradanımız'dan ümit kesmemeye dikkat edelim. Yani, pire için yorgan yakmayalım.

Yeryüzünde Tanrı'yı temsil ettiğini iddia eden ama aynı ölçüde birbiriyle çelişen binlerce din ve inanç var ama Tanrı birdir. Anlaşılan bütün dinler gerçek Tanrı'yı temsil etmiyor. Dolayısıyla sorguladığımız din boş çıksa da bu, Tanrı'nın olmadığı anlamına gelmez. Şöyle bir örnek vereyim: Ailemle birlikte bir gün misafirliğe gittik. Elimizdeki haritayı takip ederek gideceğimiz adrese ulaştık. Kapıyı çaldık ama hiç tanımadığımız bir adam karşımıza çıktı. Sonra arabaya dönünce oğlum '*Demek ki öyle biri yok*' dedi. Ben de '*Hayır, aradığımız kişi var da, biz yanlış adrese gelmişiz çünkü kullandığımız harita bizi yanılttı*' diye karşılık verdim. Benzer şekilde, gerçeği bulmak için doğru adrese başvurmak kadar, haritayı doğru şekilde izlemek de önemlidir.

Sonuç olarak, sorgulamak gereklidir. Toplumumuzun ve hayatın genel tutarsızlıklarını anlamak için ve en önemlisi Tanrı'nın gerçeklerini saptamak için zor sorular sormak lazım. Ancak sorgularken nihai amacımızı gözden kaçırmamalıyız. Çünkü bazıları, sanki üstün mantıklarıyla her şeyi çözebiliyorlarmış gibi oldukça asi veya havalı bir tavır takınırlar. Eleştirmek ve sorgulamak onlarda resmen bağımlılık

yapmıştır. Artık gerçeği aramıyor, sadece kendilerini herkesten bir tık daha üstün göstermeye çalışıyorlardır. Fakat acı gerçek şu ki, işin sonunda ne kendini ne de başkalarını bir tık yükseltmiyorlar, aksine herkesi kendileri gibi aynı şüphecilik bataklığına çekiyorlar.

Bu tarz bir sorgulama sağlıklı bir hayat için iyi bir temel oluşturmaz. Çünkü kişisel ve toplumsal davranışlarımıza şekil verecek gerçek cevaplara ihtiyacımız var. Amacımız sadece sorgulayıp durmak değil, gerçeklere ulaşmak olmalı. O yüzden bu zor soruları araştırmaya başlamadan önce sana sormak istiyorum, sevgili okur: Hakikaten gerçek olanı arıyor musun? Eğer aramıyorsan, sadece tartışmak istiyorsan, bununla zamanını harcama. Fakat gerçeğe ulaşmak için sorular soruyorsan, sorularına cevap aramanın ve bulmanın seni nasıl özgürleştirdiğini keşfedeceksin. İsa Mesih dedi ki: *“Gerçeği bileceksiniz ve gerçek sizi özgür kılacak.”*²¹

Elindeki kitap, inanç ve Tanrı hakkındaki konuları sorgulayan kişilerin sorularını Hristiyan bakış açısından cevaplamayı hedefler. Buradaki amacım, bütün itirazları tek tek cevaplamaya kalkışmak değil en önemli meseleleri ele alıp daha sağlıklı ve gerçekçi bir tartışma platformu oluşturmaktır. En önemlisi, her şeyi sorgulayan arkadaşlarıma Tanrı'ya inanmanın bizi 'akılsız' yapmadığını göstermek istiyorum. Sonuç olarak her birimizin bu konularda kendi kararını vermesi lazım. Ancak karar verirken gerçek verilere göre değerlendirmeye dikkat etmeliyiz. Ülkemizde ve dünya genelinde Hristiyanlık hakkında pek çok olumsuz şeyler söylenir, fakat şimdi bir Hristiyan'dan gerçekten neye

inandığımızı ve inandığımızın bilimsel kanıtlarla nasıl bağdaştığını okuma şansın var.

Değerli okur, eğer sorgulamaya ve yeni şeyler keşfetmeye açık ve önyargısız olduğunu iddia ediyorsan, bundan sonra okuyacağın sayfalarda sahip olduğun bazı görüşleri yeniden değerlendireceğini umut ediyor ve daha gerçekçi ve anlamlı bir hayata başlayacağına inanıyorum.

1. TANRI'NIN VARLIĞI

Tanrı'nın Var Olduğundan Nasıl Emin Olabiliriz?

En önemli ve temel konu olan, Tanrı'nın varlığı konusunu ele alarak başlıyoruz. Birçok kişi Tanrı'nın varlığını kavramakta zorluk çeker çünkü gözle görülmeyenin var olduğu tam anlamıyla kanıtlanamaz. Fakat sırf bir şey göremiyoruz diye, bu göremediğimiz varlığın var olmadığı anlamına gelmez. Hatta inanan biri olarak, Tanrı'nın bilimsel olarak "kanıtlanamamasına" hiç şaşırıyorum, çünkü O gerçekten her şeye gücü yeten, sınırsız ve sonsuz Tanrı'ysa, özü gereği kesinlikle bilim kapsamının çok üstünde ve ötesindedir. Eğer Tanrı'nın her yönünü deneysel olarak açıklayabilseydik bu O'nun Tanrı olmadığını kanıtlardı, zira deneylerle açıklanabilen bir varlık nasıl insandan üstün olabilir ki?

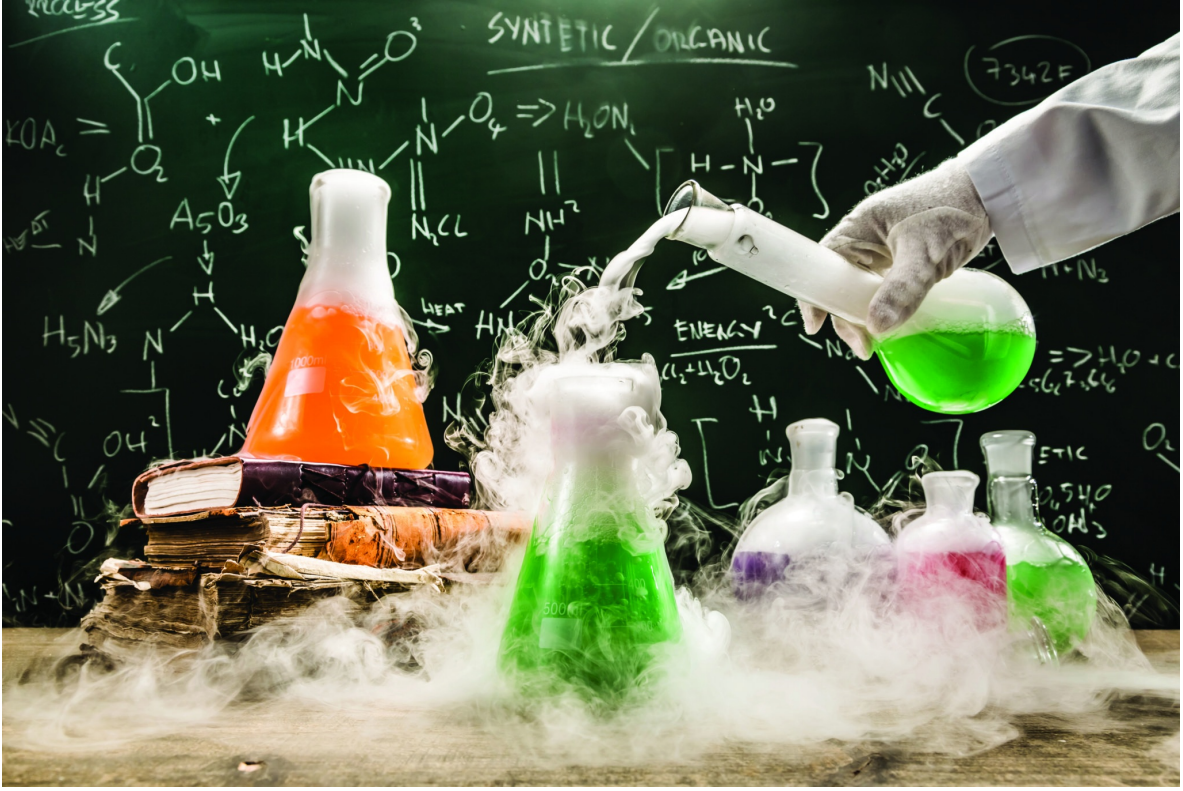
Yıllar önce Rus bir kozmonot uzay yolculuğundan döndükten sonra Tanrı'yı bulamadığını açıklamıştır. Oxford'lu ünlü filozof C. S. Lewis, Rus'un bu açıklamasını Hamlet'in Shakespeare'i bulmak üzere tavan arasına gidip eli boş dönmesine benzetmiştir. Doğal olarak, Hamlet karakterinin kendi hikayesinin yazarı olan Shakespeare'i tavan arasında bulmasını beklemeyiz. Aynı şekilde, Tanrı bizi yarattıysa, O'nu yalnızca kendi zihin gücümüzü kullanarak evrenin bir köşesinde bulamamamıza şaşırılmamalıdır.²

Yani, Tanrı'nın varlığını tam anlamıyla kanıtlayamıyor olmamız, imanımıza engel olmaktan ziyade gerçeğin temelini tamamlayıcı bir parçasıdır. Bunun nedeni iman kavramının, fiziksel olarak hissedilemez olanı anlamamıza yardımcı olan doğal ve deneysel bölgenin ötesine uzanmasıdır. Kutsal Kitap iman hakkında şöyle der: *"İman, umut edilenlere güvenmek, görünmeyen şeylerin varlığından emin olmaktır."*³ Bu tanıma göre gerçek iman, doğal yeteneklerimizin ötesinde bulunan ruhsal gerçekler hakkında bize güvence ve kesinlik verir.

Bilim harika bir araçtır ama her şeyi gözlemlemek ve veya ölçmek konusunda sınırlıdır. Günlük hayatımızda bile bilim alanının dışında bulunan birçok olağanüstü olay vardır. Mesela tekrar sevgi örneğini ele alalım. Sevgi dünyanın her yerinde insani değerlerin merkezinde kabul edilen bir duygudur. Bir bebek doğduğu andan itibaren, sevgi dediğimiz bu eşsiz duyguyu yaşamaya başlar. Aileleri bir arada tutan görünmeyen bir tutkal gibidir. Yüzyıllardır ve özellikle kendi modern popüler kültürümüzde bile, sevgi gücünün ve her tarafa yayılan etkisinin sonuçlarını görürüz. Çoğu şarkının, şiirin ve filmin sevgi konusunu veya eksikliğini işlemesi yeterli bir kanıttır. Yine de sevgi kavramını anlamak veya ölçmek için bilimsel terimler ve yöntemler tamamen yetersizdir.

Bazı kişiler soyut olan sevginin toplumsal bir konsept ve sosyal değer olarak var olduğunu kabul etse de, hâlâ görünmeyen Tanrı kavramına karşı direnir. Bunun nedeni bu gibi insanların çoğu zaman oldukça katı 'rasyonel' (düz mantıksal) bir pozisyondan tartışmalarıdır. Tabii ki mantıklı düşünmek gereklidir ama yalnızca rasyonel düşüncesine dayanarak her şeyin bilimsel yöntemle açıklanabileceğine inanmak bizi bazen çıkmaza sokabilir. Çünkü günlük deneyimlerimizin birçoğu "deney tüpünün" içine zorla konulamaz. Gerçek şu ki, "hayat" dediğimiz olayın birçok boyutu var ki katı rasyonalizm kullanılarak değerlendirilemez. Hatta, bilim adamları beynimizin bile tam olarak nasıl çalıştığını çözemedilerse düz mantıkla hayatın derin sırlarını bu gibi salt yöntemlerle çözmeyi beklemek tamamen hayalperestliktir.

Sadece tam anlamıyla kanıtlayabildiğimiz veya anlayabildiğimiz şeylere inanmakla yetinirsek, aslında zihnimizi köreltmüş ve hayatımızı kısıtlamış oluruz. Her hangi bir konu hakkında, rasyonalizm aracılığıyla vardığımız sonuçlardan yüzde yüz emin olmak mümkün mü? Bilimsel kanıtların bizi bir noktadan sonra daha ileriye götüremeyeceğini kabul etmemiz lazım. Çünkü bilim ve katı rasyonalizm tekrarlanamayan ve gözlemlenilemeyen olağanüstü olayların değerlendirilmesi konusunda sınırlıdır. Bununla birlikte Tanrı'nın varlığı gibi oldukça metafizik konulara gelince bu deneysel yöntemleri kullanarak ne tamamıyla kanıtlayabiliriz ne de yalanlayabiliriz.

Sonuç olarak, hava geçirmez kanıtlar aramaktansa, bizi belli bir yöne götürecek deliller izlerini takip etmeliyiz. Bir suç dosyasını düşünün. Eğer bir suç işlenmişse jüri heyeti kanıtları değerlendirmek için toplanır. Olayı iki taraftan da dinlerler, konu hakkında hangi kanıtların mevcut olduğuna bakarlar ve nihayetinde verebilecekleri en iyi kararı vermeye çalışırlar. Fakat, jüri heyetindeki kimse karar hakkında %100 emin olduğunu söyleyemez, çünkü olay sırasında suç mahalinde bulunmamış olan bir kimse neler olduğundan tam anlamıyla emin olamaz. Böylece, kanıtları değerlendirdikten sonra "makul şüphelerin ötesinde" olduğunu düşündükleri bir karar verdiklerini belirtirler. Bu, kanıtların özellikle belli bir yönde daha ikna edici olduğunu ve bu şekilde karar vermenin daha mantıklı olduğunu düşündüklerini gösterir.

Bence Tanrı'nın varlığı konusundaki tartışmaya en sağlıklı yaklaşım şekli de budur. Sonuçta kimse ne Tanrı'nın varlığını tam olarak kanıtlayabilir ne de yokluğunu net bir şekilde ispatlayabilir. Bu yüzden, biz bu konu hakkında kanıtların izlerini izlerken bizi hangi yöne sevk ettiğine dikkat edeceğiz. Son kararımızı da “makul şüphelerin ötesinde” olarak belirtebiliriz. Başka bir deyişle, Tanrı'nın varlığını kesin olarak kanıtlamış olmamızdan dolayı Tanrı'ya inanıyoruz demek yerine O'nun varlığından şüphe etmenin mantıksız olacağı sonucuna vardığımız için Tanrı'nın varlığından eminiz diyebiliriz.

Gelecek paragraflarda Tanrı'nın varlığı ile ilgili etkileyici olduğunu düşündüğüm bazı kanıtlar sunmak istiyorum. Bunlar, suç dosyası örneğindeki gibi, bizi belli bir sonuca götüren delil izleridir. Bu kanıtlar tek başlarına karar vermek için yeterli olmasalar da, bizi esas makul şüphelerin ötesine ulaştıracak olan, kanıtların toplamıdır.

a. Bilimin Temel Yasaları

Nedensellik Kanunu bilimin belkemiğidir. Bilimsel yöntem, doğada bulunan, gözlemlenebilir ve tekrarlanabilen olayların nedenini ve davranışını anlayabilmemize yardımcı olur. Nedensellik kanunu her etkinin bir sebebi olduğunu belirtir. Ayrıca, sebep, sonuç ile mantıklı bir uyum içinde olmalıdır. Örneğin, balkonumdan üfleyerek bir kasırga yaratmayı bekleyemem, çünkü bir kasırga başlatmak için gereken güç, ciğerlerimin gücünün çok ötesindedir. Aynı şekilde birisi oturduğu

apartman binasının karıncalar tarafından yapıldığını söylerse ona inanamam, çünkü bu muhteşem küçük yaratıklar ne kadar çalışkan olsalar da mantıken bu tarz bir yapıyı inşa etmiş olmaları mümkün değildir. Bu basit bir sebep-sonuç mantığıdır.

İçinde yaşadığımız evrene gelince, öncelikle hiçbir şeyden ziyade, bir şeylerin var olduğunu fark etmek önemlidir. Kozmik bir hava boşluğunda yaşamıyoruz. Tam tersine, hayatı devam ettirebilmek için tam anlamıyla donanımlı olan muhteşem bir gezegende yaşıyoruz. O zaman, her şeyin bir sebebi ve sebebin sonuçtan daha büyük olması gerektiğine göre, şaşırtıcı dünyamız için nasıl bir sebebin beklentisi içinde olmalıyız? Modern materyalistlerin cevabı, milyonlarca yıl önce şans eseri bir patlama sonucunda var olduğumuzdur. Başka bir deyişle, hayat dediğimiz inanılmaz düzen, nefes kesici güzellikte ve fevkalade bir şekilde tasarlanmış olan bu olağanüstü olay, uzun zaman önce gerçekleşmiş rastlantısal kazaların bir sonucuymuş... Çevremize baktığımızda öne sürülen bu açıklama mantıklı geliyor mu?

Genel mantık ve bilimin merkezinde yer alan Nedensellik Kanunu'na göre, muhteşem derecede engin ve renkli evrenimiz bize kendisinden çok daha büyük bir varlığın ürünü olduğunu gösterir. Bu kadar ustaca tasarlanmış ve mükemmelce ayarlanmış olan hayat, ancak çok daha anlaşılması güç bir şeyin ürünü olabilir. Öte yandan, Kutsal Kitap'ın bu konuya verdiği cevap oldukça mantıklıdır. Tanrı'yı hayatın en büyük kaynağı ve mimarı olarak açıklar: *"Dağlar var olmadan, daha evreni ve dünyayı yaratmadan, öncesizlikten sonsuzluğa dek Tanrı sensin."* Başka bir bölümde ise Tanrı bize bunu nasıl yaptığını açıklıyor, *"Dünyayı ben yaptım, üzerindeki insanı ben yarattım. Benim ellerim gerdi gökleri, bütün gök cisimleri benim buyruğumda."*⁶

Bu noktada, sorgulamayı seven arkadaşlarımız şöyle itiraz edebilir: *"Ama Tanrı nereden geldi?"* Öncelikle Kutsal Kitap'ın deminki ayette Tanrı hakkında ne söylediğine dikkat edelim. Tanrı'nın *"öncesizlikten (ezelden) beri"* var olduğunu belirtir, yani Tanrı'nın başlangıcı yoktur çünkü her şeyin üstünde olan O'dur. Aynı zamanda Nedensellik Kanunu sadece başlangıcı olan şeyler için bir neden arar.⁶Oysaki, Kutsal Kitap'a göre, Tanrı'nın başlangıcı yoktur. O yüzden kendisinden önce daha üstün bir neden aramaya gerek yoktur.

İkinci olarak, eğer Tanrı'yı, Egemen Rab ve Yaratanımız olarak kabul edersek, kendi yarattıklarının dışında ve ötesinde olması gerekir, dolayısıyla, evrenimizi yöneten zaman ve mekan kuralları O'nun için geçerli değildir. Örneğin, bir bilgisayar tasarladığını düşün. Onun için belirlediğin bazı parametreler olur. Ömrünü olabildiğince uzatmak ve

sağlıklı bir şekilde çalışması için bazı güncellemeler önerirsin. Ama bilgisayara yüklediğin bu talimatlar senin için de geçerli mi? Kesinlikle hayır, çünkü bilgisayar senin icadındır. Sonuç olarak, modern materyalistlere 'Büyük Patlama olmadan önce ne vardı?' sorusuna verdikleri, "*bilmiyoruz*"cevabından ziyade Kutsal Kitap tarafından verilen yanıtın, çok daha mantıklı ve tatmin edici olduğunu kabul etmeliyiz: Tanrı ezelden beri vardı!

Şimdi birkaç tane önemli bilim kuralına daha bakalım. Termodinamiğin ilk kuralı şöyle der: enerji sadece yayılır, yaratılamaz veya imha edilemezdir. İkinci kural, enerji yayıldığı için dünyanın yavaşça daha düzensiz bir hale döndüğünü belirtir; buna "entropi" denir. Basit terimlerle açıklayacak olursak, ilk kural evrendeki toplam miktardaki enerjinin sabit olduğunu, yani enerjinin yoktan var edilemeyeceğini belirtir. İkinci kural da dünyanın zaman geçtikçe "çürüdüğünü" ekler. Hepimiz bunu günlük hayatımızda, bakımsız bahçemizin otlar tarafından ele geçirildiğinde veya toprağımızın erozyona yenik düştüğünde görürüz.

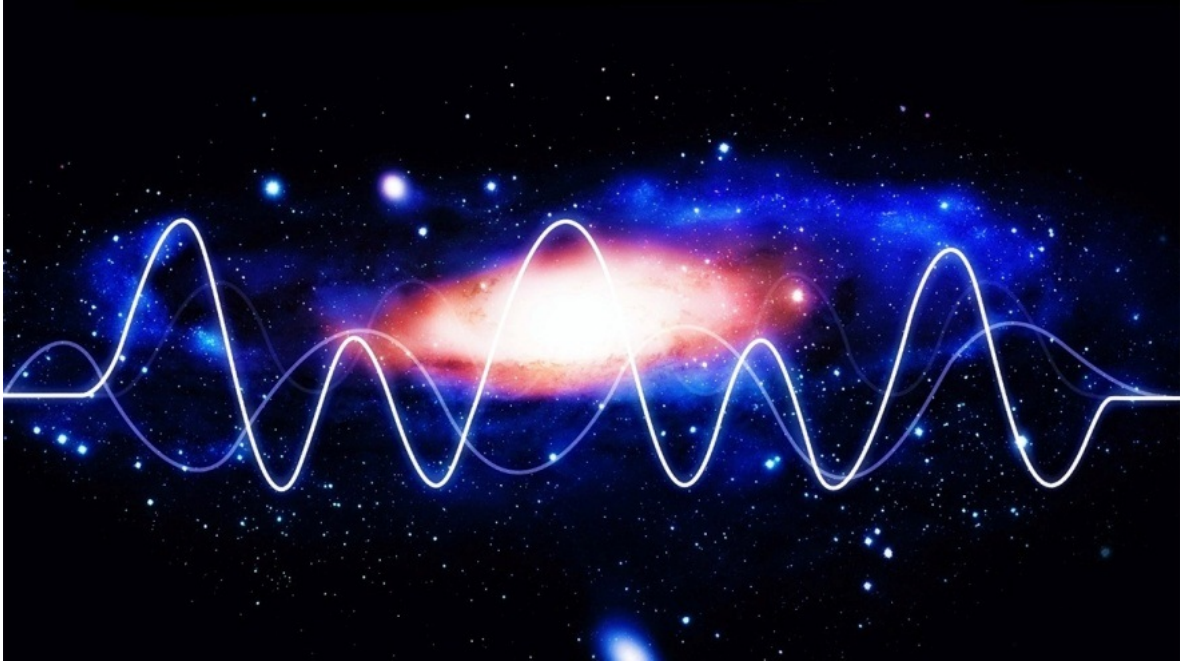
Hayatın ve Tanrı'nın kökeni sorusuna gelince, bu bilim kuralı bize kapalı bir sistemde yaşadığımızı hatırlatır. İlk kural, içinde yaşadığımız evrenin kendi kendini yaratmış olmasının mümkün olmadığını gösterir. Bunun yerine net bir şekilde kurulmuş ve daha büyük bir güç tarafından harekete geçirilmiş olması gerekir. Bu önemlidir çünkü, bugün gözlemlediğimiz dünyanın son derece nizamlı ve düzenli bu hali, basit ve cansız bir takım nesnelere şans eseri olarak oluştuğuna inanmamıza müsaade etmiyor.

İkinci kural, bazılarının savunduğu 'evren sonsuzdur' iddiasını çürütür. Evrenin yaşlanması ve çürümesi gerçeği bir başlangıç noktası olduğunu belirtir. Bu şekilde dünya modern bir araba gibidir, parçalarının eskimesi ve sürekli servise götürmemiz gerektiği gerçeği, aracımızın kendiliğinden yenilenemediğini hatırlatır. Yapıldığı tarihten bu yana gittikçe bozulur durur. İlk kuralla birlikte bu, dünyanın evrimleşip yenilenemediği tam tersine yaşlanıp öldüğü gerçeğini gösterir. Evren kendini yenilemek yerine bozulmaya yüz tutmuştur.

Bu bilimsel kurallar özellikle evrim teorilerini desteklemek için bilimi kullanmaktan hoşlanan 'Büyük Patlama' destekleyicileri için ciddi bir problem oluşturur. 'Büyük Patlama' kavramı genişleyen evrenimiz için makul bir açıklama sunmaya çalışsa da, yukarıda belirtilen en temel bilimsel kurallar ile doğrudan çelişki içindedir. Kuşe kağıda basılmış kitaplar ve dergilerde bize ne kadar mantıklı gibi sunulsa da, büyük patlamanın yalnızca bir teori olduğunu unutmamamız gerekir. Çünkü

hayatın kökeniyle ilgili her hangi bir hipotez oluşturuyorsak bilimsel açıdan bunu ancak bir teori olarak sunabildiğimizi hatırlamalıyız. Dahası, önceliği, varsayımlardan ziyade oturmuş kurallara vermeliyiz. Bu bakımdan 'Büyük Patlama' teorisi yukarıda belirtilen bilimsel kurallar açısından çok ciddi engellerle karşılaşır.

Bu durum bize Tanrı'nın varlığı tartışması konusunda ne gösterir? Belli ki bilimin kuralları, hayatın kökenleri ile ilgili basit gelişigüzel açıklamalarla yetinmemize izin vermeyecek. Bunun yerine bilim, içinde yaşadığımız kompleks ve karışık dünya düzeni için mantıklı ve makul bir açıklama sunmamızı bekler. Kutsal Kitap bize Tanrı'nın dünyayı yoktan yarattığını söyler. Bunu, var olan gücü ve üstün yetkisi ile yaptı, yani bu evrende görülebilen ve görülemeyen her şey O'nun yüce iradesinin bir ürünüdür.⁷Tanrı'nın Sözü bize Rab'bin yarattığı mükemmel dünyanın daha sonra Şeytan'a uyan ilk atalarımızın isyanı yüzünden bozulmuş ve çürümeye başlamış olduğunu söyler.⁸Bu açıklama, yukarıda gördüğümüz ve bilimin çoktan tespit ettiği entropi kuralı ile tamamen uyum içindedir.

Jüriye sunduğum ilk kanıt budur. Bilimin en temel kuralı, her sonucun makul bir nedeni olması gerektiğidir, sadece her hangi bir neden de değil, etkiden daha büyük bir neden olması şart. Böylece içinde bulunduğumuz evrenin her şeye gücü yeten, bilge ve sonsuz olan Tanrı tarafından yaratılmış olmasına inanmak hiç de mantıksız veya akılsızca değildir. Aynı şekilde Termodinamik Kuralları, evren ne sonsuzdur ne de kendi kendine ortaya çıkmıştır der. Bu kuralı bir önceki Nedensellik Kanunu'yla birleştirdiğimizde, bizden çok daha büyük, zeki ve sonsuz bir yaşam kaynağı olduğuna işaret eder.

b. Antropik Prensip (İnsancıl İlke)

Grekçedeki insan (*anthropos*) kelimesinden türemiş olan *antropik* kelimesi, basitçe “insanlarla veya insan varlığıyla alakalı” demektir. Antropik Prensip, insanların evrendeki varlıkları ile ilgili kuralları bir takım ilkeye indirger. Genellikle evrendeki varlığımızın her açıdan ‘bağlı’ veya ‘muhtaç’ olduğu kabul edilir, yani bu dünyadaki hayatımızın çok sayıdaki evren-bilim değişmezleriyle sayısal değerleri çok dar bir değerler kümesine düşmüş olması gereken parametrelere (etkenler) bağlı olması söz konusudur. Tek bir değişken azıcık bile farklı olsaydı, dünyada hayat sürdürülebilir olamazdı. Başka bir deyişle, öyle görünüyor ki, evrendeki *her şey* insanların dünyada yaşaması için özel olarak tasarlanmıştır.⁹ Kainat, insanın yaşamını devam ettirebilmesi için özel olarak donatılmış ve uygun hale getirilmiş olduğu için bazıları buna ‘ince ayar prensibi’ der.

Örneğin, eğer bir uzaylı dünyamıza gelmiş olsaydı ve yolun ortasında bir arabaya rastlasaydı ne düşünürdü acaba? İncelemeye başladığında anında iki bacaklı, iki kollu ve dik bir şekilde oturan bir varlığın kullanması için tasarlandığını anlardı. Motor kapağını açtığında akü, karbüratör, radyatör ve diğer sistemlerin, ortada duran motorun en uygun şekilde çalışabilmesi için ayarlandığını fark ederdi. Kısacası aracın her yeri, motorundan, tekerleklerine ve ön camına kadar, her şey belli bir amaca hizmet eder. Bu aracı inceledikten sonra, insanları taşıma amacıyla icat edildiğini düşünmeye ikna olurdu çünkü tasarımıyla ilgili her şey onu böyle düşünmeye iterdi.

Benzer bir şekilde bilim insanları, içinde yaşadığımız evrenin bizim için özel olarak hazırlandığının uzun bir süredir farkındadırlar. Hamile bir kadının yakında doğacak olan bebeği için büyük heyecanla çocuk odası hazırlaması gibi, bu kadar büyük itina ile düzenlenen evren de bizim gelmemizi bekliyordu! Dahası, bu gezegende varlığımızı sürdürebilmemiz için bu kadar dikkatlice ‘ince ayarı’ yapılmış evren-bilimsel etkenlerinin ortaya çıkması her tür rastgele-şans açıklamasına meydan okur. Aslında rastgele gelişen olayların sonucu birçok değişkenin uygun bir şekilde sıralanması gibi çok uç noktada olan olanaksız bir açıklama, bazı bilim insanları ve filozofları, dünyayı tasarlayan ve bizim belli ihtiyaçlarımız için dünyayı kendi isteğiyle uygun hale getirmiş olan bir Tanrı olduğunu düşünmeye yöneltmiştir.¹⁰

Bu bakımdan, büyük ölçüde ve uyum içinde olan bu tasarıya işaret eden birkaç evrensel sabitin altını çizebiliriz. Mesela maddeyi bina eden atomların tasarımı ve yapılarını ele alalım. Pozitif yüklü protonlar ve negatif yüklü elektronlar birbirlerine özgül bir bağ içindedirler. Öyle ki, eğer biri diğerinden biraz daha büyük veya daha küçük olsaydı, ne atomlar var olabilirdi, ne biz, ne de başka şeyler. Bu durum tamamen şanstın ibaret olabilir mi?

Aynısını yaşamı mümkün kılan daha birçok sabit değişkenler için söyleyebiliriz: dünyanın yerçekimi ve manyetik alanı, ışığın ve sesin hızı, suyun akışkanlığı ve dünyanın atmosferindeki gazların miktarı, ve benzeri... Bu değişkenlerin bazılarında o kadar 'ince ayar' yapılmıştır ki, en ufak bir değişiklik bile dünyadaki hayatın sonu demektir. Aynı şey gezegenimizin evrendeki eşsiz konumu için de geçerlidir. Eğer güneşten biraz daha uzak olsaydık, gezegenimizdeki sular donardı. Eğer biraz daha yakın olsaydık, gezegenimizdeki sular kaynardı. Bunun ötesinde eğer güneş sistemimiz galaksimizin merkezine, kenarındaki spiral (sarmal) kolların herhangi birine veya herhangi bir yıldız topluluğuna çok yakın olsaydı, gezegenimiz kozmik radyasyon nedeniyle mahvolurdu. Daha birçok örnek verilebilir ama hepsi dünya dediğimiz gezegenin insan yaşamına yetebilmesi için eşsiz bir şekilde düzenlendiğini ve donatıldığını gösterir.¹¹

Şimdi sormamız gereken soru şudur; evreni insani varlığımızın devam edebilmesini sağlamaya yönelen bu kadar çok evrensel sabit, evren-bilimsel etken ve birçok değişken mevcutsa, bunlar varlığımız için gerekli olan değerlerimizin inanılmaz dar alanına nasıl kendiliğinden girebilmişlerdir? Buna çok farklı iki cevap sunulur, biri evrenin rastlantı sonucu olduğunu söyler, diğeri ise gördüğümüz her şeyin çok daha büyük bir zihin tarafından tasarlanmış olduğunu belirtir. 'Şans sonucu oldu' teorisinin destekçileri paralel evrenler ve milyarlarca yıldır oluşmuş sonsuz olasılıklar hakkında varsayımlar üretmeyi severler. Hal böyle iken evrenin hem makro hem de mikro seviyesinde bu tür ince ayarının tamamen şans eseri olduğunu düşünmek bilimin sınırlarını iyice zorluyor hatta geçiyordur.

İlginç bir şey daha var, bazı insanlar son derece olanaksız olan 'şans sonucu' teorilerini bir şekilde mümkün kılmak için olasılık alanına yönelmeyi severler. Yani, bu insanlar hayatın rastlantı sonucu oluşmasının ne kadar imkansız olduğunu bile bile katrilyonda bir ihtimalin üzerine odaklanırlar. Aslında harika dünyamızın şans eseri bu hale gelmiş olmasının olasılığı telafuz edilemeyecek kadar uzun bir rakamdır. Yine de insanlar imkansız ihtimalin üzerinde teorilerini

kurmaya devam eder. Oysaki, olasılık biliminin imkansız olanı inanılır kılmak için değil bu gibi teorileri çürütmek için kullanıldığını unutuyorlar. Örnek verelim: Kendine sürekli as dağıttığın bir poker oyununu düşün. Bir sonraki turda sana yine hep as geldiğinde rakiplerine dönüp, *'Tamamen şanslı'diyebilir misin? İlk seferde sana inanabilirler ama eğer tüm gece boyunca böyle devam ederse o masadan sağlıklı bir şekilde kalkma şansın gittikçe azalacaktır!*

Yine de bazıları ısrarla, bugün gördüğümüz karmaşık yaşamın sonucunun milyarlarca yıl önce olmuş olan evrim ihtimalinin kırıntısına tutunmayı tercih ederler. Ama bunun artık bilimle bir alakası yoktur! Herhangi bir bilim projesinde eğer sonuçlar %100 doğrulanabilir değilse, verilen bütün emek sorgulanır. Üniversitede yaptığın bir bilim çalışması düşün. Uzun denemeler sonucunda ortaya çıkan sonuçların anlaşılması güç ve çok yetersiz olup ancak düşük bir ihtimale göre mümkün olabileceğini savunduğun bir ödevi profesörüne sunar mısın? Yüksek bir not alma şansın ne kadar olurdu? Sıfır!

Kutsal Kitap açısından baktığımızda evrenin insan yaşamı için eşsiz bir şekilde donatılmış olmasına şaşırmayız çünkü Yaratılış kitabının daha ilk bölümünde, Tanrı'nın yaratma gücünün dünyayı kendi benzeyişinde yaratmış olduğu insanlar için daha yaşanabilir hale getirdiğini görürüz. İnsanlar yaratılışın bir yan ürünü değil, Tanrı'nın işlerinin zirvesinde olanlardır. Çünkü Tanrı insanları sadece dünyada yaşamaları için değil tasarladığı harika dünyayı yönetmeleri için de yarattı.

Kutsal Kitap'ta Kral Davut insanın yaratılıştaki eşsiz pozisyonunu şu sözlerle ifade eder:

"Ey egemenimiz Rab, ne yüce adın var yeryüzünün tümünde! Gökyüzünü görkeminle kapladın. Seyrederken ellerinin eseri olan gökleri, oraya koyduğun ayı ve yıldızları, insan ne ki onu anasın ya da insanoğlu ne ki ona ilgi gösteresin?... Neredeyse bir tanrı yaptın onu, başına yücelik ve onur tacını koydun."¹²

Jüriye sunduğum ikinci kanıt budur. Evrenimiz ve gezegenimizin özellikle eşsiz bir şekilde insanın ihtiyacını karşılamak üzere tasarlanmış olması hem inanılmaz bir güç ve hikmetin ürünü olduğunu hem de kişisel olarak bize değer veren bir Yaşam Mimarı'ndan kaynaklandığına işaret eder.

c. Doğanın Doğası

Bilimsel yöntem, bir takım kurallar belirlemek için doğa olaylarını sürekli ölçme imkanımıza dayanır. Suyun belli bir sıcaklıkta kaynadığını biliriz çünkü su belli bir ısı seviyesine maruz kaldığında belli bir zaman içinde kaynatarak tepki verir. Hava basıncı veya başka bağlamsal şartlara göre çeşitli farklar gösterse de bütün çevresel değişkenlere dayanarak suyun belirli bir noktadan sonra kaynadığını biliriz. Böylece bilimsel kurallar düzenli testlere dayalıdır, bunun sonucunda da tahmin edilebilir sonuçlar alınır. Bu biçimde oturmuş bilimsel kuralların doğa olaylarını belli bir şekilde yönettiğini güvenle söyleyebiliriz.

Dünya genelinde bilimsel yöntem kabul ediliyor ve kullanılıyor olsa da evrimsel paradigma (dizilim) üzerinde çalışan bazı filozoflar için bu bir nevi ikilem oluşturur. Çünkü bir yandan evrim teorisi bizi her şeyin şans, doğal seçim ve rastgele mutasyon sonucu olduğuna inanmaya yöneltirken, bilim kuralları da diğer yandan gözlemlenebilir ve tekrarlanabilir sonuçlar talep eder. Hatta bilim, doğa konusundaki gözlemlerimizin güvenilir sonuçlara götürdüğü fikri üzerine kuruludur. Hal böyle iken, materyalistlerin iddia ettiği gibi, hayattaki her şeyin şans eseri olarak daha iyi bir hale evrimleştiğini kabul edersek doğa düzeni hakkında öngörülebilir sabit hiçbir şeyi beklememeliyiz. Eğer durum bu şekilde olsaydı gerçek bilimi nasıl uygulayabilirdik?

Tam anlamıyla evrimsel bir bakış açısıyla bilime yaklaşacak olsaydık doğadaki her şeyin rastgele ve düzensiz olduğunu beklememiz gerekirdi. Fakat modern bilim insanları, alanlarına bu şekilde yaklaşmazlar. Bunun yerine bilim insanları kainatın belli gözlemlenebilir ve tekrarlanabilir kurallarının bir noktaya kadar doğaya hükmettiğine ve sonuçlarından oldukça emin olabileceğimize inanırlar. Fakat bu kuralı evrim teorisine uygulayınca ciddi tutarsızlıklarla karşılaşırız. Başka bir deyişle modern evrimci araştırmacılar normal bilimsel analizlerde düzen ve tutarlık ararken nedense evrim teorisine gelince bu tür bir düzen görmeyi beklemiyorlar.

Hayatın şans eseri olduğu düşüncesini savunanlar, buna 'bilimsel' olduğu için inandıklarını söylerler. Kendi akıllarını tatmin edebilmek için onlara göre her şey bilimsel olarak kanıtlanmalıdır. Yine de insanın kökeni hakkındaki teorilerin tamamı, nihayetinde rastlantıya dayalıdır ve asla kanıtlanamaz vaziyette! Öte yandan gerçek bilim ise şans eseri ihtimallere bakmaksızın ölçülebilir ve gözlemlenebilir kanıtlara dayalıdır. İnsanlar eğer tutarlı olmak istiyorlarsa ya büyük ölçüde bilime aykırı olan evrim teorisinden vazgeçmeleri gerekir ya da bilimi, sabit sonuçları

olmayan veya rastgele olarak yeniden yorumlamalılar ki, bu durumda doğanın kurallarından uzak bu gibi yaklaşıma bilim bile denilemez.

Doğanın gözlemlenebilir belli kurallar tarafından yönetildiğini düşünmek hepimizi kişisel olarak da etkiler. Yerçekimi kuralının dünyada ayakta durmamızı sağlayacağına inanmasaydık dışarı adım atmaktan çekinirdik herhalde. Güneşin her gün doğacağından emin olmasaydık yarın için plan yapamazdık. Solduğumuz havanın ve içtiğimiz suyun hayatımızı devam ettirmek için gerekli olduklarını çok iyi biliriz. Bunu bilmek için bilim insanları olmamız gerekmez, onun yerine çocukluğumuzdan beri bunları deneyimlediğimiz için hayatın bu düzeyine alışkınız. Ama eğer hayat gerçekten evrimin rastgele sonucu olarak bu noktaya gelseydi sıraladığımız bu olayları doğal olarak karşılayamazdık. Çünkü doğada düzen ve uyum yerine rastgele evrimin getirdiği korkunç bir kaos ve kargaşa görmeyi beklerdik.

Yine de biri, doğanın bu mucizevi dengeye rastgele şans sonucu ulaştığını söylemekte direnebilir. Fakat durum böyle olsaydı bile, bu dikkatlice ayarlanmış dengenin tutarlı bir şekilde sürdürülmesinin hiçbir garantisi olmazdı. Hatta o zaman hayatın ansızın mutlak kaosa ve gelişigüzeleliğe dönmesini beklemeliyiz. Bir materyalistin bakış açısından doğanın belli kurallar tarafından yönetiliyor olmasını beklememiz engellenmiş olurdu. Oysaki gerçek hayat bize tam tersini gösterir. Doğanın hepimizin güvenebileceği yerleşmiş kuralları vardır. Bilimin tamamı bu anlayışın üzerine kurulu zaten. Sadece bu nokta bile bizi, içinde bulunduğumuz evrenin başlangıçtan beri yerleşik kurallarla tasarlandığını ve yaratıldığını düşünmek için teşvik etmelidir.

Doğa hem istikrarlı bir tutumla düzenin, hem de akıllı bir tasarıya işaret eden inanılmaz karışıklıkların kanıtlarını sunar. Günümüzde bazı bilim insanları dünyamızın *'indirgenemez komplekslik'* unsurunun altını çizer. Lehigh Üniversitesi'nde profesörlük yapan Michael Behe, bu terimi ufuk açıcı çalışması, *Darwin'in Kara Kutusu* adlı kitabında türetmiştir. *'İndirgenemez komplekslik'* terimi, birlikte düzgün bir şekilde çalışabilmek için gerekli olan her bir bileşene ihtiyaç duyan, her bir karışık sistemin karakteristik özelliklerini açıklamak için kullanılır. Başka bir deyişle, kompleks bir sistemin tamamen çalışabilmesi için hiçbir kısmının eksik olmaması gerekir. Behe, insan gözünü inceleyince, gözün işini yapabilmesi için bütün detaylı kısımlarının eksiksiz olarak uyum içinde çalışması gerektiğini tespit etmişti. Bu çok uzun zaman süren şansa dayalı gelişimsel evrim ile olacak iş değil, çünkü belli kısımların diğer kısımlar olmadan gözün çalışması mümkün değildir. Kısacası, bedenimizin neresine bakarsak bakalım, baştan beri tüm parçaların birlikte yaratılmış olması şarttı yoksa hiç işe yaramayacaktı.

Özetlemek gerekirse, bu muhteşem düzendeki evrenin rastgele süreçler sonucunda oluştuğuna inanmak hem en temel bilim kurallarıyla çelişir hem de doğanın düzen anlayışının özünü yalanlar. Daha da derine inip, doğada sergilenen ve mükemmel uyum içinde var olan bütün estetik niteliklerden de bahsedebiliriz: Renklerin harika yelpazesi, tam tamına uyan şekiller ve boyutlar... Sıradan bir tane gül düşün. Daha güzelini tasarlayabilir miydin? Bunların hepsi rastgele veya şans eseri oluşan evrimi değil titiz bir şekilde baştan beri yaratılmış bulunan ilahi tasarımı gösterir. İşte Kutsal Kitap aynen bunu öğretir, yani düzene ve uyuma değer veren, evrenimizi ustalıkla yönetenin Her Şeye Gücü Yeten Tanrı olduğunu...

Yaratılış kitabının ilk bölümleri, Tanrı'nın dünyayı nasıl yoktan yaratıp düzene koyduğunu açıklar. İlk başta gezegenimiz Mars veya Venüs'ün şimdiki boş hallerinden çok da farklı değildi. Fakat daha sonra Tanrı dünya için kusursuz bir devinim belirledi ve geceyle gündüzü ayırdı. Daha sonra doğal bariyerler koyarak yeryüzünü sulardan ayırdı. Ardından güneşi ve ayı dünyaya "ışık" olacak, yıllık takvim ve mevsimleri gösterebilecek şekilde yörüngeye koydu. Kısacası Kutsal Kitap'ta bahsi geçen yaratılış Tanrı'nın dünyamıza, mantıklı bir düzen getirdiğini gösterir. Dahası, Tanrı'nın Sözü bu düzenin devam etmesinden Tanrı'nın sorumlu olduğunu söyler.¹³

Burada üçüncü kanıtımız vardır. Modern bilimin doğanın düzenine bağlı olması rastgele olmayan ve şans ile oluşmayan üstün zekalı yaratıcı bir etkene işaret eder. Evrenimizin inanılmaz güzelliği, kompleks yapısı

ve son derece detaylı olması, bize Kutsal Kitap'ta tanımlanan sevgi dolu olan Yaratıcımız'ı tanıtır: *“Gökler Tanrı'nın görkemini açıklamakta, gökkube ellerinin eserini duyurmakta.”*¹⁴

d. Doğuştan Gelen İnanç

Bu konuyla ilgili önemli kanıt sunan başka bilim alanlarına da bakalım: antropoloji ve arkeoloji. Bugün bile dünyadaki insanların yaklaşık %80'inin ilahi ve üstün bir varlığa inanıyor olmaları göz ardı edilemez.¹⁵ Bu konu, özellikle materyalist bilginlerin son yüzyılda Tanrı inancı hakkındaki iç karartıcı tahminleri açısından çok önemlidir. Tim Keller, inancın geneli hakkındaki son trendler konusunda şunları söyler:

*“Bir zamanlar, laik Avrupa ülkelerinin dünyadaki diğer ülkelere öncü oldukları konusunda önemli bir inanış vardı. Avrupa'da olduğu gibi, dinin doğaüstücülükten vazgeçeceği veya tamamen öleceği düşünülürdü. Fakat, teknolojinin ilerlemesi kaçınılmaz laikliği getirir teorisi, şimdilerde ya çöpe atılıyor ya da radikal bir şekilde değiştiriliyor.”*¹⁶

Aksi durum hakkında tahminler olsa bile Tanrı'ya olan inancın dünya çapında oldukça güçlü ve köklü olduğu anlaşılıyor. Yani bilim ve teknoloji ne kadar gelişirse gelişsin insanlar yine de Tanrı'ya inanmaya ihtiyaç duyuyor.

İlginçtir ki, Tanrı inancının insanlar üzerindeki her yere yayılan etkisi, dünyanın sadece medeni kısımlarında değil, en ücradaki kabilelerinde ve insan gruplarında da görüldüğü kanıtlanmıştır. Araştırmacılar ve antropoloji uzmanları en ilkel toplulukların bile ilahi varlıklara ortak bir ilgi duyduklarını not etmişlerdir. İlkel toplulukların sahip olduğu bu inanışların çoğu topluluğun halk efsanelerinde bulunan, ilk erkek ve ilk kadının yaratılışı, sonra insanların büyük tufan tarafından ortadan kalkması ve kalan insanların yayılmaları ile ilgilidir.¹⁷ Bunların büyük çoğunluğu ilginç bir şekilde Kutsal Kitap kayıtları ile aynı fikirdedirler.

Günümüzde dünyadaki insanların büyük çoğunluğu bir Yaratıcı'ya inandığı gibi tarih boyunca da insanların çoğu aynı inanca sahipti. İnsan varlığımızı tarihin en erken kanıtlarında incelediğimiz zaman doğaüstü bir Tanrı'ya olan inancın varlığımızın vazgeçilmez bir parçası olduğunu görürüz. Modern materyalist öğretisi ise bize en eski insanların hiçbir dini kavramı olmayan avcılar ve mağara adamları olduklarını belirtir.

Oldukça yaygın bu düşünceye göre antik çağdaki insanların ancak tarım yapmayı öğrendikten sonra tahminler yürütmek için daha fazla zamanları ve enerjileri olduğu için evrende daha büyük bir güç olduğu düşüncesine varmışlar. Böylece, atalarımızın bilinmezle ilgili korkularını yatıştırmak ve toplumu daha kolay bir şekilde yönlendirebilmek için Tanrı kavramını çok sonradan oluşturduklarına inanılır.

Evrimci bir bakış açısından bakıldığında, yukarıda anlatılan tarihsel oluşum başta mantıklı gelebilir, fakat var sayılan bu oluşum, yakın zamandaki arkeolojik keşiflerle uyum içinde değildir. 1995'ten beri Alman arkeolog Klaus Schmidt ve ekibi Türkiye'nin güneydoğusunda bulunan Urfa şehrine birkaç kilometre uzaklıkta olan Göbekli Tepe'de kazı çalışmaları yapmaktadırlar. Orada çok sayıda daire biçiminde yekpare taş çıkarmışlardır. Her bir dairede on veya on iki sütun, yontma yapı taşından oluşan taş duvarlara bağlıdır. Her bir dairesel yapının ortasında bazıları 5 metre yüksekliğinde ve ortalama 5-7 ton ağırlığında olan iki tane daha büyük taş sütun bulunmaktadır. Sadece bu da değil, yakın çevresinde yapılan radyometrik araştırmalar yaklaşık bir düzine daha taşlı dairenin toprağın altında açığa çıkarılmayı beklediğini gösterir. Gün ışığına çıkartılan şekillere bakıldığında bu yapıların bir tür konut değil, dini ritüel için tasarlanan kocaman bir tapınak kompleksi olduğu anlaşılıyor. Ayrıca sütunların yüzeylerinde birçok hayvanın kabartması da mevcuttur. Anlaşılan bu ibadet merkezini inşa edenler pek ilkel mağara adamları değilmişler.

Peki kurulan bu tapınaklar hangi dönemin kalıntısıdır? Radyoaktif karbon izotopu ölçülerine ve taş alet kıyaslamalarına göre en altta bulunan dairesel taşlar yaklaşık 11.000 yıllıktır! Bu, evrimcilerin takvimine göre, hayvanların evcilleştirilmesi, çömlekçilik, madencilik veya tarımın gelişmesinden çok öncesindedir.

Aslında bu gibi arkeolojik kazılarda ortaya çıkan birçok bulgular ile evrimcilerin ileri sürdüğü tarihler birbiri ile uyuşmaz. Göbekli Tepe’de bulunanlar evrimsel düzeni savunanlar için tam bir fiyaskodur! Çünkü, bugüne dek bulunan insanlığın en eski yerleşim alanı oldukça gelişmiş dini bir mekansa insanlar başlangıçtan beri Tanrı’ya inanıyorlardı demektir!

Arkeoloji bize, ilk insanın dini gelişimlerinin büyük resmini gösteremese de, alışılmış açıklamaların fena halde yanıldığını göstermeye yeterlidir. Belli ki, tarihin başından beri Tanrı inancı insanın hayatının tamamlayıcı bir parçasıdır. Evrim teorisini savunanların yaptığı gibi, Tanrı inancının çok sonradan ortaya çıktığını savunmak, arkeolojinin bugün yeryüzüne çıkardığı gerçekleri yalanlamak demektir.

O zaman materyalistler böylesi güçlü kanıtlara ne yanıt verirler? Ünlü ateist profesör Richard Dawkins *Tanrı Yanılgısı* kitabında, insan atalarının eskiden beri oldukça inançlı oldukları gerçeğinin kendisi gibi inançsız araştırmacılar için büyük bir sıkıntı yarattığını itirafeder, çünkü evrim teorisine göre, var olan her şeyin temelinde *“Darvencilik İlkesi”* vardır. Özetle, var olan her şeyin evrimleşmiş olması için ihtiyaca dayalı belirli bir sebebi olması gerekir. Profesör Dawkins, Tanrı inancının oldukça köklü tarihçesinin materyalistlerin ilke edindikleri bu zorunlulukla çeliştiğini kabul eder, çünkü onlara göre Tanrı’ya inanmak tamamen zaman ve enerji kaybıdır. Dawkins’e göre dini inanç insanlara sadece manevi sınırlar koymakla kalmaz ama aynı zamanda inancın fanatiklerini önemsiz dini törenler düzenleme ve dini yerler inşa etmeye yönlendirir, bunlar da insanların temel ihtiyaçları açısından fazlasıyla lüzumsuzdur.

O halde, yukarıda belirtildiği gibi, Dawkins’e göre Tanrı inancı bu kadar boş ve yararsızsa neden insanların büyük çoğunluğu çok eskiden beri bu kadar dindardır? Profesör Dawkins bu ikileme çok yaratıcı bir cevap üretir ve bulduğu bu cevaba *“genetik tutukluk”* adını verir. Sunmuş olduğu düşünciyi savunmak adına Profesör Dawkins, dini düşüncelerin ortaya çıkmaya eğilimli olduğunu varsaydığı bazı insan özelliklerini belirler: Çocukların nasıl yetişkinlere güvenmeye meyilli olduklarından

ve bazı kabilelerin nasıl korkularını yatıştırmak için görünmeyen güçlere özel güçler atfettikleri gibi... Ona göre dini törenler ve inançlar, insanların zor dönemleriyle başa çıkabilmeleri için ortaya çıkmışlardır. Sonuç olarak Dawkins dini tamamen gereksiz bir oluşum olarak görmesine rağmen aynı zamanda insanın hayatta kalabilmesi için bir zamanlar yararlı olduğunu iddia etmektedir.¹⁸

Profesör Dawkins'in aslında ortaya attığı düşünce, insan zihninin evrim sürecinde, hayatta kalmasını güvene almak adına, genetik bir tutukluk yüzünden gerçek olmayan bir şeye inanmasına izin vermiş olmasıdır. Başka bir deyişle, zihinlerimiz tarih boyunca bize Tanrı'nın var olduğunu söylemiş, hayatlarımızı ve davranışlarımızı ahlaki/dini kavramlar doğrultusunda düzenlemiştir, ama bu aslında sadece varlığımızı güvence altına almamız için yoktan ürettiğimiz hayal gücümüzün bir ürünüdür. Bu tür bir sonuca varmak aslında cevap vermekten daha çok sorular yaratır. Keller'in dediği gibi, *"eğer inanç-şekillendirme becerimizin bize Tanrı hakkında gerçekleri aktarmasına güvenemezsek, neden evrimsel bilim dahil, başka konulardaki gerçekleri açıklamasına güvenelim?"*¹⁹

Profesör Dawkins'in dinin kökeniyle ilgili argümanlarına meydan okuyan Rahip Thomas Crean, Dawkins'in en önemli sorular olan nerede, ne zaman ve niçin Tanrı inancı kavramının ortaya çıktığını açıklamakta başarısız olduğunu belirtir. Dini düşüncelerin mantıksız yollarla ortaya çıktığını farz etmek düşüncenin doğru olduğunu ya da tam tersinin de yanlış olduğunu kanıtlamaz. Crean, evrimcilerin öne sürdüğü bu düşüncenin çelişkiyi şu şekilde betimler: *"Eğer insanın yetenekleri, evrimin bilinçsiz bir süreci sonunda ortaya çıkmışsa, o zaman yargılama yeteneğimiz de bu bilinçsiz sürecin bir ürünüdür."* Başka bir deyişle eğer bu tarz bir teoriyi kabul ediyorsak, o zaman hiçbir şeyi kesin olarak soruşturma garantimiz de olamaz, çünkü bunun sonucunda ara sıra meydana gelen beyinimizin tutukluklarına kurban olmuş olabiliriz.

Crean sözlerine şöyle devam eder, *"Yazarımız (Dawkins) tarafından açıklanmış olan materyalist Darwinizm kendi kendini çürüten bir sistemdir. Bize, entelektüel yaratıklar olan bizlerin de dahil olduğu, yaşayan her tür canlıyla ilgili gerçeği açıklayacağını iddia eder. Ancak akıllarımızın evrimleşmiş olduğunu söyleyerek, varlığının gerçek olan yerine, yalnızca işe yarar inançlara razı olduğunu iddia ederek akıllarımızın gerçek olanla irtibat halinde olduğu güvencesini elimizden almış olur!"*²⁰ Sonuç olarak, inancın köklerini Dawkins'in ortaya attığı dairesel muhakeme yoluyla soruşturmaya kalkarsak, meseleyi daha da karıştırmakla beraber düşünme kabiliyetimizden de şüphe edecek duruma geliriz.

Ancak Kutsal Kitap'ın bakış açısına baktığımızda, insanın zihinsel becerisi zaten baştan verilmiştir. Tanrı'nın, ilk erkek ve kadını kendi benzeyişinde yarattığını okuruz.²¹ Bunun önemli bir unsuru, insana özgü olan eşsiz akıl yürütme ve tasarlama yeteneğidir. Hayvanların organize bir şekilde eğitimsel çalışmalar yaptıklarını veya deneysel düşünce aktiviteleri düzenledikleri henüz gözlemlenmemiştir! İnsan varlığının yaratılışı itibariyle, mantıksal ve zihinsel kapasitelerini faydalı bir şekilde kullanabilmesi, bizlerin çok daha üstün bir zeka tarafından özel bir amaç doğrultusunda yaratılmış olduğumuza işaret eder.

Sadece bu da değil, Kutsal Kitap aynı zamanda insanın içgüdüsel olarak Tanrı'nın varlığı ve kutsal niteliklerinden haberdar olduğunu söyler. Tanrı'nın yarattığı etrafımızı saran harikalara bakarak, yaratılan bu şeylerin bize anlamamız için sunulmuş önemli kanıtlar olduğu sonucuna içgüdüsel olarak varabiliriz. Hatta, Kutsal Kitap, Tanrı'nın yaklaşmakta olan yargısının büyük nedenlerinden biri, bizim kasıtlı olarak bu en belirgin olan evrensel gerçeği reddederek O'na başkaldırmamız olduğunu da ifade eder.²² Dikkat edersek hiç kimse ateist olarak doğmuyor ancak apaçık olan gerçeği bastıra bastıra ateist olup çıkıyor. Eğer modern materyalistlerin teorileri olmasaydı, dünyadaki çoğu insan tarih boyunca olduğu gibi, doğal olarak Tanrı'ya inanmaya devam edeceklerdi.

İşte şimdi başka önemli bir kanıtımız var. Çok eski zamanlardan beri süren Yaratan'a inanış gerçeği ve bunun tarih boyunca evrensel olarak tasdik edilmiş olması, Tanrı'nın varlığına işaret eder. Aksi takdirde, Tanrı eğer sadece hayal gücümüzün bir ürünü veya insan yapımı bir rastgele bir buluş olsaydı, zaman ve modernleşme süzgeçlerinden akıp giderek kaybolmasını beklerdik. Ama öyle olmadı ki günümüzde dünyanın her yerindeki insanların büyük çoğunluğu Tanrı'ya olan inançlarını bir şekilde sürdürüyor.

e. Ahlaki Yükümlülük

Şimdi biraz da psikoloji ve sosyoloji alanlarını inceleyelim. İnanılmaz çeşitliliği olan çok ilginç bir dünyada yaşıyoruz. Sadece insan çeşitliliğini incelemek bile çok şaşırtıcıdır. Farklı genetik yapılar ve kültürel düzenlerin dışında, çok farklı diller, dinler ve etnik geçmişler olduğunu görürüz. Yine de bütün farklılıklarımıza ve dünyadaki insan gruplarını ayıran tarihi ve coğrafi sınırlara rağmen, evrensel olarak kabul edilmiş bazı ahlaki ilkeler vardır. Modern toplumların ortaya çıkış sürecinde

devlet yasaları oluşturulurken bir şeyin doğru ve yanlış olması ile ilgili neredeyse tüm insanlarca kabul edilmiş evrensel bir hemfikirlik vardır. Bu neden böyledir? Eğer hepimiz için belli bir davranış standardı belirleyen tek bir dünya hükümeti tarafından yönetilseydik, buna şaşırmazdık ama yüzyıllar boyunca çok farklı coğrafyalarda yaşayan insanların belli ahlaki standartlara bağlı kalmaları gerçekten ilgi çekicidir.

Materyalist bir bakış açısından bakıldığında bu çok kafa karıştırıcı bir manzara. Eğer şans eseri en alt seviyedeki yaşam olgularından evrimleşip daha sonra gezegenin farklı yerlerinde sosyal bilinç kazandıysak, belli ahlaki kanunlara sahip olmaya ve bu kurallara içten bir şekilde uymaya kesinlikle hiç gerek olmazdı. Tam tersine farklı kıtalardaki insanların ve kabilelerin neyin doğru, neyin yanlış olduğuyula ilgili kendi fikirlerinin oluşmasını beklerdik. Fakat durum böyle değildir; sosyologlar farklı kıtalardaki neredeyse her insanın evlilikte sadakat, dürüstlük ve hayatın kutsallığı gibi temel değerlere ortak yakınlık duyduğunu gözlemlemişlerdir.

Benzer biçimde, modern zamanlarda insan hakları için savaşmak popüler hale gelmiştir. Bu yüzden Birleşmiş Milletler gibi uluslararası kuruluşlar, İnsan Hakları Evrensel Bildirisi gibi belgeler hazırlamışlardır. Böylece eğer bir yerde soykırım yapılmaya kalkılırsa modern bireyler ve hükümetler masum canları kurtarmak için müdahale etmeyi borç biliyorlar. Fakat evrimin varsayımında olduğu gibi en güçlü olanın hayatta kalması gerektiğine inanıyorsak, kimin kimi öldürdüğünü umursamamalıyız, değil mi? Doğru ve yanlış kavramımızın başkasınınkinden daha üstün olmasının sebebi nedir? Onların ahlaki kararlarına ne hakla karışabiliriz?

Gerçek şu ki, hepimiz insan hayatının kutsallığı konusunda doğal olarak ortak fikirdeyiz. Yakın zamanda hayvanat bahçesini ziyaret eden bir çocuk, bir gorilin kafesinin içine düştüğü zaman bunun altı çizilmiş oldu. Hayvanat bahçesinin büyük gurur ve neşe kaynağı olan goril çocuğa karşı agresif davranışlar sergilemeye başladığında, hayvanat bahçesi güvenliği protokole uyarak kocaman hayvanı anında vurup öldürdü. Buradaki mesaj nettir: insan hayatı daha önemlidir. Aynı mesaj bize hemen hemen her gün yolun ya da denizin kenarında gördüğümüz ölü bir hayvan tarafından hatırlatılır. Çoğumuz sadece üzülerek bakıp yolumuza devam ederiz. Fakat sahilin üzerindeki bir bebek cesedi ise hepimiz dehşete uğruyoruz. Cansız çocuk hakkında en ufak bir bilgimiz olmasa da çabucak bir şekilde yardım etmek veya ambulans çağırmak gibi bir şey

yapma dürtüsü hissederiz. İnsanlık için ortak ahlaki endişe duygusunu paylaştığımız çok nettir.

Bu tür örnekler ortak ahlak inancımızın altını çizseler de, ahlaki gerçeğin tamamen göreceli olduğunu söyleyen post-modernizmin varsayımlarıyla birbirine zıt durumdadır. Postmodern düşünceye göre neyin doğru, neyin yanlış ve neyin iyi, neyin kötü olduğuna insan kendi karar verir. Ne var ki, en koyu materyalist bile, iğrenç istismar, tecavüz, kaçakçılık ve soykırımla yüzleştğinde, bunların yanlış olduğunu söylemekte gecikmeyecektir.

Eğer doğru ve yanlış düşünceler sadece göreceli sosyal yapılar ise, o zaman kimseyi belli kurallar ve yasalarla yargılamamız için mantıklı bir sebep olamaz. Hatta o zaman bütün hükümetler ve mahkemeler yürürlükten kaldırılmalıdır çünkü kimsenin kimseye neyin doğru veya neyin yanlış olduğunu söylemeye hakkı yoktur. Herkes kendi kurallarını yazmakta özgür olurdu. Fakat bunun sonucunda daha fazla istismar ve anarşi olacağını bilmemiz gerekir. İlginçtir ki post-modernistler bile özgürlüğümüzün sınırları olması konusunda genel olarak hemfikirlerdir. Hatta çoğu materyalist, sosyal davranışlarımızı yönlendiren “sağduyumuzun” var olduğunu söyler. Fakat yine de evrimsel bakış açısından baktığımızda varlığımızdaki hiçbir şeyin sağduyulu veya mantıklı olmamalıdır, bunun yerine yaşantımızın rastgele ve kaotik olmasını beklememiz gerekirdi.

Bazıları “medeniyet” dediğimiz bu yüksek etik seviyesine evrimin tesadüfi süreci sonunda ulaştığımızı savunabilir. Öyleyse, bu düşünceye göre belirli her hangi bir ahlaki sistem diğerlerinden üstün değildir, şans eseri ortaya çıkmıştır. Dahası, kargaşa ve iğrenç ahlaksızlığa sapmayacağımızın veya bu tür bir gelişimin şu an içinde bulunduğumuz durumdan daha da kötü olmayacağını da garantisini kimse veremez. Hatta yakın tarihte bununla ilgili Nazi’lerin dünyaya yaşattığı korkunç örneği hatırlatmakta fayda vardır. Hitler ve yandaşları kendi ırkları diğer tüm ırklardan üstün olduğunu ileri sürerek ırkından olmayan, zayıf veya özgürlü saydıkları insanları hunharca katletmeye kalkışmaları büyük ölçüde Darwin’in teorisindeki ‘güçlü hayatta kalır’ ilkesine dayanıyordu.

Günümüzde insan haklarından ve dünyayı daha iyi bir yer haline getirmekten bahsetmeye devam ediyoruz, ama kime göre daha iyi? Neyin doğru ve neyin yanlış olduğuna gerçekten kim karar veriyor? İnsanlar kadın pazarlayanları ve pedofili hastalarını kınamakta hızlı davranırlar ama bunların yanlış olduğunu neye göre söyleyebiliyoruz? Hatta bu insanlar insanın en içsel ihtiyaçlarını karşıladıklarını söylerlerse bize bunun tam tersini söyleten ne olurdu? İçimizde bulunan ahlaki yasalar

değil mi? Ancak ahlak, modern izafi teori kurmanın veya sosyal evrimleşmenin tesadüfi sürecinin ürünüyse, o zaman modern materyalistler bu tür argümanların karşısında tamamen savunmasız duruma düşmüş olurlar.²³Oysaki insanların büyük bir kısmı belli davranışların sorgusuz sualsiz yanlış olduğunu düşünür. Neden? Çünkü içimizdeki bir şey bize böyle söyler!

Bu ortak ahlaki kanun aynı zamanda ortak bir kanun yazarına işaret eder. İnsanlar için istediğimiz ortak etik standartları, şansa bağlı evrim sürecine karşı gelen ahlaki bir kökene işaret eder. Evrim herhangi bir canlı organizma yaratabilse bile, içsel ahlaki değerlere sahip olan canlı bir organizma yaratabilmek, evrimin olanaklarını ve kapasitesinin çok ötesindedir. Fakat evrim mucizevi bir şekilde ahlaki değerler üretse bile, iyilikçi yerine kinci ve kaotik olmasını beklerdik. Bunun nedeni, evrimin doğası gereği başkalarına sevgi ve saygı duymak yerine en kuvvetli olanın hayatta kalmasını şartlamasıdır.

Kutsal Kitap bizlere, Tanrı'nın, ahlaki otoritenin temel kaynağı olduğunu hatırlatır. Eğer ahlak gerçekte bizim rızamızın bir ürünü olsaydı, gerekli mutlak otoriteden yoksun olurdu. Suçlu bulunan biri yasaya karşı gelip, "*Kim demiş?*" diyebilirdi. Öbür taraftan Kutsal Kitap bize, ortak olarak paylaştığımız doğru ve yanlış kavramlarının Tanrı'nın karakterine bağlı olduğunu söyler. Yalan söylemek yanlıştır çünkü Tanrı doğrudur ve dürüstlüğe değer verir. Yaşamın kutsallığı, Tanrı'nın erkek ve kadını kendi benzeyişinde yaratmış olmasına dayanır; kesinlikle hayvanlardan daha değerliyizdir. Dünyadaki bütün insanların ortak ahlaki değerlere sahip olmasının nedeni Tanrı'nın bu ahlaki vicdanı bize vermiş olmasıdır.²⁴Kısacası, içimizdeki ahlaki yükümlülük kendimizin yaratmış olduğu veya şans eseri gelişmiş olan bir dünyada yaşamadığımızı hatırlatır. Kuralları biz koymayız, kurallar zaten uzun zaman önce konulmuştur.

Bu son kanıt insani varlığımızla ilgili her şeyin daha büyük bir ahlaki otoriteye *bağlı olduğunun*altını çizer. Bilimsel bir görüşten baktığımızda bir şeyin hiçbir şeyden çıkmış olduğunu düşünmek mantıksızdır çünkü her şeyin mantıklı bir kaynağı olmalıdır. Yani, ister muazzam evrenimiz, ister inanılmaz kompleks biyolojik yapımız ya da dünyanın ahlaki kurallarını yöneten prensipler olsun, bunların hepsinin sadece şanstın ibaret olmayıp bizi itina ile yaratan ve kendi karakteristiklerini yükleyen bir üst zekanın ürünü olduğumuzu kanıtlar.

f. Karar

Şu ana kadar sunulmuş olan kanıtlara baktığımızda, hiçbiri tek başına Tanrı'nın varlığını kanıtlamak için yeterli görünmese de, hepsi bir araya gelince etkileri gittikçe artan inanılmaz güçlü bir dava dosyası sunar. Herhangi bir davada olacağı gibi, jüri sunulmuş olan kanıtlara bakmalı ve içlerinde en makul sonuca varmalıdır. Bu davada jüri sensin ve bir karar vermen gerekmektedir. Bu konudaki bütün kanıtlara ulaşmak veya Tanrı'nın varlığını deneysel yollarla kanıtlamak mümkün olmayabilir ama esas soru şudur; hangisi daha mantıklıdır? Her şeyin şans eseri kaostan ortaya çıkmış olması mı yoksa her şeye gücü yeten, bilge ve sevgi dolu bir Tanrı'nın eseri olması mı?

Soruyu göz ardı etmek isteyen veya önemli olmadığını düşünenlere, bu soruya verecekleri cevabın dünya kadar büyük fark getireceğini hatırlatmak isterim. Eğer hayatımız ve içinde bulunduğumuz gerçek, şahsi fikirlerimiz tarafından belirlenmişse, senin fikrin ne benimkinden ne de başkasından daha iyidir. Bu durumda hiçbir şeyi kesin olarak bildiğimizi iddia edemeyiz. Fakat, eğer Tanrı'nın yaşamın kaynağı olduğunu kabul edersek, O'nun otoritesi üzerinde durabilir ve hayatın bir uyumu ve dengesi olduğundan emin olabiliriz.²⁵

İyi Bir Tanrı Nasıl Bu Kadar Acıya İzin Verebilir?

İnsanlar Tanrı'yı birçok sebepten reddedebilir ve sorgulayabilirler. Bazıları yeterince etkili deneysel kanıt bulamadıklarını iddia ediyor, bazıları da bir tür "kozmetik oyunbozana" inanmaya karşı olduklarını belirtiyor. Başkaları dini toplumlarda gördükleri tutarsızlıklardan dolayı Allah inancını bırakıyor. Çünkü çoğu zaman önümüzde resmedilen Tanrı portresinde insanları cehenneme göndermeye can atan korkutucu bir despot resmediliyor. Doğal olarak böyle bir Tanrı bize itici gelir. Böylesi bir Allah'a kim inanmak ister?

Bununla beraber, bazıları 'dindar' insanların Tanrı düşüncesini toplumu manipüle etmek için kullanmalarından bıkmıştır. Başkaları ise, tarih boyunca din adına yapılan şiddete ve Tanrı uğruna yapılan savaşların dehşetine tepki göstermek için Tanrı'yı reddeder. Bunların hepsi kesinlikle rahatsız edicidir ve bizi Tanrı'ya inanmanın önündeki en büyük engele, yani 'acı sorunu'na yönlendirir. Çoğu kişi için, her yerdeki insanların birçok acı yaşıyor olması ve kim bilir daha korkunç acılar yaşayacak olması, dünyanın kontrolünü güya elinde tutan iyi bir Tanrı olduğuna şüphe etmelerine yeterince büyük sebep olur.

Tanrı'nın, yukarıda tasvir edildiği gibi, canı biri olduğunu ben de reddediyorum. Bizi yaratan gerçek Tanrı olsa olsa adil ve sevgi dolu bir varlık olmalı. Zira, tüm ahlak kurallarını belirleyen ve günün sonunda tüm insanları yargılayacak olan Tanrı, kuşkusuz ki kendi kurduğu ahlak kriterlerine tam tamına uymalıdır. Hepimiz içten içe böyle bir Tanrı arzularız. Yine de Tanrı sevecen biriye dünyada yaşanan bunca acı karşısında neden çekimser duruyor? Tanrı varlığını sorgulayanlar bu soruna çok takılmışlar. Tartışmalarının mantığı şu şekildedir:

Dünyada inanılmaz derecede büyük acılar yaşanmıştır ve yaşanmaya devam ediyor.

Eğer Tanrı, her şeye gücü yeten ise, acıları önlemek veya sonlandırmak için bir şey yapmalıdır.

Eğer Tanrı iyi niyetli biriye, yaşanan acılara son vermek istemelidir.

Bu kadar acının devam ediyor olması, Tanrı'nın ya yeterince güçlü olmadığını ya da gerçekten iyi olmadığını gösterir.

Dolayısıyla, Tanrı yoktur!

Şimdi, aramızda hiç kimse dünyaya hızlıca yayılan kötülüğü, özellikle de din ve Allah adına gösterilen şiddeti onaylamıyor umarım. İnsanoğlunun günümüzdeki dehşet verici durumunun ciddi bir şekilde incelenmesi gerekir. Gerçekten de bu korkunç kaosun hesabını Tanrı'dan mı yoksa başkasından mı sormalıyız? Bu konuda göremediğimiz veya hesaba katmamız gereken başka şeyler mi var? Bence var.

Yukarda belirtilen mantık ne kadar açık gibi görünse de, aslında yanlış varsayımlara dayalıdır. İlk hata şu; eğer bir şeyin mantığını bulamazsam bu o mantıksız demek, düşüncesidir. Fakat burada, zihinlerimiz ile bu konuyu tamamen anlayabiliriz diye düşünmek zihinsel kapasitemizin sınırlı olduğunu göz ardı ediyordur. Örneğin, virüsleri göremiyoruz diye onların var olmadığını ve büyük acılara sebep olmadıklarını söyleyemeyiz. Bir şeyin nedenini tam olarak algılayamamak onun var olmadığını kanıtlamaz.

Çözemediğimiz bir matematik problemi olduğunu farz edelim. Sonunda kütüphaneye gidip konu ile ilgili tüm kitapları inceleriz ama yine de cevabı bulmakta başarısız oluruz diyelim. Durum bu olunca söz konusu sorunun bir cevabı yok der miyiz? Tabii ki hayır, tam tersine ya konu hakkında yeterli kaynaklara sahip olmadığımızı ya da cevabı bulmak için daha fazla çalışmamız gerektiğini biliriz. Yapmayacağımız tek şey ise, matematiğin çözemediği bir soru bulduğumuzu ilan etmek

olur. Kısacası, acı sorununun cevabını hemen anlayamamız, bir sebebi olmadığı anlamına gelmez.

Baştaki tartışmaya dönecek olursak, insanların varlığımızın bir nedeni olması gerektiği varsayımına bağlı olarak itirazlarını ileri sürüyor. Doğal olarak, iyi veya kötü yaşadığımız her şeyin bir nedeni olması gerektiğine inanırız. Fakat neden? Çünkü düzen ve adaletin olması gerektiğine inanırız, öyle değil mi? Başka bir deyişle, bu tür mantık aslında hepimizin belli sonuçlar bulmayı beklediğimiz ahlaki değerlere sahip olduğumuzu kanıtlar. Bu, materyalistlerin varsaydıkları şans ve kaosu sonucu gibi gelmiyor. Aslında evrimin öğrettiği gibi en güçlü olanın hayatta kalmasına gerçekten inansaydık, dünyada gördüğümüz acı karşısında şaşırılmamalı ve üzülmemeliydik. Gerçek şu ki, evrimin teorik bir seviyede savunulması kolay olsa da, kişisel ve pratik bir seviyede hiç mantıklı değildir.

Aslında yukarıdaki argüman, sadece her şeyin üzerinde olan bir Tanrı'nın sağlayabileceği evrensel erdem ve ahlak değerlerine dayandığı için geri teper. Acı sorununa gösterdiğimiz ortak tepki, bizi nihayetinde Yaratan'a yönlendiren içsel ve evrensel ahlaki vicdana kanıttır. Eskiden ateist olan Oxford'lu filozof C. S. Lewis, Tanrı varlığına karşı geliştirdiği kendi argümanındaki eksikliği nasıl bulduğunu şöyle anlatır:

Tanrı'ya karşı olan tezim, evrenin çok zalim ve adaletsiz bir yer olduğuna dayanıyordu. Ama bu "adaletli" ve "adaletsiz" fikri kafamda nasıl oluşmuştu? Düz çizginin neye benzediğini bilmeyen bir kişi, neye göre bir çizgiye eğri diyebilir? Bu evrene "adaletsiz" derken acaba neyle kıyashıyordum? Eğer bütün şov A'dan Z'ye kötü ve anlamsızsa, şovun bir parçası olması gereken ben neden ona şiddetle karşı koyuyorum? Suyu düşen bir kişi ıslanır, çünkü bir su canlısı değildir. Balık ise kendini ıslanmış hissetmez. Elbette adaletle ilgili düşüncemin sadece kişisel bir fikir olduğunu öne sürüp kurtulmaya çalışabilirdim. Ama böyle yapmakla Tanrı'ya karşı olan tezimi çökertmiş olurum – çünkü tezim dünyanın sadece benim kafama uymadığına değil, gerçekten de adaletsiz olmasına dayalıydı. Böyle yapmakla, Tanrı'nın varolmadığını kanıtlamaya çalışırken –başka deyişle, gerçekliğin tümüyle anlamsız olduğunu iddia ederken– gerçekliğin bir kısmının –benim adalet düşüncemin– son derece anlamlı olduğunu kabullenmem gerekiyordu. Sonuç olarak, ateizm aslında son derece basittir. Evrende hiç ışık olmasaydı ve canlıların da gözleri olmasaydı, asla karanlık olduğunu bilemezdik. O zaman "karanlık" anlamsız bir sözcük olurdu. Aynı şekilde, eğer evren

tümden anlamsızsa, onun anlamsız olduğu sonucuna asla varamazdık.²⁶

Hayatımızda adalet ve düzen gibi belli beklentilerimizin olduğu gerçeği, bir şekilde sapmış olduğumuz ustaca hazırlanmış bir planın ve tasarımın kanıtıdır aslında. Adalet istiyorsam, demek ki adaletin kaynağı da var. Onun yalnızca bu yaşamın bir parçası olması mümkün değil, o halde dünyamızın dışından gelmiştir. Kısacası, adalet ve düzen bekliyor olmam bile Tanrı varlığının mutlak işaretidir. Sonuç olarak, acı sorunu argümanı Tanrı'nın varlığına şüphe düşürmek için işe yaramıyor. Yine de yeryüzünde yaşanan acılar çok büyük bir kötülüktür. O zaman bunu Kutsal Kitap bakış açısından nasıl açıklayabiliriz?

a. Dünyamızın Bu Hali Tanrı'nın Orijinal Planına Aykırıdır

İnsanlığın başlangıcıyla ilgili eski ve modern açıklamaların aksine Kutsal Kitap, insanlığın kökeni ile ilgili son derece zarif ve düzenli bir açıklama sunar. Yaratılış kitabının ilk bölümü, Tanrı'nın kendi kendine yeten ve çoğalan organizmalarla dolu muazzam bir gezegeni yoktan yaratmış olduğuna tanıklık eder. Kutsal Kitap metni sürekli, Tanrı'nın yarattığı her şeyin nasıl "iyi" olduğu konusu üzerinde durur. Dünyamız orijinal haliyle muhteşem ve mükemmeldi; yani kaos, acı veya ölüm yoktu.

Yaratılış bölümünün devamında ise, dünyanın şimdiki hali ile Tanrı'nın en başta yarattığı durumdan oldukça farklılaştığını görüyoruz. Atalarımız Adem ve Havva'nın Tanrı'nın bilgeliğine güvenmek yerine nasıl Şeytan'ı dinlemeyi seçip Yaratan'a karşı başkaldırdıklarını anlatır.²⁷ Kutsal Kitap'ın başka bir bölümünde kötülük ve günahın ilk defa, orijinal halinde kutsal bir keruv yani yüce bir melek olarak yaratılmış olan İblis'in yüreğinde oluştuğundan bahseder.²⁸ Sonrasında, Tanrı'nın planını bozmak için yeni yaratılmış olan insan soyunu günahla yıkmak istemiştir. Kısacası, kötülük Tanrı'dan kaynaklanmamış, günaha düşmüş Şeytan yüzünden ortaya çıkmış ve daha sonra da insanların günah işlemesiyle tüm dünyaya yayıldı.

Yaratılış kitabında öğrendiğimiz başka bir gerçek de, ilk başta dünyanın insanlara emanet edilmiş olmasıydı. İlk atalarımız yaratıklara bakmak ve dünyayı yönetmek üzere yaratılmışlardı. Maalesef Şeytan'a uymayı seçtiklerinde, aynı zamanda dünyaya hükmetme hakkını da ona kaptırmış oldular. Bunun yüzünden Kutsal Kitap dünyamızı, Kötü Olan'ın

yönetimi altında olarak tanımlar.²⁹Bu şekilde, Adem ve Havva'nın zamanından beri, insanlar günah laneti altında doğuyorlar, çünkü günah bütün soyumuza bulaştı. Sadece bu da değil kainat aynı biçimde, bizim yüzümüzden günahın etkisi altında kaldığı için, orijinal haline dönmeyi arzulamakta.³⁰Çünkü dünyanın sorumlusu olan bizler günaha boyun eğmemizle beraber tüm kainat da İblis'in emrinde kalarak yozlaşmaya başladı. Böylece, depremlerin, kuraklıkların ve diğer afetlerin esas nedeni Yaradan değil O'na başkaldırmamızdan kaynaklanıyordur. Kısacası, Tanrı dünyamızın bu sıkıntılarla boğuşmasını asla istemedi, ancak günahı seçen bizler dünyayı bu hale getirdik. Tanrı'ya başkaldırarak dünyaya acıyı getirmiş olanlar biz, *insanlardır*. Böylece dünyada baş gösteren bunca acı ve ıstırapın nedenini ne Tanrı'da ne de başkasında aramalıyız, çünkü esas sorumlusu İblis ve ona uyan tüm hepimizdir. Dahası Tanrı'nın sevgisini ve varlığını reddetmemiz, durumu sadece daha da kötüleştiriyor. Zira, Tanrı'nın, yaratılışı için asıl isteği hiçbir zaman dünyanın bu hale gelmesi değildi.

b. Yalnız Bırakılmadık

Başkaldırımızın sonucu olan dünyanın bu depresif durumuna karşın iyi bir haberimiz vardır, Tanrı asla insanları terk etmemiştir. En başından beri bir kurtuluş ve yenileme planını harekete geçirmiştir.³¹Çağlar boyunca, Tanrı insanla konuşmak ve onlara kendi yolunu göstermek için defalarca araya girmiştir. Bunu peygamberlerini ve Kutsal Yazılar'ı göndererek yapmıştır. En sonunda kişisel olarak işin içine girmek için İsa Mesih'in bedeninde dünyaya gelip bizim çektiğimiz acıları çekmiş ve çarmıhta acı çekerek ölmeyi seçip utancımızı ve günahlarımızı almıştır.³²

Yalnızca Hristiyan inancı, kişisel olan Tanrı'nın bizim duygularımızı paylaşmak için tamamen insan olduğunu ve kötü durumumuzu düzeltmek için bize empati kurduğunu öğretir.³³Gördüğümüz gibi bu hep duyduğumuz, uzak, ilgisiz, oyun bozup herkesi cehenneme gönderen Tanrı fikrinden çok farklıdır. 'Göklerdeki Babamız' olarak Tanrı'yı nitelendiren Kutsal Kitap, kendisiyle sonsuz bir ilişki içinde olabilmemiz için yaratıldığımızı söyler. Bizim O'nun sevgisini reddetmemize rağmen, yine de sonsuza dek O'nda kalabilmemiz için bize ulaşmaya, ilişki kurmaya devam eder.

Yukarıda belirtmiş olduğum gibi, Tanrı sadece insanlarla irtibat kurmak istemez ama daha da ileri gidip günah sorunumuza son vermek için bizzat ilk adımı atar. Bizi çektiğimiz acılarda yalnız bırakmak yerine, acımızı ve üzüntümüze empati kurmak için bizden biri olmayı seçer. Herkesten çok Tanrı, çarmıhta canını veren İsa Mesih aracılığıyla, acımıza ortak olur. Tanrı bizimle hastanede, hapiste ve mezarın başında ağlamaktadır. En önemlisi çıkmazda olan insanlık için İsa Mesih ile sevgi dolu bir çözüm bulur. O'na inanan herkese cennette sonsuz yaşam vermeye söz verir.

Ana konumuza dönersek, Tanrı'nın gerçekten de sevgi dolu ve her şeye gücü yeten olduğunu görürüz. Bunu bizlere en iyi şekilde, günahsız olan kutsal Oğlu İsa Mesih'i bütün insanlığın günahları için çarmıhta feda ederek kanıtladı. Böylesine hayret verici bir olayı sadece sonsuz sevgi ve bitmez tükenmez gücün mükemmel uyumu başarabilirdi. O halde, insanların işlediği günahların sonucunun acı çekmek olduğunu ama Tanrı Oğlu'nu ölüme gönderip daha sonra dirilterek buna çözüm getirdiğini gördük. Yine de Tanrı'nın sorunu olmazsa da hala günümüzde insanlar alabildiğine acı çekiyor. Bu üzücü manzara karşısında ne yapmalıyız?

c. Beklentilerimizi Gözden Geçirmeliyiz

İnsanlar genelde iyi işlerin iyi sonuçlar getireceğini düşünür. Her zaman olmasa da, genelde böyle olur sanıyoruz. Ne var ki hepimiz hayırsever birinin bir terör saldırısında hayatını kaybettiği veya tatilden dönen mutlu bir ailenin yolda sarhoş bir sürücü tarafından öldürüldükleri

gibi haberler okumuşuzdur. Doğal olarak, *Bu doğru olamaz!* deriz. Çünkü iyi insanlar bu şekilde acı çekmemeli. Bu tür durumlarda Tanrı'ya müdahale etmediği için kızmakta çabuk davranırız fakat bu şekilde davranarak bir açıdan teröristleri veya sarhoş sürücülerini temize çıkarmış olmuyor muyuz? Bu tür trajedilerde insandan kaynaklanan sebepleri gözden kaçırmamaya dikkat etmeliyiz.

Bir kere bu tür olaylar içten içe adalet beklentimiz olduğunun yine altını çizer, bu beklentiler karşılanmadıklarında da, bizi başkaldırmaya iter. Bu ikilemin asıl kaynağını unutmamalıyız; zira bu gibi acı durumun esas sebebi Tanrı'ya başkaldıran Şeytan ve ona uymayı seçen bizleriz. Küçükken ağabeylerim benimle dalga geçtiklerinde gözyaşı içinde anneme koşup onları şikayet eder ve *"Hiç adil değil!"* diyerek yakınırdım. Ama bana her zaman hayatın adil olmadığını ve buna alışmam gerektiğini hatırlatırdı. Adalet konusunda beklentilerimizin karşılanmamasının sebebi günah ve kötülükle bozulmuş bir dünyada yaşıyor olmamızdır.

Benzer biçimde İsa öğrencilerini gerçek dışı beklentileri konusunda her zaman uyardı. Vaat edilen Mesih'i izledikleri için her zaman toplum tarafından kabul edilmeyi beklediler. Fakat İsa defalarca bu dünyada dosdoğru yaşamanın sonucunda hak edilen ödüllerin alınmadığını belirtti. Hatta İsa, öğrencilerini yurttaşlarından görecekları baskılar karşısında hazırlamak için elinden gelen her şeyi yaptı.³⁴ Sadece bu da değil, defalarca kendi çekeceği acıları ve dini liderlerin elinden olacak olan ölümünü önceden bildirdi.

İsa göğe alındıktan sonra, öğrencileri yavaş yavaş Mesih'i takip etmenin benzer bir sıkıntı yolundan ilerlediğini anladılar. Bu zamanla, acıya karşı bakış açılarını değiştirmelerine neden oldu. Böylece, bir süre sonra Mesih uğruna dövüldükleri zaman onun gayesini temsil edebildikleri için sevinç duydular.³⁵ Daha sonra, kilise toplulukları kurmaya başladıklarında, havariler ilk Hristiyanlara acı çekmenin Mesih'e bağlı olmanın bir parçası olduğunu hatırlattılar.³⁶ Yeni Antlaşma'nın (İncil) çoğu, imanlıların acıya nasıl farklı bakmaları ve baskı karşısında nasıl cesur olmaları gerektiğinden bahseder.³⁷ Kısacası, Mesih İsa'ya iman edenler, imanları uğruna zulüm görmeyi beklerler. İlginçtir ki ilk kilise topluluğu özellikle gördüğü büyük zulümden dolayı daha da güçlendi, arındı ve gün geçtikçe yayıldı.

Beklentilerimizi gözden geçirmek çok önemlidir. Dünyanın daha iyi bir yer olmasını bekleyenler için şu anki durumu onlara çok üzücü ve depresif gelebilir. Bunun büyük bir nedeni, modern materyalist ideolojinin yeterli zaman ve çaba ile bir şekilde mükemmel ve huzurlu bir

dünya yaratabileceğimiz gibi yanlış beklentiler yaratmış olmasından kaynaklanıyor ama bu doğru değildir! Kötülüğün kökünün Şeytan'a dayanıp, insanların günahlarının ve devam eden başkaldırılarının kötülüğü yaymak için katkıda bulduklarını anladığımız zaman, acının neden varlığını sürdürdüğünü daha iyi anlayabiliriz. Yalnızca günahımızdan tövbe edip, Tanrı'nın İsa'ya iman ettiğimizde bize sunacağı lütuf dolu armağanı kabul edince şimdiki acıyla başa çıkabilir ve Mesih döndüğünde daha iyi bir dünya olacağını umut edebiliriz.

Kutsal Kitap'ın çoğu insanların çektikleri acılarla ilgilidir. Birçok bölümde Tanrı'nın halkının adalet için Tanrı'ya yalvardığını görürüz.³⁸ Tanrı da bir gün kesinlikle bu sorunu gidereceğine söz veriyor ama aynı zamanda Kutsal Kitap, dünya sona yaklaştığında işlerin düzeleceğini değil, kötüleşeceğini söylüyor.³⁹ Bunun nedeni insanların isyanlarının doğal akışında tamamına ermesi gerektiği ve nihayetinde Tanrı'nın mutlak adaletinin gelecek olmasıdır. O zaman Tanrı kesinlikle çağlar boyunca süren acıların adaletsizliği ile bizzat ilgilenecektir.

d. Büyük Resmi Göremiyoruz

Acı çekmekle ilgili yaşadığımız en büyük sorunlardan biri yaşanan acıları yalnızca kendi deneyimlerimiz ve bakış açılarımızla değerlendirmemizdir. Özellikle kişisel olarak acı yaşadysak kendi durumumuzla meşgul olmamız çok doğaldır. Fakat, eğer sadece kendi acılarımıza odaklanırsak, büyük resmi göremeyebiliriz. Hatta, eğer yalnızca acımızın üzerinde düşünürsek gerçekten hiçbir sebebi olmadığını kanısına varmak kolay olur. Benzer bir şekilde, eğer annesinin karnından zorlukla çıkarılıp daha sonra da poposuna tokat yemiş bir bebeğe bu deneyim hakkında nasıl hissettiğini sorabilseydik, olumlu bir karşılık almayacağımızdan eminim. Neden? Çünkü dünyaya henüz varmış bebeğin etrafında neler olduğunu anlama ihtimali yoktur.

Aynı şekilde dünyaya henüz gelmiş sayılan insan olarak evrende olup biten her şeyi tam anlamıyla anlayabilmeyi bekleyemeyiz. Sınırlı beceriler ve bilgimizle evrenin bir köşesinde yaşamak bütün resmi görmemizi zorlaştırıyor. Yine de birisi, *"Soykırım veya tecavüz gibi korkunç şeyleri nasıl açıklayabiliriz?"* diye sorabilir. Sanki her şeyi biliyormuş gibi davranamayız ama henüz bütün gerçeklere sahip olmadığımızdan emin olabiliriz. Ancak ve ancak Rab'bin huzuruna eriştiğimizde *"bilindiğimiz gibi tam bileceğiz."* Böylece bizi aşan konulara gelince Tanrı'nın sonunda yapacağı açıklamayı beklemek zorundayız.⁴⁰

Kutsal Kitap'ta geçen Eyüp'ün öyküsü bu konuda iyi bir örnektir. Çoğu kişi Eyüp'ün oldukça varlıklı, bilgili ve Tanrı'ya yakışır bir karaktere sahipken birdenbire nasıl birçok felakete uğradığını duymuştur. Bir gecede tüm servetini kaybetmiştir. Daha sonra bütün çocuklarının öldüğünün haberini alır. Daha sonra başından ayaklarına kadar vücudunun her yerini korkunç yaralar kaplar. Toz ve kül yığını arasında afallamış şekilde otururken karısı bile Tanrı'ya lanet edip ölmesini önermiştir.

Bundan kısa süre sonra üç yakın arkadaşı yanına varır. Eyüp'ü görünce ilk başta dehşete düşerler ve birkaç gün boyunca yanında sessiz bir şekilde otururlar. Fakat bir müddet sonra bu felaketlerin neden erdemli arkadaşlarının başına geldiğini anlamak için fikir yürütmeye başlarlar. Daha önce de bahsettiğimiz gibi doğal olan varsayımlar, iyi insanların başına iyi şeylerin geldiği, kötü insanların başınaysa kötü şeylerin geldiği düşünceleri ortaya çıkar. Bu basit mantığa göre, Eyüp Tanrı'nın cezasını hak edecek korkunç bir şey yapmış olmalıdır. Fakat Eyüp böyle bir şey yapmadığından oldukça emindir. Yine de arkadaşları onun bir kusurunu bulmak için o kadar çok uğraşırlar ki, bir noktada Eyüp bile Tanrı'nın adaletini sorgulayarak tepki verir.⁴¹

Sorun, Eyüp ve arkadaşlarının büyük resme vakıf olmamalarıydı. Eyüp kendisine eziyet edenin Tanrı değil Şeytan olduğunun farkında değildi. Şeytan, Tanrı'ya saygınlığını yitirmesi için, O'ndan Eyüp'ü ayartmaya çalışmak için izin aldı. Tanrı ise, kulu Eyüp'ün bütün denemelere karşı koyabileceğine emindi ama Eyüp, İblis'le Tanrı arasında geçen bu bahisten tamamen habersizdir. Ancak sonlara doğru, Tanrı ona geldiği zaman, kendisine neler olduğunu anlamaya başladı. Tanrı sonunda Eyüp'e görüldüğü zaman şaşkına dönmüş kuluna Tanrı'nın amaçlarını hiçbir zaman tam anlamıyla kavrayamayacağını hatırlatır. Zaman zaman Tanrı'ya karşı sabırsız olmuş olan Eyüp sonunda şöyle yanıt verdi. *"Kuşkusuz anlamadığım şeyleri konuştum, beni aşan, bilmediğim şaşılasi işleri."*⁴²

Eyüp'ün çektiği acılarının önemli bir başka neticesi de, sonunda Tanrı'nın gücünü ve varlığını kişisel olarak deneyimleme fırsatını kazanmış olmasıdır. Şöyle der, *"Kulaktan duymaydı bildiklerim senin hakkında, şimdiyse gözlerimle gördüm seni."*⁴³ Kutsal Kitap'ta buna benzer birçok örnek vardır. Daniel ve arkadaşları ayrı bir olayda, yaşamı tehdit eden durumlarla karşılaştıklarında Tanrı'nın fiziksel olarak onlar adına araya girmesini deneyimlediler.⁴⁴ Acı çekmek ne kadar zor olsa da aynı zamanda Tanrı'nın çok daha büyük amaçlarını görebilmemiz için

gözlerimizi açmaya ve O'nun sevgisini ve lütfunu çok daha derin ve kişisel bir seviyede deneyimlememize neden olabilir.

e. Tanrı Kötülüğü İyilik İçin Kullanabilir

Yine de birçok kişi Tanrı'nın bu kadar anlamsız acılara izin vermesinin düpedüz zalimlik olduğunu düşünmekte ısrar eder. Fakat kendimize şunu sormalyız – gerçekten tüm acılar anlamsız mıdır? Tanrı'nın kendini kullarına göstermek için acıyı nasıl kullandığının birkaç örneğini gördük. Kutsal Kitap'ta Tanrı'nın özellikle acı veren olayları kendi planını ve amacını gerçekleştirmek için nasıl kullandığını gösteren başka örnekler de vardır.

Bunun harika bir örneği Kutsal Kitap'ta geçen Yusuf'un hayatıdır. Yusuf, babası Yakup'un en sevdiği oğluydu. Fakat bu durum ağabeylerinin onu yoğun derecede kıskanmasına sebep oldu. Bir gün ağabeyleri, Yusuf'un özel kıyafetlerini soyup onu Mısır yolunda olan Midyanlı tüccarlara sattılar. Orada Firavun'un bir görevlisi olan Potifar'a köle olarak satıldı. Yusuf'un katlanmak zorunda olduğu korkunç koşullar, ihanetin verdiği acı ve evine duyduğu yoğun özlem hakkında ancak tahmin yürütebiliriz. Ne var ki, Yusuf var gücüyle çalışarak ve Tanrı'nın yardımıyla o kadar başarılı oldu ki, ona Potifar'ın evinden sorumlu olma görevi verildi. Fakat sonra ikinci felaket geldi.

Patronu Potifar'ın karısı, Yusuf'a istek duymaya başladı ve onunla yatması için onu zorlamaya çalıştı. Yusuf inatla karşı çıktı ama bu sadece kadının çabalarını yenilemesine yaradı. Bir gün ev boşken kadın Yusuf'u yakalayıp kendisiyle birlikte olmaya zorlamak istedi ama Yusuf üst giysisini geride bırakarak evden kaçtı. Yusuf'un ısrarla karşı çıkmasından

dolayı kendisini aşağılanmış hissedenden kadın, Yusuf'un giysisini kocasına göstererek onu tecavüz ile suçladı. Yusuf derhal zindana atıldı. Yusuf'un hayatının bu noktasındaki psikolojik durumunun ne kadar korkunç olduğunu tahmin edebiliriz. Tabii ki Eyüp gibi, o da Tanrı'nın amaçlarını düşündü. Yine de imanına sadık kaldı ve var gücüyle çalışmaya devam etti. Böylece kısa süre içinde diğer mahkumların başına geçirildi.

Bir süre sonra, Firavun'un bir süre hapiste olan sakisi ve fırıncısının düşlerini yorumlama fırsatı buldu. Daha sonra Firavun bir düş gördüğünde, düş gören sakisi Yusuf'u hatırladı ve kralına ondan bahsetti. Firavun Yusuf'un yorumu ve karakterinden o kadar etkilendi ki, onu bütün Mısır'ın yöneticisi yaptı. Bir gün içinde Yusuf hapisten saraya çıktı, köle iken hükümdar oldu. Bu zaman boyunca Yusuf Mısır'ı yakında olacak olan kıtlığa hazırlamak için çok çabaladı. Böyle yaparak sadece Mısır'ı değil ama daha sonra yemek aramak için Mısır'a gelen tüm herkesi, özellikle ailesini de kurtarmış oldu.

Yusuf'un başarı öyküsü Külkedisi gibi bir peri masalına benzese de hayatının tarihsel gerçekliği geniş kapsamlı olarak tasdik edilmiştir. Böylece büyük acılar, ihanet, iftiralar ve hapsedildikten sonra sonunda Mısır'ın 2. adamı pozisyonuna gelmiş oldu. Fakat Yusuf için çektiği acılar Tanrı'nın planına yaramak üzere hazırlaması için çok önemliydi. Daha sonra vicdan azabı çeken ağabeylerine, *"Siz bana kötülük düşündünüz, ama Tanrı bugün olduğu gibi birçok halkın yaşamını korumak için o kötülüğü iyiliğe çevirdi"*⁴⁵ dedi.

Gerçek şu ki, denenmelerimiz genelde en iyi öğretmenlerimizdir. Atasözünün de dediği gibi, *"zahmetsiz rahmet olmaz."* Hepimiz hayatlarımızda geriye baktığımızda, en çok bir şeyler öğrendiğimiz veya Tanrı'ya en yakın hissettiğimiz zamanların en çok denendiğimiz zamanlarda olduğunu görebiliriz. Bozulmuş bu dünyada acı çekmekten kaçamasak bile, Tanrı'nın bize bu süreçte pek çok önemli şey öğretmesine izin verebiliriz. Kutsal Kitap denenmeler karşısında imanla direndikçe karakterimizin güçlenmesine katkıda bulunduğumuzu vurgular. Bu nedenle Tanrı'nın lütfuyla denenmelerimizde sevinme noktasına bile gelebiliriz.⁴⁶

f. Yenilenme Umudu Vardır

O halde denenmelerimiz karşısında dişimizi sıkıp, daha iyi günler beklemeyi mi ümit edeceğiz? Tabii ki hayır! Daha önce belirttiğim gibi acılar bile bize çok önemli şeyler öğretir, hayatımızı anlamlandırır ve de

Tanrı'ya yaklaştırır. Aynı zamanda Kutsal Kitap bize acının ve adaletsizliğin sonsuza dek sürmeyeceğinin garantisini verir. Şiddetin ve kötülüğün kısır döngüsü bir gün sona erecek. Hatta şunu da biliyoruz ki, Tanrı'ya inananları bekleyen muhteşem gelecek o kadar görkemli olacak ki dünyada katlanılmış olan bütün acıları telafi etmeye de yetecektir.⁴⁷

Kutsal Kitap gezegenimizin geleceği hakkında nasıl bir beklenti içinde olmamız gerektiğini önemli detaylarla açıklar. Dünyamız Şeytan tarafından ele geçirilmiş olsa bile, bir gün gerçek sahibi tarafından kurtarılacağını söyler. Bir gün İsa Mesih'in esas kendisine ait olan bu yeryüzü yeniden nasıl ele geçireceğini okuruz. O zaman ölmüş iman edenlerin tümü tekrar hayata dönüp yenilenmiş sonsuz bedenlerine kavuşmuş olarak dünyaya inmekte olan Mesih'e eşlik edecekler.⁴⁸ Uzun zaman önce yaşadığı korkunç acıdan kıvranan Eyüp'e ilham olmuş olan, bu diriliş umuduydu. Eyüp şöyle dedi, "*Oysa ben kurtarıcımın yaşadığını, sonunda yeryüzüne geleceğini biliyorum. Derim yok olduktan sonra, yeni bedenimle Tanrı'yı göreceğim.*"⁴⁹

Mesih ilk gelişinde çaresiz bir bebek olarak, kendini bütün uluslara sunmak üzere kurbanlık bir kuzu olarak geldi. Fakat ikinci gelişinde Mesih, zaferli bir Kral gibi beyaz bir atın üzerinde, adaleti saptıran ve dünyadaki masum canlara acı çektirenleri yargılamaya gelecek.⁵⁰ O zaman ulusları kandıran Şeytan ve ordusu cezalandırılacak. Aynı şekilde kötülük yapanların hepsi dünyada işlenmiş olan bütün kötülükler için Tanrı'nın önünde hüküm giyecektir. Sonra, Mesih dünyada uzun zamandır özlem duyulan adil ve barışçıl krallığını kuracak. Yeşaya peygamber bize bu zamanın nasıl olacağından bahseder, "*RAB uluslar arasında yargıçlık edecek, birçok halkın arasındaki anlaşmazlıkları çözecek. İnsanlar kılıçlarını çekiçle dövüp saban demiri, mızraklarını bağcı bıçağı yapacaklar. Ulus ulusa kılıç kaldırmayacak, savaş eğitimi yapmayacaklar artık.*"⁵¹ İlginçtir ki, Birleşmiş Milletlerin (BM) New York'taki genel merkezinin bahçesinde üzerinde bu ayetlerin yazılı olduğu bir anıt vardır.

BM'nin kılıç ve saban heykeli

Ne varki, büyük çabalarına rağmen geçtiğimiz asırda BM'deki dünya liderleri vermiş oldukları bütün uluslar için barış ve güvenlik sözlerini tutmakta başarısız olmuşlardır. Çünkü yalnızca Rab'bin Sözü'nde geçen Mesih geri geldiğinde dünya çapında gerçek anlamda barış ve refah dönemi başlayacaktır.

Kutsal Kitap gelecek hakkında söylenmiş bu dönem için kötülüğün doğada olan sonuçlarının tam tersine dönüştürüleceğinden bahseder. Hayvanların dünyasını tanımlayan şiddet yerine, aslan ve kuzunun beraber yatacağını ve çocukların zarar görmeden yılanlarla oynayacağını okuruz.⁵² Mesih, bu şekilde dünyamızı olması gereken görkem ile Tanrı'nın orijinal yaratılış amacına dönüştürmeye başlayacak. Daha sonra günümüzdeki evren sona erdiğinde, Tanrı'ya inanan herkes üzüntü ve acının olmadığı yeni gök ve yeni yeryüzünde yaşayacak ve Rab'bin kendisi *"gözlerinden bütün yaşları silecek."*⁵³

Çocukken hepimiz hikayenin ve filmin mutlu sonla bitmesi gerektiğini düşünmüşüzdür. İyi olanlar sonunda kazanmak zorundadırlar. Benzer biçimde Tanrı'nın adaletsizliği ciddiye alması ve bir hesaplaşma gününün olacağını bilmek bize büyük rahatlık verir. Aynı zamanda Tanrı'nın yaratılışını yenileyecek olması ve nihayetinde bizi göklerdeki huzuruna kabul edecek olması bize ifade edilemez bir sevinç verir. Tanrı'ya ve Sözü'ne inanmak bize gelecek için umut, bugün için motivasyon ve geçmiş için sağlıklı bir bakış açısı sağlar. Bunların hiçbiri kesinlikle boş değildir, her şeyin bir nedeni vardır.

Acıya izin veren Tanrı'yı sorgulayan arkadaşlarım tarafından ortaya çıkarılan argümana geri dönecek olursak, şimdi sorularına cevap verebiliriz. Tanrı sevgi dolu ve her şeye gücü yeten midir? Kesinlikle öyledir ama sevgisi adaletiyle uyumlu olduğu gibi, gücü de bilgeliğiyle ahenk içindedir. Bütün ilahi nitelikleri mükemmel bir uyum ve denge içindedir. Aynı zamanda, Tanrı'nın yaratmış olduğu bizlere özgür irade verdiği gerçeği vardır. Dünyanın bugün bu kadar kaos içerisinde olmasının nedeni Tanrı değil, O'na başkaldıran biziz. Sonuç olarak, Tanrı kötü seçimlerimizin doğurduğu sonuçların, O'na duyduğumuz müthiş ihtiyacı görelim diye ortaya çıkmasına izin verir. Gerçekten harika olan şey ise, Tanrı'nın masum olarak yarattığı ama isyana kalkmış çocuklarına sırtını dönmek yerine bizi kendine çekip geri kazanmak için acılarımıza ortak olacak, hatta cezamızı üstlenecek kadar büyük bir sevgi çabası göstermesidir.

2. KUTSAL KİTAP'IN YETKİSİ

Kutsal Kitap'ın Güvenilir Olduğundan Nasıl Emin Olabiliriz?

İnsanlar bu soruyu sorduklarında genelde daha önceden duydukları bir şeyi tekrar ederler: Kutsal Kitap (Tevrat, Zebur ve İncil) geçerliliğini yitirmiştir, değiştirilmiştir, hatalarla doludur, vb. Tabii bu iddiaları tekrarlayan kişilere öncelikle şunu sormak isterim, 'Kutsal Kitap'ı kendin okudun mu?' Sağlıklı bir araştırma, yaygın varsayımları kabul ederek değil, onları tek tek sorgulayıp mevcut durumdaki olguları inceleyerek başlar. Mümkün oldukça bahsi geçen unsuru kişisel olarak incelemek en iyisidir. Bu bakımdan şanslıyız çünkü İncil dünya tarihinde en çok dile çevrilmiş ve yayımlanmış kitaptır. Ana dilimizde bir tane bulmak zor olmamalıdır. Modern teknoloji sayesinde online olarak bile okuyabiliriz.

Yukarıda belirtilmiş olduğu gibi, birçok kişi Kutsal Kitap gibi antik bir eserin bilimsel testler karşısında duramayacağını düşünebilir. Birçok eleştirmen Kutsal Kitap'ın sadece hayal ürünü hikayeler ve efsaneler ile dolu, çoktan eskimiş bir kitap olduğunu zannedebilir. Bazıları ise ellerinden geldiğince Kutsal Kitap anlatımında çelişkiler veya hatalar bulmaya çalışır fakat bu yaklaşım Kutsal Kitap'ın insanlık tarihinin en çok okunmuş, çalışılmış ve dünyanın en güvenilir kitabı olduğu gerçeğini değiştirmez. Peki, Kutsal Kitap gerçekten bilimsel testler karşısında sapasağlam kalabilir mi? Bu kadar eski bir kitap gerçekten de değiştirilmemiş olarak günümüze kadar gelmiş olabilir mi? Dahası, içinde Tanrı'nın gerçek sözleri olduğuna inanmamızı sağlayacak ne kanıtlar var?

Söylediğim gibi, Kutsal Kitap'ın her bakımdan eşsizliği göz ardı edilemez. Örneğin, tarihten insan ahlakına, astronomiden arkeolojiye, coğrafyadan devlet yönetimine, değindiği konuların zenginliği, bu kitabın ne kadar dikkate değer olduğunu gösterir. Aynı şekilde, insanların medenileştirme sürecinde benzersiz bir etkiye sahip olduğu tartışılmaz. Kutsal Kitap ve öğretileri tarih, edebiyat, kültür, eğitim, bilim ve sanat dallarında kalıcı birçok iz bırakmıştır.⁵⁴ Örneğin sadece bilimi ele alırsak,

çoğu insan modern bilimin öncülerinin entelektüel Hristiyan bilim insanları olduklarını unuturlar. Bu bilim insanları doğanın gizemli iç yüzünü inceleyerek evrenin hükümdarı olan Tanrı'yı daha iyi tanıyacaklarına inanırlardı.

En ünlü bilim adamlarından biri olan Isaac Newton şöyle demiştir: *“Yarım-yamalak düşünen biri Tanrı'ya inanmaz; ama gerçekten düşünen birinin Tanrı'ya inanması şarttır.”*

İnsanlar çoğu zaman bilimi Tanrı'ya zıt göstermeye çalışırlar. Fakat saygın bilim adamı Albert Einstein bile inancı ve bilimi birbirine zıt rakipler olarak görmek yerine birbirlerini tamamlayıcı yardımcıları olarak düşünmüştür. Bunu şu güzel sözünde anlatmıştır: *“Bilim olmadan inanç topaldır, inançsız bilim ise kördür.”*⁵⁵ İnanç ve bilimi aynı paranın iki yüzü olarak görmek daha yararlıdır. Bilim gözle görülebilen, somut ve ölçülebilir dünya ile ilgili çalışmalar için gerekliyse de, inanç gözle görülemeyen, doğaüstü gerçekleri anlamak için şarttır. Tabii ki bu iki alanın da örtüştüğü noktalar vardır, o noktalarda bir uyumluluk görmeyi bekleriz. Bu durumda diğer eski metinlere ve mitolojik açıklamalara kıyasla Kutsal Kitap inanılmaz farklılığını ortaya koyarak oldukça güvenilir ve gerçeklere dayalı olduğunu kanıtlamıştır.

Buna rağmen, Aydınlanma Çağı'ndan beri birçok entelektüel, Kutsal Kitap'ın yakında itibarını kaybedeceğini ve yerini modern hümanist kavramların alacağını tahmin etmişlerdir. Örneğin, 1778'de vefat etmeden hemen önce, ünlü Fransız ateist Voltaire, bir asır içerisinde Hristiyanlığın sonunun geleceğini söylemiştir. Fakat ölümünden yalnızca 50 yıl sonra Voltaire'in evini ve matbaasını Cenevre Kutsal Kitap Cemiyeti satın almış ve Kutsal Kitap basmak için kullanmışlardır. Başka ünlü bir Fransız filozof olan Jean Jacques Rousseau ise daha dürüst bir değerlendirme yaptı: *“Filozoflarımızın işlerine bakın; bütün şatafath telaffuzlarıyla söyledikleri Kutsal Yazılar'a kıyasla ne kadar adi ve aşağılıktır! Hem anlaşılması kolay hem de son derece ulvi olan bu kitabın yalnızca bir insanın eseri olması mümkün müdür?”*⁶⁶

Kısacası, Kutsal Kitap'ın dünya tarihi ve modern medeniyetimizin üzerinde emsalsiz etkisi kesinlikle göz ardı edilemez. O halde en baştaki sorumuza geri dönüyoruz: İsa Mesih'in bu gezegende yürüdüğü zamanlardan beri Kutsal Kitap'ın değiştirilmediği konusunda deneysel kanıtlar bulabilir miyiz? Kesinlikle bulabiliriz.

a. Metinle İlgili Kanıt

İlk önce Kutsal Kitap'ın günümüze değişmeden gelmiş olduğuna dair bize güven verip vermediğini sorgulamak gerekir. Kutsal Kitap metninin Orta Çağ keşişlerinin menfaatleri doğrultusunda kurcalanmış ve değiştirilmiş olduğunu iddia eden birçok kişi vardır. Öncelikle bu tür düşüncelerin popülerliklerine rağmen, bugüne kadar bu iddianın gerçekçi hiç bir kanıtla desteklenemediğini belirtmeliyiz. Bu tür iddialar, yalnızca insanların söylentileri ve önyargılarından kaynaklanır. Tabii ki herkesin düşünce özgürlüğü vardır ama konu tarih olunca kişisel duygularla değil kanıtlanmış delillere dayanarak fikir yürütmeliyiz.

Gerçek şu ki, Kutsal Kitap'ın gerçek anlamda değiştiği veya tahrif edildiği ile ilgili inandırıcı bir kanıt yoktur. Bilimsel yöntemle dayanarak ve genel mantık kullanarak Kutsal Kitap metni hakkında var olan tarihsel kanıtları incelediğimizde, Kutsal Kitap'ın yazıldığı zamandan günümüze dek bütünlüğünü korumuş ve değişmemiş olarak geldiği sonucuna ulaşıyoruz. Tabii ki Tanrı, O'nun sözüne körü körüne inanmamızı beklemez, bunun yerine bize vermiş olduğu zihinle mevcut kanıtları mantıklı bir şekilde değerlendirmemizi teşvik eder. Böylece, Kutsal Kitap'ın güvenilir olup olmadığını anlamaya çalışmak için tarihsel ve arkeolojik ispatlara da bakabiliriz.

Öncelikle Kutsal Kitap'ın nasıl vahyedildiğini, kaydedildiğini, çoğaltıldığını ve tarih boyunca korunduğunu anlamamız gerekir. Birçokları Kutsal Kitap'ın, içinde bulunan olaylardan çok uzun bir süre sonra yazıldığını sanıyor. Bunun nedeni, Kutsal Kitap'ın antik dini efsaneleri anlatan basit bir kitap olduğu varsayımıdır. Fakat durum hiç de böyle değildir. Kutsal Kitap kendini net bir şekilde Tanrı'nın Sözü olarak sunar. Örneğin, Kutsal Kitap'ın ilk beş bölümünü yazmış olan Musa, anlattığı dönemin büyük bir kısmını kendi yaşamıştır. Tanrı'nın nasıl ona görüldüğünü ve onunla yüz yüze konuştuğunu kaydeden Musa için, kaydettiklerinin birebir Tanrı'nın sözleri olduğunu teyit eder. Ondan sonra gelen peygamberler de aynı şekilde anlatımlarına, çoğu zaman "*Rab şöyle diyor...*" diye başlarlar.

Mesih'in hayatına gelince, Yeni Antlaşma dediğimiz İncil O'nun hayatının aynı çizgide ilerleyen dört anlatımıyla başlar: Matta, Markos, Luka ve Yuhanna. İncil'in bu ilk 4 bölümü yaşanan olaylardan kısa bir süre sonra İsa'nın kendi öğrencileri veya yakın tanıdıkları tarafından yazılmıştır. Yeni Antlaşma'nın geri kalanı, İsa'nın elçileri tarafından ilk Hristiyanlara yazılmış olan mektupların koleksiyonunu içerir. Bu orijinal el yazmaları çabucak kopyalanıp çektikleri zulüm nedeniyle dünyanın dört bucağına dağılmakta olan imanlılar arasında her yere yayılmıştır. O

zamandan beri yüzyıllar boyunca bu antik el yazmalarının birçok kopyası kurtarılmış, kopyalanmış ve itinayla korunmuştur.

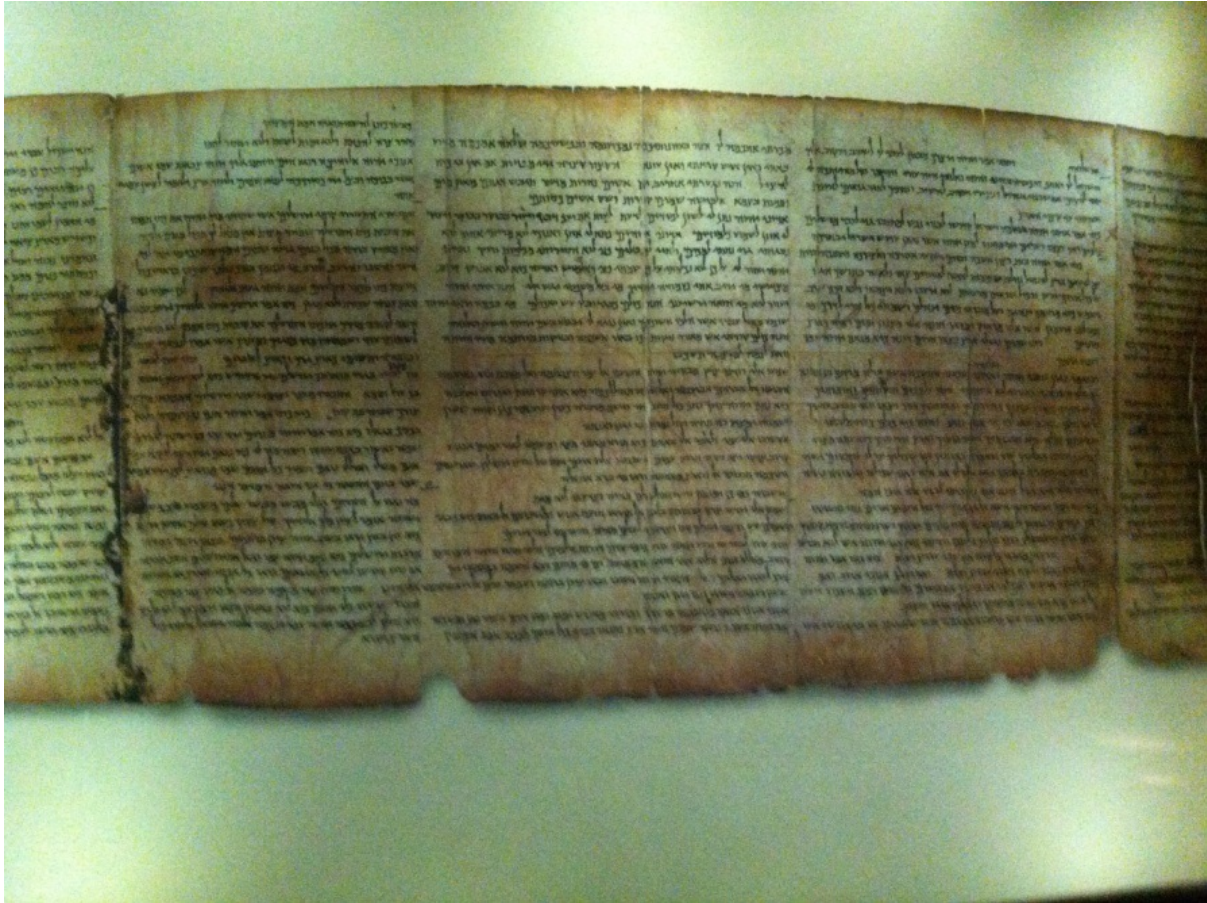
Bazıları bu orijinal el yazmalarının nerede bulunduğunu merak edebilir. Gerçek şu ki, yaklaşık 2000 yıl önce yazılmış olan orijinal belgelerin günümüze ulaşmış olması neredeyse imkansızdır. Bu durum sadece Kutsal Kitap için değil, başka antik el yazıları için de geçerlidir. Burada Jül Sezar'ın yazdığı otobiyografilerle karşılaştırma yapmak yardımcı olacaktır. Tarihten Jül Sezar'ın İsa'nın zamanından hemen önce yaşamış olduğunu biliyoruz. *Gallia Savaşları* kitabında askeri hareketlerini anlaşılır bir şekilde yazmıştır. Bu metinler genelde Latin ve Roma tarihi ile ilgilenenler arasında büyük ilgi görür. Fakat, hiçbir zaman akademik toplumlar bu otobiyografilerin gerçekliğini sorgulamaz. Ne var ki, işin gerçeği orijinallerin hiçbir zaman bulunamamış olup geride kalan yalnızca birkaç kopyanın, Jül Sezar yaşadıktan 1000 yıl sonrasına dayanıyor olmasıdır.

Kutsal Kitap'ın antik el yazmalarına gelince, bin yıl sonrasına dayanan birkaç kopyadan değil, aksine dünyanın birçok arkeoloji müzesinde sergilenen oldukça eski binlerce parça ve el yazmalarından bahsetmekteyiz. İ.S. ikinci yüzyılın başlarından on beşinci yüzyıla kadar İncil'in antik metinlerinden bir kısmı veya tam kopyaları olan 5.700 civarında orijinal dili Grekçe olan el yazmaları bulunur.⁵⁷ Dahası, 10.000'den fazla antik Latin el yazması bulunur. Aynı zamanda, Kutsal Kitap'ın 9.300'den fazla el yazısı ile yazılmış çevirileri bulunur. Bu çeviriler arasında antik Mısır dili olan Kıptice, Keldanice, Süryanice dahil olmak üzere daha birçok antik dilde çevirisi vardır; bu çevirilerin çoğu kilise tarihinin ilk yüzyıllarına kadar uzanır. Sadece bu da değil, eski Kilise Babaları yorumlarında Kutsal Kitap'tan yaklaşık 24.000 alıntı yapmışlardır. Bu alıntılar o kadar çoktur ki, neredeyse Yeni Antlaşma'nın tümü yalnızca bu alıntılardan yeniden toparlanabilir.⁵⁸ Başka bir deyişle, İncil'in mucizevi bir şekilde Tanrı tarafından korunduğuna dair başka bir yerde emsali olmayan metinsel kanıtlarımız vardır.

Günümüzde İncil herhangi bir dile çevrileceği zaman orijinal Grekçe metinleri kullanılarak, yukarıda sıraladığımız binlerce antik el yazması karşılaştırılıp derlenir. Kıyaslama yapacak olursak, aynı dilde yazılmış oldukları halde, Homeros'un İlyada destanı veya Platon'un Devlet gibi ünlü klasik eserlerin hiçbirinde İncil'in sahip olduğu metinsel desteğin yüzde beşi bile bulunmaz. Buna ek olarak, İlyada'nın en eski el yazması Homeros'tan 500 yıl sonra yazılmıştır. Oysa İncil konusunda durum farklı, İsa'dan 100 yıl sonra yazılmış olan İncil parçaları bile olduğunu

biliyoruz. Yani tarih boyunca Kutsal Kitap kadar bol kanıtı sahip ve büyük itina ile korunan başka bir kitap bulmak mümkün değildir.

Peki ya Eski Antlaşma dediğimiz Tevrat ve Zebur için aynı şeyi söyleyebilir miyiz? Bazısının bundan 3.500 sene önce yazılmış bu antik metinler için çok fazla kanıt olmaz diye düşünülebilir. Tam tersine bir kez daha arkeologlar yakın bir zamanda, Mesih'ten yüzyıllar önce yazılmış antik elyazmalarıyla dolu bir metin hazinesi bulmuşlardır. 1947'de Kumran mağaralarında 'Ölü Deniz Tomarları' koyununu arayan bir çoban tarafından bulunmuştu. Daha sonra arkeologlar keşfedilen yüzlerce parşömenleri incelediler ve neredeyse Eski Antlaşma'nın her kısmını içeren, inanılmaz derecede iyi korunmuş metinler tespit ettiler. Bunlar, günümüzdeki kutsal metinlerle karşılaştırıldığında neredeyse kelimesi kelimesine uyan elyazmalarıdır.⁵⁹

*Küdes Müzesindeki Kumran eserlerinden bir örnek:
Yeşaya Tomarı*

Kısacası Kutsal Kitap kadar tasdik edilmiş ve iyi korunmuş başka hiçbir antik eser yoktur. Eğer Kutsal Kitap'ın güvenilirliğinden şüphelenecek olursak elimizde bulunan bütün eski belgeleri peri masalı olarak saymamız gerekirdi.

Eski belgelerden bahsetmişken, daha önce birçok defa sahte öğretmenlerin Yeni Antlaşma öğretilerinin yerini alma teşebbüsünde bulduklarını not etmemiz gerekir. Aslında İsa ve ilk öğrencileri doğruyu çarptırmaya çalışan sapkın öğretmenlerin çıkacağı konusunda birçok uyarılarda bulunmuşlardı.⁶⁰ Kısa süre sonra Mesih'in öğretilerine tam olarak tutunmak istemeyen bu tür kişiler, kiliseden kopup kendi mezheplerini kurma arayışına girdiler. Aynı zamanda sapkın öğretilerini desteklemeyen asıl İncil'in yerine Tanrı tarafından görevlendirildiklerini iddia ederek kendi 'kutsal yazılarını' yazmaya kalktılar.

Son zamanlarda, Dan Brown'un yazdığı *Da Vinci Şifresi* gibi kitaplarbaştan beri kabul görmüş, Kutsal Kitap anlatımının İsa hakkındaki her şeyi anlatmadığını iddia ederek demin bahsettiğim bu sapkın yazılardan çıkar sağlamaya çalışmışlardır. Dan Brown, *Tomas İncilidiye* bilinen eski tahrif edilmiş bir sahte yazı uyarınca, İsa'nın aslında Mecdelli Meryem'le evli olduğunu ve ondan çocukları da olduğunu iddia eder. Sonra dört İncil'in dördüncü yüzyılda İmparator Konstantinus tarafından İznik Konseyi'nde seçildiğini iddia ederek devam eder. Fakat iddialarının tarihi yanlışlarıyla karşı karşıya getirilince, Brown sadece bir roman yazdığını söyleyerek geri çekilmiştir. Maalesef bu tür tarihe dayalı olmayan romanlar, hem imanlı birçok kişinin inancını sarsmıştır hem de birçok eleştirmenin gerçek İncil'e saldırmasına neden olmuştur.

Özellikle modern çağımızda da, internet aracılığıyla hızla yayılan bilgiler yüzünden ortaya çıkan iddiaları tamamen doğrulamak çok zor olmaya başlamıştır. İnternet birçok insanın yüzeyde mantıklı gibi görünen ama derin bir şekilde incelendiğinde yanlış olduğu görülen her tür iddiayı yaymasını kolaylaştırmıştır. Buna en iyi örnek, son zamanlarda çıkmış olan *Zeitgeist* belgeselidir. Bu belgeselin destekçileri, Kutsal Kitap'ta anlatılan İsa'nın bir bakireden doğmuş olması, 12 öğrencisi, ölümü ve dirilişinin aslında daha eski Pagan efsanelerinden alıntı olduğunu kanıtlamak için astrolojik kaynaklar ve eski dinlerden zorla uydurulmaya çalışılan kanıtlar toplamışlardır. Videonun yapımcısı olan Peter Joseph, İsa'nın aslında hiç var olmadığını ve Kutsal Kitap'ın uydurma olduğunu iddia ederek çok ileri gider. Başlangıçta bu kadar etkileyici kanıtların toplamı ikna edici gelse bile, mitoloji ve tarih uzmanları tarafından deneysel olarak incelendiklerinde *Zeitgeist*'in tezinin kolayca yıkıldığını görüyoruz.⁶¹

Gördüğümüz gibi eskiden beri günümüze kadar İsa ve Kutsal Kitap hakkındaki tarihi metinleri kötülemek adına birçok teşebbüs olmuştur. İnsanlar bunu genelde gerçekleri tahrif ederek, başka Pagan inançlarla olan benzerlikleri abartarak ve/veya Mesih'in öğretilerini yanlış bir

şekilde lanse ederek yaparlar. Ne var ki, bir Kutsal Kitap araştırmacısı olan Bruce Metzger şöyle bir iddiada bulunur: *“Antik mistik inançların her zaman Hristiyanlığı etkilemiş olduğu iddiasını sorgusuz kabul etmemeliyiz. Çünkü bazı durumlarda etkinin ters yönde ilerlemiş olması sadece mümkün değil aynı zamanda da olması muhtemeldir.”*⁶² Başka bir deyişle, eğer Kutsal Kitap ile Pagan inançları veya başka dünya dinleri kaynakları arasında benzerlik varsa bunun nedeni bunların Kutsal Kitap’tan alıntı yapmış olmasıdır. Neden böyle bir şey yapmak istediklerini tahmin edebiliriz: çünkü Kutsal Kitap’ta yazılı olanların kaya gibi sağlam bir zemine oturduğunu biliyorlardı.

b. Tarihi Kanıt

Bazıları, Kutsal Kitap ve mesajı bize tam ve kusursuz olarak ulaşmış olsa bile, yazdıklarına inanmamız gerekmiyor diye düşünebilir. Örneğin, birçokları Kutsal Kitap’ın tarihsel anlatımını sorgular ki bu anlatım dünyanın başlangıcı ile ilgili açık ve net açıklamalar, küresel bir tufan ve gelmiş geçmiş birçok medeniyetin faaliyetlerini de içerir. Peki, Kutsal Kitap’ın dışında bu olayların olmuş olduğuna dair herhangi bir kanıt var mıdır? Kesinlikle vardır. Hatta eskiden arkeologlar tarihte adı geçen şehirleri ve medeniyetleri bulmak için hep Kutsal Kitap’tan ipuçları ararlardı. Yüzyıllardır bütün eleştirilere rağmen Kutsal Kitap, tarihi olayları doğru dürüst aktaran güvenilebilir bir kaynak olduğunu fazlasıyla kanıtlamıştır.

Modern evrim teorisinin ortaya çıkmasından çok zaman önce, hem sıradan insanlar hem de bilginler Tanrı inancının ilahi vahiy ile ortaya çıktığına inanırlardı. Bu sadece Kutsal Kitap anlatımına dayalı olan yerleşik dinler için değil, aynı zamanda da eski Sümer, Akat, Pers, Grek ve eski Roma dinleri için de geçerlidir. Medeniyetin başlangıcından ve yazının icadından beri insanlar yüce, ilahi ve ruhsal varlıklara olan inançlarını ifade etmişlerdir. Hatta, mitolojik metinlerden veya Kutsal Kitap metinlerinden insanoğlunun kökenini benzer şekilde ifade eden çeşitli yazılı eserlerin olması ilginçtir. Birkaç istisna olmak kaydıyla çoğu antik yazınsal eser üstün bir varlığın evreni yarattığına ve bu üstün varlığın insanoğlunu eşsiz bir konuma yükselttiğine inanıldığını ifade ederler. Daha sonra Tanrı(lar) ve insanlar arasında nasıl anlaşmazlık çıktığından ve on(lar)dan koptuğumuzdan bahsederler. Birçoğu, üstün bir varlığın ya da varlıkların insanları cezalandırmak için nasıl bir tufan göndermiş olduğundan ve sadece çok az sayıda insanın kurtulmuş

olduğunu anlatan hikayeler içerir. Son olarak, birçok anlatımda insanların ayrılıp dünyaya yayılmadan önce bir noktada aynı dili konuşmuş olduklarından bahseder.⁶³ İlginç olarak bu ortak mitolojik anlatımlar aynı zamanda antropologların dünyanın birçok yerinde rastladıkları ilkel kabilelerin inanç sistemleri ile de uyum içindedirler.

Birçok modern bilim adamı yukarıda bağdaşan iki durumun tesadüfi veya uydurma olduğunu söyleyerek gerçek olarak kabul etmezler. Fakat bulguların tarihi kapsamı, coğrafik çeşitliliği ve kanıtın aşkın boyutu incelemeyi talep eder. Tanrı'ya olan inancın ezelden beri varlığımızın özünde olması mümkün olabilir mi? Bu kadar anlatım, efsane ve mit ortak bir başlangıçtan arta kalan bir kanıtın gerçekliği değilse, nedir?

İnsanın ve dinin köküne gelince, Kutsal Kitap bütün tarihi belgelerden en ayrıntılı ve en etkili anlatımı sunar. Özellikle son iki yüzyıldır, karşı karşıya kaldığı bütün eleştirilere rağmen Kutsal Kitap, bu sınava dayanmış ve kendini hatasız bir tarihi belge olarak fazlasıyla kanıtlamıştır. Ünlü arkeolog W. F. Albright şöyle der:

“Günümüzde hala belirli aralıklarla karşımıza çıkan, on sekizinci ve on dokuzuncu yüzyılın önemli tarih ekollerinin Kutsal Kitap'a aşırı kuşkucu yaklaşımı giderek itibarını (etkinliğini) yitirmektedir. Süregelen buluşlar sayesinde birçok ayrıntının doğruluğu kanıtlanmış ve Kutsal Kitap'ın güvenilir tarihi bir kaynak anlamında değeri yükselmiştir.”⁶⁴

Kutsal Kitap, fantastik ve abartılı hikayelerle dolu olan antik mitolojinin çok ötesindedir. Bozukluk ve abartıdan uzak tarihi anlatımlarda aranan başlıca niteliklere sahiptir. En önemlisi ise gerçek olan Tanrı'nın vahyine sahip olmasıdır: *“Kutsal Yazılar'ın tümü Tanrı esinlemesidir.”⁶⁵*

i. Yaratılış Tanımı

Yaratılış anlatımıyla başlayalım. Kutsal Kitap'ın ilk cümlesi şöyle başlar, *“Başlangıçta Tanrı göğü ve yeri yarattı.”⁶⁶* Yaratılmış bütün varlıkların Tanrı tarafından yaratıldığını etkili bir şekilde vurgular. Kutsal Kitap'ın Tanrı'nın varlığı ile ilgili herhangi bir münakaşa sunmaması aslında Tanrı'nın var olmasının en güçlü kanıtlarından biridir. Tanrı'nın varlığı o kadar açık ve belli ki, Kutsal Kitap bunu kanıtlamaya bile ihtiyaç duymaz.

İlk bölümün devamında, Tanrı'nın, yaşanabilir bir hale getirmek için, dünyanın düzenini nasıl kurduğu detaylı bir biçimde anlatılır. Bu bilgi art arda gelmiş olan altı günü içerir. Önce dünya sularla kaplıydı fakat güneş sistemindeki diğer gezegenler gibi boştu. İlk gün Tanrı evrene ışık verdi ve dünyanın döngüsünü başlatarak gündüz ve gece döngülerini oluşturdu.⁶⁷ İkinci gün Tanrı, suları ayırarak dünyada ısı ve ışığın dağılımını sağlayacak, koruyucu atmosferik bir kubbe oluşturmuştur. Üçüncü gün Rab yeryüzünü engin sulardan ayırarak içinde her tür tohum bulunan bitki örtüsüyle kapladı. Dördüncü gün Tanrı dünyaya ışık ve mevsimsel döngü sağlamaları için güneşi, ayı ve yıldızları ayarlayıp yerleştirdi. Beşinci gün okyanuslarda ve denizlerde yaşayan ve uçabilen her tür hayvanı yarattı. Altıncı gün Tanrı çoğalmaları için tasarladığı, yeryüzünde yaşayan hayvanları yarattı. Son olarak, Tanrı insanı kendi benzeyişinde yarattı. İlk adam olan Adem yerdeki topraktan yaratıldı ve Rab ona yaşam soluğunu üfleyince Adem yaşayan bir varlık oldu. Daha sonra ilk kadın olan Havva'yı adamın kaburgasından yaratarak kocasının yanına verdi.

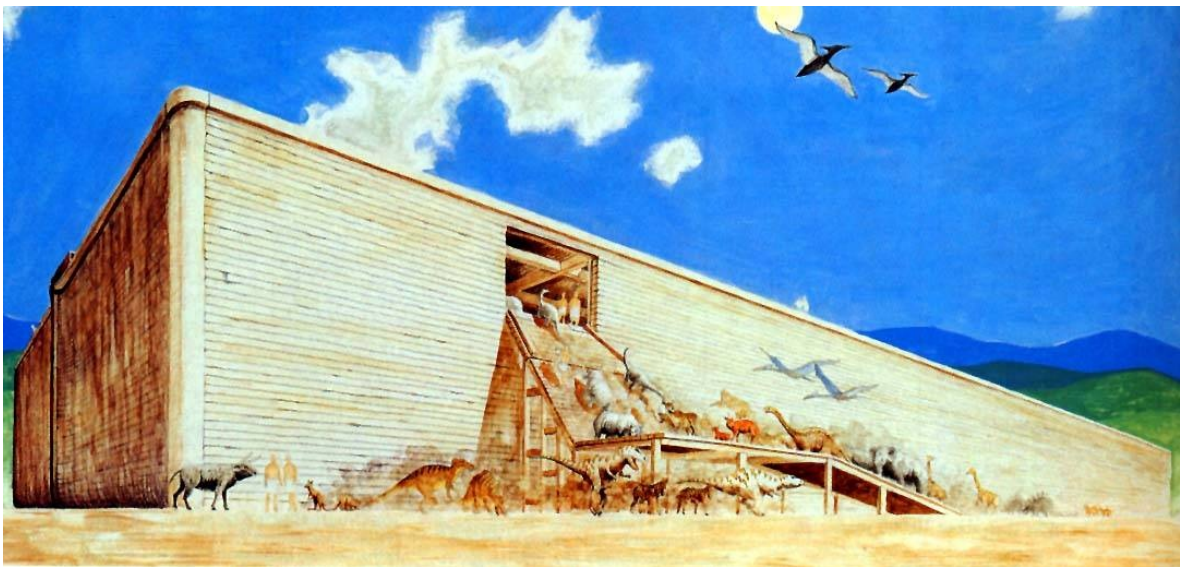
Şimdi, birçok kişi yukarıdaki anlatımı bir hayal ürünü olarak görüp reddetse bile, bunun mantıksız, akıl almaz veya bilime aykırı bir yönü yoktur. Tam tersine anlatımın yapısı gayet mantıklı, düzenli ve zarif bir şekilde aktarılmıştır. Birçok kişinin sorgusuz reddetmesinin gerçek nedeni aslında doğaüstü olaylara ve Tanrı gibi Üstün bir Varlığa inanmayı reddetmeleridir. Fakat daha önce bahsettiğimiz gibi, doğaüstü yüce bir varlığın gerçekten de var olduğunu kabul edersek buradaki tanım tamamen inanılabilir ve gerçekçi olur. Birçok kişi Tanrı'ya inanmanın bilimsel olmadığını söylemeyi sevse bile, bilimin de bu konuda sınırları olduğunu tespit ettik bile. Bilim, tanımı gereğince, bize gözlemlenebilir dünyayı belli ölçüdeki bir eminlik ile tanımamıza ve tanıtmamıza yardımcı olur. Fakat sevgi, güzellik ve inanç gibi somut olmayan gerçeklere gelince, bilim yetersiz kalır ve bize pek yardımcı olamaz. Benzer şekilde tarihsel olaylar deney tüpünde gözlemlenebilmek için tekrarlanamadıkları için bir açıdan bilim sınırları dışındadırlar.

Kutsal Kitap'ta tanımlanan dünyanın yaratılışı anlatımına gelince, sunulmuş olan düzen ve olayların yapısında hiç gerçek dışı veya mantıksız bir şey yoktur. Tam tersine yaratılış tanımı bilimsel kanunlarla tamamen uyum içindedir. Örneğin sebep ve sonuç kanunu her sebebin bir sonucu olması ve sebebin sonuçtan daha büyük olması gerektiğini söyler. Bu durumda ilahi bir iradenin olması sonuç için yeterince üstün bir nedendir. Maalesef günümüzde insanlar uzun zamandır hüküm süren Tanrı'nın Sözü'ne inanmaktansa ve tarihin en eski kayıtlarında geçen

yaratılış öykülerinde geçen destekleyici delileri hiçe sayarak şans eseri teorilere veya dünya dışından gelen yaratıklara inanmaya daha meyillidirler.

ii. Küresel Tufan

Yaratılış kitabının altıncı bölümünde Tanrı'nın küresel bir tufan getirmeye karar verdiğini okuruz. Birçok kuşkucu insan böylesine korkunç ve kapsamlı bir olayın sadece efsane olabileceğini düşünür. Fakat Kutsal Kitap'ı dikkatlice okuduğumuzda Nuh'un ailesini ve hayvanları korumak için inşa ettiği geminin detaylı tanımını yaptığını görürüz. Net ölçüler şu şekilde kaydedildi: "*Gemiye şöyle yapacaksın: Uzunluğu üç yüz, genişliği elli, yüksekliği otuz arşın olacak.*"⁶⁸ Standart arşın ölçüsünün yaklaşık 45 cm olduğunu ele alırsak, geminin boyutunun yaklaşık 135 metre uzunluğunda, 22,5 metre genişliğinde ve 13,5 metre yüksekliğinde olduğunu söyleyebiliriz. Burada dikkate değer ilk şey bu ölçülerin gerçekten çok sağlam ve denize elverişli bir gemi ortaya çıkarmasıdır. Daha sonraki ayetlerde gökten şiddetli bir yağmur yağdığını ve toprağın altındaki suların da taşarak dünya çapında küresel bir sele yol açtığını okuruz. Yağmurun 40 gün, 40 gece yağdığını ama suların dünyada yaklaşık bir yıl boyunca kaldığını okuruz. Bu zamandan sonra gemi, Mezopotamya'nın kuzeyinde bulunan Ağrı (Urartu) dağlarına oturmuştur.

Bu noktada birçok kişi Babilliler ile Sümer'in daha eski tarihte yazılmış tufan anlatımlarının, Musa'nın İ.Ö. 1440 civarında yazmış olduğu anlatımıyla benzerlikleri olduğunu göstermekte çabuk davranır. Bundan çıkarılan sonuç, Musa'nın bu iyi bilinen efsaneyi kopyalamış ve derlemiş olduğu varsayımdır. Kutsal Kitap anlatımı ile eski tufan efsanelerini, karşılaştırdığımızda gerçekten de dikkate değer birçok paralellik gözükür. Antik efsanelerde ailesini ve hayvanları korkunç bir tufandan kurtarmak için büyük bir gemi inşa etmiş olan bir adamdan bahsedilir. Fakat mitolojik anlatımların belirsiz detaylara sahip olduğunu, genelde kendisiyle çeliştiğini ve büyük ölçüde abartılı bir dil kullandığını da not etmemiz gerekir. Bunları her bir efsanede görmeyi bekleyebiliriz. Fakat eğer Musa gerçekten de yaygın efsaneleri yeniden anlatmışsa o zaman onun anlatımının daha inandırıcı ve gerçekçi değil daha da abartılı olmasını beklerdik. Araştırmacı Josh McDowell şöyle der:

“Yaratılış'taki Tufan anlatımı diğer eski çağ anlatımlarıyla karşılaştırıldığında daha gerçekçi ve daha az mitolojik bir yapıya sahip olduğu görülür. Yüzeysel benzerlikler, bizi Musa'nın kaydının bir alıntı olduğu görüşüne değil, diğer metinlerin de yazılmasına neden olan tarihi bir olayın özüne doğru yöneltir.”⁶⁹

Musa'nın eski efsaneleri daha anlaşılır ve düzenli bir şekilde anlatmış olmasını var saymak hiç mantıklı olmaz. Çünkü genellikle efsaneler zaman geçtikçe daha karmaşık bir hal alırlar. Bu da bizi yukarıda bahsedilen sonuca getirir; Musa ise sade bir dille iyi bilinen ve dünyaca kabul edilmiş bir tarihi olayın temel bilgilerini aktarmıştır.

İlginç bir şey daha, bu tufan efsanelerinin sadece Orta Doğu medeniyetlerinde değil de, aynı zamanda dünyadaki ilkel insanların geleneksel hikayelerinde de yer alması Musa'nın anlatımını güçlendirir. Çinliler, Yunanlılar, Hintliler, Aztekler, Algonquin'ler (Kızılderili aşireti) ve Hawaiiililer bile benzer tufan efsanelerine sahiptirler.⁷⁰ Eğer, tam tersi olup da böylesi bir olay yaşanmamış olsaydı, eski tarihte tufana ilişkin çok az veya aksini belirten kanıtlar bulmayı beklerdik.

Arkeologlar aynı zamanda sadece dünya çapında bir tufanın neden olabileceği etkileyici birçok kalıntıya da rastladılar. Bu kanıtlara yüksek yerlerde bulunan kaya çatlaklarının içinde toplu hayvan mezarları da dahildir. Aynı zamanda, farklı ülkelerin en yüksek dağlarında deniz hayvanlarının fosil kanıtlarını da bulmuşlardır. Bunların hepsini bir araya getirdiğimizde Kutsal Kitap anlatımının gerçekliğinin ağır bastığını görürüz.⁷¹ Kısacası, küresel tufan Kutsal Kitap'ta anlatılan ve bir 'efsane'

olmaktan çok modern arkeologlar tarafından tasdik edilen tarihi resme tam oturur.

iii. Babil Kulesi

Kutsal Kitap anlatımına göre tufandan sonra insanlığın ikinci bir başlangıcı oldu. Yaratılış kitabının 10. bölümü Nuh'un üç oğlu Sam, Ham ve Yafet aracılığıyla detaylı soy kütüğünü verir. Onlardan gelen ulusların nerelere yerleştiğini yazar. Bu eski metnin inanılmaz kesinliği hala bilginleri şaşırtmaya devam eder. Bu bölüm hakkında Arkeolog Albright şöyle demiştir: *"Greklerde bile eşi benzeri yoktur, 'Ulusların Tablosu' antik edebiyatta tamamen emsalsiz şaşılacak derecede kesin bir belge olarak kalır."*⁷²

'Uluslar Tablosunda' Yafet'in oğullarının Orta Doğu'nun kuzeyinden Akdeniz'e kadar yayıldıklarını okuruz. Onlar Medler'in, Yunanlılar'ın ve Kıbrıs ile Rodos adalarının insanlarının atalarıydı. Ham'ın oğulları güneye yayıldı ve nihayetinde Afrika kıtasına ulaştı. Mısırlılar'ın, Etiyopyalılar'ın ve Kenanlılar'ın ataları oldular. Nuh'un en büyük oğlu olan Sam'ın soyundan gelenler ise Mezopotamya'nın bereketli topraklarında kaldılar. Persler'in, Asurlular'ın, Aramiler'in ve İbraniler'in ataları oldular. Öteki antik ulusların listeleriyle karşılaştırıldığında Yaratılış kitabının 10. bölümündeki 'Uluslar Tablosu'nun detay ve doğruluk konusunda rakipsiz olduğunu görüyoruz. Bu yine Kutsal Kitap'ın metnlerinin insan kaynaklı değil ilahi bir vahyin eseri olduğunu gösterir.

Yaratılış'ın 11. bölümü Nuh'un soyunun bir zamanlar Mezopotamya'da refah içinde yaşarken neden birdenbire dağıldıklarını açıklar. Bölüm bir zamanlar herkesin aynı dili konuştuğunu ve Şinar (Sümer) bölgesinde bir ovaya göç edip yerleştiklerini belirtir. 10. bölümde buranın Nuh'un torunu olan Nemrut'un Babil, Erek, Akat ve Kalne şehirlerinde krallıklarını kurduğu topraklar olduğunu okuruz. Nemrut'un daha sonra kuzeye Asur'a gittiğini ve Ninova, Rehovot-İr ve Kalah kentlerini kurduğunu okuruz. İlginçtir ki bu isimler modern Irak'ta, Dicle ve Fırat Nehri arasında bulunmuş olan antik şehirlerle tam bir uyum içindedirler. Bunlar Sümer ve Akat tarihlerine dayanır. Aynı şekilde, Enmerkar'ın Altın Çağ ile ilgili destanlarında, insanların Enlil tanrısına "aynı dili" kullanarak tapındıkları anlatılır.⁷³

Arkeologlar genelde, İ.Ö. üçüncü milenyumda Mezopotamya'da birdenbire kentsel bir gelişim patlaması yaşandığını tespit ederler. Arkeoloji uzmanları tarihi kalıntılarda gözüken bu gizemli yükselişin sebebini tam anlamasalar da, Kutsal Kitap'a göre bu tufan sonrası Nemrut'un kurmuş olduğu medeniyetin sonucudur. Bazıları birdenbire bu kadar gelişmiş bir toplumu nasıl kurduklarını merak ederken, Kutsal Kitap Nuh'un soyundakilere aktarılmış olan bilgi kalıntılarının bu gelişmedeki rolünün altını çizer. Oluşan bu medeniyet uzun zamana yayılan 'sosyal evriminin' bir parçası olarak oluşmamıştır, aksine tufandan önce gelişmiş bir düzenin sadece kısa bir süre için küresel sel yüzünden kesintiye uğrayıp Babil bölgesinde yeniden canlandığını görüyoruz. Peki Orta Doğu'nun dışında bulunmuş ve ilkel varlıklara işaret eden kalıntılar hakkında ne diyeceğiz? Bunun cevabı da Kutsal Kitap'ta geçen Babil Kulesi olayındadır.

Yaratılış kitabının 11. bölümü Nemrut'un krallığındaki insanların Tanrı'nın vermiş olduğu emir karşısında nasıl isyan ettiklerini anlatır. Tufandan sonra Tanrı insanlara çoğalmalarını ve dünyaya yayılmalarını buyurmuştu. Bunun yerine insanoğlu göklere erişen bir kule inşa edip dağılmayı reddederek Tanrı'ya karşı diklendi. Bu muazzam yapı insanın Tanrı'ya karşı olan gururunun ve küstahlığının bir sembolü olmak üzere tasarlanmıştı. Tarihçi Josephus, Nemrut'un niyetinin, tufan olsa bile insanların kendilerini koruyabilecekleri yükseklikte bir kule yapmak olduğunu belirtir.⁷⁴ Tanrı, bu durumun insanoğlunu ikinci bir yıkıma götüreceğini bildiği için, insanların isyanına son vermeye karar verdi. Bunu oldukça basit bir şekilde başarır: dillerini karıştırır. Eskiden aynı dili kullanan insanlar bir anda anlaşamaz oldular. Bunun sonucunda insanlar birbirlerini anlayamadı ve bu durum kulenin inşaatının durdurulmasına sebep oldu. Bundan kısa süre sonra aynı dili konuşanlar

gruplaşarak kendi kolonilerini kurmaya gittiler. Bu şekilde tufan sonrası gelişmekte olan medeniyet çok geçmeden alt edilmiş ve dağıtılmış oldu.

Kuleye geri dönecek olursak, aslında arkeologların günümüzde Mezopotamya'da sadece bir değil birden fazla 'ziggurat' denilen kuleye benzer büyük yapılar bulmalarına şaşırılmamalıdır. Bu kulelerin her biri göklere ulaşmak üzere tasarlanmış merdiven basamaklarına benzeyen bir mimariye sahiptir. Hepsinin en üst katında değişik dini tapınakları vardır.⁷⁵ İlginç bir şekilde bu yapılara benzer özelliklere sahip olan yapılar Mısır, Meksika, Peru ve Asya'da da bulunur. Bunun nedeni sonraki nesillerin yeni yerleştikleri memleketlerinde dini nedenlerle Babil'in kült yapısını yeniden yaratma girişimleri olabilir mi?

Kısacası, arkeolojik, tarihi ve Kutsal Kitap'a yönelik anlatımlar insanların bir noktada aynı dili konuştukları ve Mezopotamya'da gelişmiş medeniyet kurdukları konusunda anlaşılır. İnsanlar daha sonra Nemrut'un feshedilmiş krallığından çıkmaya zorlanmış ve aynı dili konuşanlarla yeni yerler bulmaya gitmişlerdir. İnsanlar kötü şartlarda ve yabancı bölgelerde yeni bir yaşam oluşturmaya çalışırken muhtemelen önceki gelişmiş yaşam stilinden gittikçe uzaklaşmışlar.⁷⁶ Bu da dünyanın farklı yerlerinde görülen mağara adamı resimlerinin nereden geldiği sorusuna cevap verir. *Nuh'un Üç Oğluku* kitabının yazarı Arthur Custance şöyle bir sonuca varmıştır: "*Birçok 'mağara adamı', özellikle de Neandertaller, Sam ve Yafet'in soyundan daha önce yaban hayata geçmiş olan Ham'ın soyundakilerdi. Çatık kaşlı kafatasları gibi ilkel özelliklerinin nedeni ise akrabalarından çok daha zorlu durumlara başa çıkmak zorunda olmalarındandı.*"⁷⁷ Ona göre bir tür 'evrim' gerçekten olduysa, mağara adamı modern insandan 'evrimleşmiş' oldu yani dejenere oldu, öteki türlü değil.

Kutsal Kitap insanoğlu ve Tanrı inancının kökeni konusunda oldukça gerçekçi ve mantıklı bir açıklama sunar. Tam tersine olan iddialara rağmen Kutsal Kitap anlatımı sürekli arkeolojik, antropolojik ve tarihi kanıtlarla pekişir. Bu bağdaşım Kutsal Kitap'ın tümü için geçerlidir. Arkeologlar Kutsal Kitap'ta geçen diğer olaylar, yerler ve insanlar hakkında bağlantısı olan her türden kanıt bulmuşlar ve bulmaya da devam ediyorlardır. Örneğin: yakın zamanlarda, Kutsal Kitap'ta bahsedilen Kral Davut ve diğer Yahudi kralların bazı isimleri eski tabletlerde kazınmış olarak bulunmuştur. Mesih'in hayatının son sahnelerinde yer alan Başkâhin Kayafa ve Roma valisi Pilatus gibi bazı insanların isimleri de aynı şekilde çeşitli tabletlerde ve tarihi yazıtlarda bulunmuştur. Bunlara benzer örnekler verip listeyi uzatmak mümkün,

ama bunlar Kutsal Kitap'ta bahsedilen olayların efsane olmadıklarını yeterince ortaya koyuyor.

Başkâhin Kayafa'nın kemik kutusu

Kısacası, antik elyazmalarını dikkatlice inceleyip, konuyla ilgili arkeolojik buluşları değerlendirdiğimiz zaman Kutsal Kitap'ın efsaneler ve peri masallarıyla dolu gelişigüzel bir koleksiyon olmadığı çok açık bir şekilde belli olur. Tam tersi Kutsal Kitap tamamen makul ve oldukça titiz bir şekilde hazırlanmış bir tarih anlatımıdır. Eğer Kutsal Kitap kendisinin tarihi konularında önemli biçimde doğru olduğunu kanıtladıysa, o zaman ruhsal konularda da güvenilir olduğunu kabul etmeliyiz, öyle değil mi?

Kutsal Kitap'ta Çelişkiler Var mı?

Kutsal Kitap'ın metinsel ve tarihi güvenilirliğine işaret eden kanıtların fazlalığı konusunda tartışmak neredeyse imkansızdır ama yine de birçok kişi onu Tanrı'nın Sözü olarak kabul etmemekte direliyor. Metnin bize değişmeden ulaşmış olmasını kabul etseler de, metnin kökeninin ve doğasının ilahi olduğunu kanıtlamadığını ileri sürerler.

Bununla birlikte bazısı Kutsal Kitap metninin kendi içinde çelişkileri olduğu iddialarına dikkat çekmeye çalışır. Gelecek sayfalarda bu “çelişkiler” hakkındaki önemli itirazlara bakıp iddialara cevap vermeye çalışacağız.

Fakat öncelikle Kutsal Kitap'ı çok iyi bilmeyenler için içeriğine dalmadan önce genel bir tanıtım yapalım. Kutsal Kitap, 39'u Eski Antlaşma'da ve 27'si Yeni Antlaşma'da olmak üzere 66 bölümden oluşur. Eski Antlaşma İsa'nın zamanından önce, Tanrı'nın birçok peygamber aracılığıyla kendisini Yahudi halkına açıkladığı kısımdır. Halk arasında bu kısma Tevrat ve Zebur denir. Daha sonra Yeni Antlaşma, Mesih'in ölümü ve dirilişinden sonra öğrencilerine açıklanmıştır. Eski Antlaşma Tanrı'nın İsrail halkıyla olan ilişkisine odaklanırken Yeni Antlaşma İsa Mesih'in mesajını netleştirip bütün dünyaya sunar. İsa'dan sonra yazılan bu kısma İncil denir. Hristiyanlar için hem Eski hem de Yeni Antlaşma'nın Tanrı'nın vahyi olduğunu ve güvenilir tek yetki kaynağı oluşturduğunu belirtmeliyiz.

Bu noktada Tanrı'nın vahyinin bütünlüğünü not etmemiz çok önemlidir çünkü aynı zamanda Kutsal Kitap'ın bütünlüğü onun ilahi kökenine de işaret eder. Kutsal Kitap başından sonuna kadar 1500 yılı kapsayan sürede, yaklaşık 40'tan fazla Kutsal Ruh tarafından esinlenmiş yazar tarafından yazılmıştır. Ayetlerin bazı kısımları tarihsel konuları ele alırken, bazı kısımları şiirsel ve doktrinsel, bazı kısımları ise geleceği anlatan kehanetlerdir. Olağanüstü olan şey ise bu kadar geniş bir süre zarfında, bu kadar değişik konulara değinen ve bu kadar farklı insana yazdırılan bir kitabın halen uyum içinde ve tutarlı olmasıdır.

Karşılaştırma yapmak adına tıp alanına bir bakalım. Son 1500 yıl içindeki tıp alanının en ünlü isimlerinin yazılarını toplayıp bir kitapta derlediğimizi farz edelim. Kaçının temel tıp bilgilerinde bile aynı fikirde olmasını bekleyebiliriz? Kaçınılmaz bir şekilde saçmalıklar ve uyuşmazlıklar bulurduk. Fakat yaklaşık 2000 yıl önce tamamlanmış olan Kutsal Kitap'ta bu tür tezatlar yoktur. Tam tersine Kutsal Yazılar'ın her bir sayfası kapsamlı şekilde dizayn edildiğine kanıt oluşturacak nitelikte bir araya gelerek birleşik bir mesaj sergiler.⁷⁸

a. İlahi Esin

Daha önce de belirttiğimiz gibi, Kutsal Kitap diğer antik belgeler arasında kendi sınıfında tek ve eşsizdir, ama gerçekten Tanrı'nın sözlerini içerdiğinden nasıl emin olabiliriz? Öncelikle Kutsal Kitap'ın

Tanrı'nın yetkisiyle konuştuğunu belirtelim. Başka bir deyişle, onlara vahyedilen şeyleri yazan peygamberler ve havariler, yazdıklarının doğrudan Tanrı'dan geldiğini tam olarak ifade etmişlerdi. Günümüzde birçok kişi, hatta en iyi yazarlar bile, oturup bir şeyler yazdıklarında, yazdıklarının ilahi bir vahiy olduğunu söylemeye cesaret bile edemez. Yine de Eski Antlaşma'nın peygamberleri yazılarına genel olarak, "Rab şöyle der..." diyerek başlarlar. Yeni Antlaşma'ya da baktığımızda, İsa'nın havarileri Eski Antlaşma'ya ilahi vahiy olarak bakarlar.⁷⁹ Dahası Yeni Antlaşma'yı yazarlarken Tanrı'nın emirlerini yazdıklarını bildikleri çok belli olur.⁸⁰ Mesih'in kendisi Eski Antlaşma'dan alıntı yaparken sözlerinin Tanrı'nın kendi sözleri olduğunu belirtmiştir.⁸¹ Kısacası Kutsal Kitap ilahi bir vahiy olduğu gerçeğini temel edinmiştir.

Fakat yine bazı kişiler 'kutsal' denilen bazı kitapların bir tür ilahi vahiy sonucu oluştuğunu iddia ettiği konusuna karşı çıkabilir. Kutsal Kitap'ın gerçekten de Tanrı'dan kaynaklandığına nasıl emin olabiliriz? Bu konuyu anlayabilmek için Kutsal Kitap'ın nasıl 'esinlendiğini' anlamamız lazım. Bazıları Kutsal Kitap'ın bu noktada cennetten indiğini veya melekler tarafından getirildiğini düşünerek yanılır. Bu tür şeyler ancak efsanelerde olur. Dahası böylesi bir iddia mantığa dayalı sorguya dayanmaz çünkü ortada görünür bir kanıt yok. Kendini peygamber sanan her hangi biri kalkıp, 'bir şeyler gördüm' ya da 'bir şeyler duydum' diyerek Tanrı'dan vahiy aldığını iddia edebilir. Peki gerçekten Tanrı'dan bir mesaj aldığına nasıl emin olabiliriz? Yüce Rab tek bir adamın iddiasına inanmamızı elbette ki beklemez.

Tam tersine Kutsal Kitap çok daha mantıklı ve nesnel bir yolla Tanrı tarafından açıklanmıştır. Tanrı insanlara olan mesajını kaydetmeleri için birçok farklı peygamber seçmiştir. Havari Petrus bunun nasıl olduğunu şöyle açıklar: "Öncelikle şunu bilin ki, Kutsal Yazılar'daki hiçbir peygamberlik sözü kimsenin özel yorumu değildir. Çünkü hiçbir peygamberlik sözü insan isteğinden kaynaklanmadı. Kutsal Ruh tarafından yöneltelen insanlar Tanrı'nın sözlerini ilettiler."⁸²

Yukarıdaki bölümde Petrus Kutsal Kitap'ın farklı bölümleri olan ayetlerin özgün yazarlar tarafından ani bir hevesle yazılmadığını belirtir. Hiç biri bir gün oturup Kutsal Kitap'a bir bölüm daha eklemeye karar vermedi. Bunun yerine Tanrı tarafından, O'nun isteğini kaydetmek için harekete geçirildiler. Petrus ayrıca, Tanrı'nın onları Kutsal Ruh vasıtasıyla yönlendirdiğini söyler. Buradaki Kutsal Ruh, her hangi bir melek de değil, Tanrı'nın kendi Ruh'udur.

Burada esinden bahsettiğimizde bir şairin şiir yazarken veya bir bestecinin müzik yaparken esinlendiği ilhamından bahsetmiyoruz.

Kutsal Kitap esini, Tanrı'nın Kutsal Ruh aracılığıyla yönlendirdiği yazarların Tanrısal vahyi anlaşılan bir insan dilini kullanarak hatasız bir şekilde aktarmaları şeklinde anlamalıyız. İncil'de Elçi Pavlus bize *"Kutsal Yazılar'ın tümü Tanrı esinlemesidir"*der.⁸³ Bu ayette gördüğümüz gibi Tanrı esinlemesi olan Kutsal Yazılar'ın bütünlüğü esastır. Yani, bizler hangi kısmın Tanrı'dan olup olmadığına karar vermiyoruz, Kutsal Yazılar'ın tümünü Rab'in Vahyi olarak kabul ediyoruz. Tabii Kutsal Yazılar'ın hepsi uyum içinde olmasaydı ya da Kutsal Kitap'ın farklı bölümleri arasında ciddi çelişkiler olsaydı o zaman gerçekten şüphelenebilirdik. Fakat farklı zaman dilimlerinde, çok farklı insanlar tarafından yazılmış olduğu halde hala bütünlüğünü koruyor olması, Kutsal Kitap'ın gerçekten tek bir kaynaktan, asıl yazarı olan ve tüm yazarları harekete geçirmiş Kutsal Ruh tarafından esinlendiğini kanıtlar.

Yine de, Kutsal Kitap olağanüstü bir biçimde esinlenmiş olsa bile, gerçekten yetkili olduğuna nasıl emin olabiliriz? Kutsal Kitap'ı diğer 'kutsal' kitaplardan farklı kılan nedir? Bu noktada, Kutsal Kitap'ın Tanrı'nın karakterini gerçek anlamda yansıttığını görebilmek için metni araştırmalıyız. Kutsal Kitap'a göre Tanrı mutlak doğru, kutsal ve değişmez olandır. O halde buna uygun olarak vahyin hem kendisiyle hem de Tanrı'nın karakteriyle uyum içinde olmasını beklemeliyiz. Örneğin, başta zina yapmamızı yasaklayan Tanrı'nın başka yerlerde kullarına bu konuda özel izin vermesini de bekleyemeyiz, öyle değil mi?

Ayetlere baktığımızda baştan sona inanılmaz bir tutarlılık olduğunu görebiliriz. Bu, özellikle Tanrı'nın bildirdiği vahiyi yazarlarının birbirlerinden bağımsız olarak yazdıklarını düşündüğümüzde çok daha şaşırtıcıdır. Eğer Kutsal Kitap tek bir insanın eseri olsaydı, tutarlı mesajı karşısında şaşırmazdık. Fakat Kutsal Kitap'ın 1500 yıllık bir süreçte 40'tan fazla insan tarafından yazılmış olduğunu ve yine de kayda değer bir tutarsızlık olmadığını düşündüğümüzde gerçekten de hayret ederiz. Araştırmacı teologlar Geisler ve Nix bunu senfoni çalan bir orkestraya benzetirler.⁸⁴ Her müzisyen kendi parçasını bağımsız bir şekilde çalsa hep birlikte muhteşem bir müzik oluşturma olasılıkları nedir? Bunun gerçekleşmesinin tek ihtimali vardır, o da ancak tüm müzisyenler aynı şef tarafından yönetilseler olur. Kutsal Kitap'a gelince, şef Kutsal Ruh'tan başkası olmadığı için, yazarların kaleme aldığı Kutsal Kitap'ın her bir parçası tek başına ve bütün olarak harika bir senfoniye dönüşüyor.

Fakat yine de sorgulamayı seven arkadaşlarımız, *"Kutsal Kitap'ın ilahi otoritesinin iddia ettiği gibi onu başka herhangi bir kitaptan üstün tutan ve eşsiz yapan bir özelliği var mıdır?"* diye sorabilirler. Kesinlikle vardır. Aslında her hangi birimiz bugün oturup sayısız ünlü kaynaklardan alıntı

yaparak 'kutsal' bir kitap yazabiliriz. Fakat bunu bir yere kadar başarabilirsek de yapmaktan çekindiğimiz bir şey olacak, o da gelecek hakkında kehanette bulunmak. Ahlak ve tarih hakkında güzel bir şeyler yazabiliriz ama gelecek hakkında peygamberlikte bulunmaya cesaret edemeyiz çünkü söylenenler gerçekleşmeyince 'kutsal' kitabımızın inanırlığı tamamen yıkılacaktır. İşte gelecekte haber vermek Kutsal Kitap'ın diğer 'kutsal' sayılan kitaplardan kat kat üstün olduğu noktadır.

Eski Antlaşma'da Tanrı insanlara genelde peygamberler aracılığıyla konuştu. Fakat başından beri, eğer Tanrı adına konuşan birinin yalan söylediği fark edilirse, Rab'bin Yasası onun infaz edilmesi gerektiğini söyler.⁸⁵ Ardından Tanrı insanlara, bir 'peygamberin' O'nun adına konuşup konuşmadığını kesin olarak nasıl anlayacaklarını açıklar. Şöyle der, " *'Bir sözün RAB'den olup olmadığını nasıl bilebiliriz?' diye düşünebilirsiniz. Eğer bir peygamber RAB'bin adına konuşur, ama konuştuğu söz yerine gelmez ya da gerçekleşmezse, o söz RAB'den değildir. Peygamber saygısızca konuşmuştur. Ondan korkmayın.*"⁸⁶ Başka bir deyişle verilen kehanetler (önbildiriler) %100 gerçekleşip onaylandığı zaman o sözlerin Tanrı'nın Sözü olduğuna %100 emin olabiliriz. Bundan daha azı Tanrı'dan değildir. Bu durum, Nostradamus'u ve diğer kendi kendini 'peygamber' ilan etmiş kimseleri otomatik olarak diskalifiye eder. Çünkü bu insanlar bazı sözlerini tutturabiliyseler de söylediklerinin büyük çoğunluğu gerçekleşmeyip boşa çıkıyor.

Kutsal Kitap'ın başka bir yerinde Yeşaya peygamber paganların sahte tanrılarına meydan okurken sadece gerçek olan Tanrı'nın geleceği bilebileceğini belirtir. Tanrı'nın kendisi şöyle der: " *Çok önceden beri olup bitenleri anımsayın. Çünkü Tanrı benim, başkası yok. Tanrı benim, benzerim yok. Sonu ta başlangıçtan, henüz olmamış olayları çok önceden bildiren, 'Tasarım gerçekleşecek, istediğim her şeyi yapacağım' diyen benim.*"⁸⁷ Tanrı'nın vahyinin kesin delili geleceği %100 doğru olarak bilmesi ve bildirebilmesidir. Bunun nedeni yalnızca Tanrı'nın zaman boyutunun dışında bulunmasıdır çünkü O Yaratan'dır. Sonuç olarak Tanrı tarihi en başından yazar ve biz buna kehanet deriz.⁸⁸ Bu ilahi vahyin nihai durum tahlilidir.

Kutsal Kitap'ın kehanetlere çok yer vermesi gerçekten dikkat çekicidir. Yaklaşık dörtte birinin yazılış tarihi itibarıyla geleceğe yönelik olması gerçekten şaşırtıcıdır.⁸⁹ Bir araştırmanın analiz sonucu Kutsal Kitap'ta geleceği bildiren 8.362 ayet olduğu ortaya çıkmıştır. Bunların içinde 737 farklı olayla ilgili 1.817 spesifik öngörü de dahildir.⁹⁰ Bunlar gelecek olaylar hakkında sadece iyi tahminler veya genel öngörüler değildir. Tam tersine Kutsal Kitap ünlü imparatorların doğumlarından

yüzyıllar önce ne tür başarı elde edeceklerini bile detaylı bir şekilde anlatır. Örneğin, Yeşaya'nın Babil'i ele geçirecek ve sürgün edilmiş olan Yahudileri memleketlerine geri gönderecek olan Pers Kralı hakkında yazmış olduğu ayetleri ele alalım. Yeşaya anlattığı bu olaylardan yaklaşık 150 yıl önce bu kralın adını bile iki kez yazar (Büyük Koreş).⁹¹ Bu ülkemizin yüz sene sonra ortaya çıkacak başkanının daha doğmadan önce adını vermeye benzer! Hangi kahin veya bilgin itibarını sifıra indirebilecek böyle bir risk almaya kalkışır ki? Gelecekte haber vermek sadece Tanrı'ya mahsustur ve Kutsal Kitap'ta bunu çok defa yapmıştır.

Kral Koreş'in Silindiri

Kutsal Kitap'taki birçok kehanet İsa Mesih'in birinci veya ikinci gelişiyle ilgilidir. Hem Kutsal Kitap hem de diğer tarihi kayıtlar bu önbildirilerin tam anlamıyla gerçekleştiklerini gösterir. Örneğin Kral Davut yaklaşık 1000 sene öncesinden İsa'nın çarmıhta öleceğini bildirdi. Mezmur 22'de, Mesih'in ayaklarının ve ellerinin delineceğinden ve askerlerin kıyafetleri için kura çekeceğinden bahseder. Bu kehanetle ilgili olağanüstü olan şey, Davut zamanında çarmıha gerilerek uygulanan ölüm cezası henüz yoktu, ilk defa Mesih'in zamanından birkaç yüzyıl önce idam cezası olarak Fenikeliler tarafından kullanılmıştı. Bu yüzden Davut'un el ve ayakların delinmesi ile ilgili bir ölümü tasvir etmesi, o zaman için belki anlamsızdı, ama onu yönlendiren Tanrı bu olayın gerçekleşeceğini başından beri biliyordu.

Gerçek şudur ki, insanlık tarihinde başka hiçbir kitapta gelecek hakkında bu kadar çarpıcı kehanetler bulunmaz. Şimdiye kadar binlercesi tam anlamıyla gerçekleşmiştir. Fakat gelecek hakkında olan önbildirilerin bazıları günümüzde hala tamamlanmaya devam etmektedir.⁹² Kutsal Kitap'taki bu kehanetler Tanrı'nın insanlık tarihindeki parmak izleri olarak duruyor, aynı zamanda bize her şeyin Tanrı'nın kontrolünde olduğunu ve Sözü'nün, yani Kutsal Kitap'ın, gerçekten de doğru ve değişmemiş olduğunu hatırlatırlar. Kutsal Kitap'ın tarih boyunca, özellikle de kehanet alanında, gerçekliğini kanıtladığını gördüğümüzde, onun sadece Tanrı'nın eseri olabileceğini anlarız.

b. Kutsal Kitap'taki 'Çelişkiler'

Bu kadar kanıtla rağmen bazıları yine de Kutsal Kitap'ta "binlerce çelişki" olduğunu iddia eder. Neden bahsediyorlar? Bazıları çok sayıda antik elyazmalarında bulunan metin farklarından bahseder. Bazı iddialara göre Kutsal Kitap'ta 200,000'den fazla farklılık varmış. Daha önce de belirtmiş olduğumuz gibi Kutsal Kitap'ı araştıran bilim adamlarının orijinal metni oluşturabilmek için başvurdukları binlerce metin vardır. Bu kadar antik kopyanın arasında doğal olarak küçük varyasyonların olması normaldir. Ayrıca bu farklılıkların çoğu yazım hataları veya kelimelerin yerlerinin değişik yazılmış olmasıdır. Bu önemli konu hakkında Rhodes şöyle yazıyor:

"Bütün gerçekleri ortaya konulduğunda, sadece 40 farkın gerçek önemi vardır - ve bu durumda bile hiçbir Hristiyan inancı veya ahlaki öğretisi bundan etkilenmez. Durumların %99'unda orijinal metin daha pratik bir kesinlikte yeniden yapılandırılabilir."⁹³

Bununla beraber şunu da unutmamalıyız ki Tanrı tarafından esinlenen sonradan yapılan binlerce kopyaları değil, orijinal Kutsal Yazılar'ın kendisidir.⁹⁴ Daha önce de belirttiğimiz gibi tarihte başka hiçbir kitabın Kutsal Kitap kadar iyi korunmadığı gerçeği yapılan çok sayıda olan bu kopyalardan orijinal anlamı çok rahat bir şekilde tespit edebileceğimiz gerçeği pekiştirir.

Başkaları ise Kutsal Kitap'ta görülen bazı tutarsızlıklara işaret eder. Zaman zaman paralel anlatımlarda farklar, çelişen sayılar ve iddia edilen bilimsel yanıltmacalar olduğu söylenir. Bu kadar 'bariz' hatalara rağmen Hristiyanlar nasıl Kutsal Kitap'ın Tanrı'nın kusursuz Sözü olduğunu söyleyebilirler? Öncelikle, diğer antik metinlerin tam anlamıyla

çelişkilerle dolu olduğundan bahsetmeksizin, Kutsal Kitap'taki engin bilgilerle karşılaştırıldığında iddia edilen hata sayısının göz ardı bile edilebilecek çok az bir miktar olduğunu söylemeliyiz. İkinci olarak, Hristiyan ilham doktrininin orijinal elyazmasına bağlı olduğunu, ondan sonraki kopyaları için geçerli olmadığını yeniden belirtmeliyiz. Bu konuyla ilgili olarak birkaç çözülmemiş metin tutarsızlıkları olsa bile bunlar hiçbir önemli dini doktrini etkilemez.

Üçüncü olarak Kutsal Kitap'ta geçen bu 'çelişkilerin' çoğunun metindeki olayları tamamen anladığımızda kolayca çözümlendiğini de hatırlamamız gerekir. Birçok durumda çelişkili gibi görünen durumları metnin genel bağlamına göre değerlendirdiğimiz zaman çoğu zaman aksi değil aslında tamamlayıcı olduğunu görürüz. Başka bir deyişle, farklı anlatımları birleştirdiğimizde gerçek olayların daha büyük resmini gösterdiklerini görebiliriz.

Bunun iyi bir örneği İsa'ya ihanet etmiş olan Yahuda'nın ölümü ile ilgili ayetler. Matta 27:5'de Yahuda'nın kendini astığını okurken, Elçilerin İşleri 1:18'de baş aşağı düşüp bedeninin yarıldığını okuruz. İlk okuduğumuzda bir çelişki olduğunu düşünebiliriz. Ancak anlatımları birleştirdiğimizde, her ikisinde Yahuda'nın İsa'ya ihanet ettiğini ve sonucunda vicdan azabı çektiğini görürüz. İki anlatımda da kendi isteğiyle ölmüştür. Büyük ihtimalle kendini asmayı beceremediği için düşüp ölmüştür. Bu bir çelişki değildir. İki anlatım da kısmi bilgi sağladıkları için ancak bilgileri birleştirdiğimizde resim tamamlanıyor. Eğer Matta, Yahuda'nın İsa'ya ihanet etmediğini, bunun yerine ünlü bir vaiz olup çıktığını yazıp da, Elçiler'in İşleri'nde İsa'ya ihanet ettiği ve sonradan kendini astığı yazılsaydı, bu gerçek bir çelişki olurdu.

Başka iddia edilen bir çelişki ise İsa Mesih'in soy ağacıdır. Matta 1:1-17'de soy ağacı İbrahim'den itibaren yazılmışken, Luka 3:23-38'de Adem'den itibaren yazılmıştır. Aslında iki soy ağacı da Davut'a kadar aynıdır ama ondan sonra birbirinden ayrılır. Neden böyle bir fark vardır? Bazı bilginler bu sorunu Matta'nın soy ağacının Mesih'in üvey babası Yusuf'un soyunu izlediğini, Luka'nınsa annesi Meryem'in soyunu izlediğini kabul ederek çözmüşlerdir. Sonuç olarak iki soy ağacı da Davut'a ve daha sonra İbrahim'e kadar uzandığı için İsa'nın tam anlamıyla vaat edilmiş olan Kurtarıcı ve Mesih olduğunu gösterir. Üçüncü yüzyılın Eski Kilise tarihçisi Eusebius, soyağacı tutarsızlığının farkındaydı ve bir Yahudi geleneği olan vekil babalık çözümünü de önerdi.⁹⁵ Nasıl olursa olsun, iddia edilen bu çelişkinin birden fazla yolla anlatılabileceği nettir.

Fakat bu bizi Kutsal Kitap'ın dikkate değer başka bir karakteristik özelliğine yönlendirir, yazarlar metinde tutarsızlık gibi görünen bu gibi sıkıntıları çözümlenmeye çalışmayı reddetmeleri. Birçok kuşkucunun inandığı gibi, gerçekten de Kutsal Kitap Hristiyan hareketini desteklemek için insanlar tarafından yazılmış olsaydı, yazarların bu "bariz çelişkileri" düzeltmek için çok çaba sarf etmelerini beklerdik. Fakat Kutsal Kitap'taki durum böyle değildir. Bizlere "tutarsızlık" olarak görünen bu anlatımların gerçekten de orijinal olduklarını ve daha sonradan uydurulmuş veya manipüle edilmiş olmadıklarını hatırlatır.

Aynı şekilde Kutsal Kitap'taki karakterlerin özel muamele görmemiş veya kişisel hayatlarındaki utanç verici detayların ifşa edilmemesi için muaf tutulmamış olmaları da ilginçtir. Mesela Musa'yı ele alalım, Yasa'yı İsrail halkına bildirmiş olan halkın ilk ve en önemli lideriydi. Yine de, Kutsal Kitap'ın ilk kitaplarını kayıt ederken bir Mısırlıyı nasıl öldürdüğünün üstünü kapamıyor. Kral Davut İsrail'in sevilen Mezmur yazarıydı ama yine de Kutsal Kitap Bat-Şeva ile olan zina ilişkisini açık bir şekilde anlatmaktan kaçınmadı. İsa'nın öğrencileri arasında hiçbiri Petrus kadar ünlü değildi. Yine de İncil yazarları ele verildiği gece Petrus'un İsa'yı nasıl inkâr ettiğini detaylı bir şekilde anlatırlar. Eğer ben Petrus olsaydım hayatımın en utanç verici o anın Kutsal Kitap'ta olmaması için elimden gelen her şeyi yapardım. Fakat belli oluyor ki, bu konuda hiçbir söz hakkı yoktu çünkü Kutsal Kitap Tanrı'nın kitabıdır ve tarihi dürüst bir şekilde anlatır.

c. Şiddet İçeren Bölümler:

Dürüstlükten bahsetmişken, sorgulayan bazı arkadaşlar özellikle Eski Antlaşma'daki şiddetli savaş ve katliam kayıtları içeren bölümlerin olduğunu söylemekte tez davranırlar. Yine aynı şekilde, Kutsal Kitap'ta Tanrı'nın tarihteki acımasız gerçekleri anlatmaktan çekinmediğini hatırlamalıyız. Fakat bazı bölümlerde Tanrı katliamlara ve savaşlara onay verir gibi görünür. Bunlar nasıl Yeni Antlaşma'daki sevgi ve merhamet Tanrısı'yla uyumlu olabilir? Tanrı'nın kendisi On Emir'de "Öldürmeyeceksin" dememiş miydi? İsa Mesih, "Komşunu kendin gibi sev" dememiş miydi? Kesinlikle öyledir. Sonuç olarak bu tür şiddet içeren bölümler tam olarak Tanrı'nın karakteriyle uyumsuz gibi görünür.

Öncelikle, Eski Antlaşma ve Yeni Antlaşma'daki Tanrı'nın birbirine rakip olan ilahlar olmadıklarını, bunun yerine tek ve aynı Tanrı

olduklarını anlamamız gerekir. Eski Antlaşma Tanrı'nın yasası ve adaletini vurgulasa da, aynı zamanda inatçı İsraililer'e ve diğer Pagan uluslara karşı gösterdiği sevgi ve merhamet örnekleriyle de doludur.⁹⁶Yeni Antlaşma Kurtarıcı olarak dünyaya gelmiş olan İsa ile somutlaşan Tanrı'nın sevgisi ve lütfunu vurgular. Fakat bunu yaparken Tanrı'nın yasalarını veya adaletini reddetmez, bize günahların affı ve insanların suçlarının bağışlanması için gerekli olan fidyeyi sağlar. Dahası, Yeni Antlaşma'nın son bölümü olan Vahiy'e geldiğimizde, Tanrı'nın adil yargısının O'nun lütfunu reddedenlerin üzerine nasıl geleceğini görürüz. Kısacası Eski ve Yeni Antlaşma birbirlerini mükemmel bir şekilde tamamlarlar, tıpkı çocuklarını son derece seven bir babanın bazen onları disiplin etmesi gerektiği gibi... Çünkü gerçek sevgi adaletten kaçınmaz.

Tanrı'nın sevgisinin adil yargısı ile el ele yürüdüğünü hatırlamalıyız. Rab hak ettiğimiz yargıyı görmezden gelerek bize lütuf sunmaz, bunun yerine bizim uğrumuza Oğlu İsa Mesih'i sunarak adaletini yerine getirmiş olur.⁹⁷Bunların hepsi bizi Tanrı'nın doğasına ve orijinal yaratılış amacına geri götürür. Kutsal Kitap tekrar ve tekrar Tanrı'nın kutsallığını vurgular, yani günahla ilişkisi yoktur. Aynı şekilde insanları kutsallığına yaraşır bir şekilde yaşamaları için yaratmıştır ama maalesef biz isyan ettiğimiz için günahın girdabına tutulmuşuzdur. Bunların hepsi Tanrı'nın bizi kurtarmak isterken aynı zamanda da günahımızın cezasını vermesi gerektiğini gösterir. Tanrı bu döngüyü İsa'nın bizim yerimize ceza almasıyla tamamlamıştır.

Eski Antlaşma'nın en başında Tanrı'nın adaletinden dolayı günahı görmezden gelemeyeceği için günahı yargıladığını görürüz. Önce Adem ve Havva'yı isyanlarından dolayı Aden Bahçesi'nden kovar, daha sonra da Kayın'ı kardeşi Habil'i öldürdüğü için ölümle yargılar. Ardından Nuh'un döneminde bütün insanları küresel bir tufan ile cezalandırır çünkü, "*RAB baktı, yeryüzünde insanın yaptığı kötülük çok, akli fikri hep kötülükte.*"⁹⁸Tanrı'yı Yaradan olarak kabul ettiğimizde ahlaksızlık ve kötülüğü cezalandırmak için her tür hakkı da var. Modern çağda hukuk kurallarının olmasının, kötü davranışların üstesinden gelinmesi ve suçluların cezalandırılması için gerekli olduğunu biliriz. Kutsal Kitap bize Tanrı'nın kötülüğü cezalandırma ve toplumda adaleti sağlama görevini yerine getirmeleri için, insanların liderlerine yetki verdiğini söyler.⁹⁹

Yine de Eski Antlaşma'da Tanrı'nın İsrail halkına açıkça Kenan'ın pagan halkını yok etmelerini emrettiği anlaşılması zor olan bazı bölümler vardır. Tanrı böylesine bir toplu katliama nasıl izin verebilir? Tekrardan bir adım geriye atıp o zamana geri dönmemiz ve durumu bahsedildiği zamana göre anlamamız gerekir. Öncelikle, daha önceden de belirttiğimiz

gibi, Tanrı'yı evrenin asıl hükümdarı ve yargıcı olarak görebildiğimizde tufanda olduğu gibi, dünyayı kötülükten arındırmak için zaman zaman yarattığı dünyaya elini uzatmasına şaşırılmamalıdır. Bunun başka bir örneği ise, İbrahim'in zamanındaki Sodom ve Gomora şehirlerinin yıkılmasıdır. Bu şehirlerdeki insanlar kendilerini tamamen cinsel bozukluğa vermişlerdi ki, Tanrı'nın onları yok etmek ve ahlaki çöküşleri başkalarına yayılmasın diye gökten ateş ve kükürt yağdırmaktan başka çaresi kalmadı. İlginçtir ki, bu yargının hemen öncesinde İbrahim bu şehirlerde yaşayanlar için Tanrı'ya yalvarmıştı, bunun büyük bir nedeni yeğeni Lut'un ve ailesinin orada yaşıyor olmasıydı. Sonunda Tanrı ona, eğer bu şehirde sadece on doğru insan olursa onları yıkımdan esirgeyeceğini söyledi. Maalesef, bu küçük sayıya bile ulaşamadı ve Tanrı yıkım yağmurunu onların üzerine yağdırdı ama yine de Lut ve ailesini esirgedi.

Çoğumuz Tanrı'nın yargı örneklerini rahatsız edici bulmayız çünkü, eğer O Tanrı'ysa kötülük yapanları cezalandırmaya hakkı ve sorumluluğu vardır. Şimdiki soru ise şudur, Tanrı belli bir kralı veya ordusunu da yargı aleti olarak kullanamaz mı? İlginçtir ki, İbrahim'in zamanında Tanrı ona bir gün o toprakların Kenan'ın pagan halkından arınacağını söylemiştir.¹⁰⁰ Neredeyse 500 yıl sonra Tanrı mucizevi bir şekilde İbrahim'in soyundan gelenleri Mısır'dan Firavun'un emrinden çıkarıp atalarına vaat ettiği topraklara götürmüştür. O zamanda Tanrı onlara atalarına vaat ettiği toprakları güvence altına almak için Kenanlılar'ı yok etmelerini emretmiştir. Burada belirtmemiz gereken önemli şey Tanrı'nın bunu çok uzun zaman önce vadetmiş olması ve Kenanlılar'a tövbe etmeleri için bol zaman ve fırsat vermiş olmasıdır. Aynı şekilde, bu yargı tufan yargısından veya Sodom yargısından farklı değildir çünkü, yargıyı sağlayan Tanrı'dır. Bu durumda tufan suyu veya ateşle kükürt kullanmak yerine İsrail halkını adalet aleti olarak kullanmayı seçmiştir.

Burada Tanrı'nın yargısını sorgulamak cazip gelse de, o zamandaki Kenanlılar'ın nasıl bir halk olduğunu anlatmak, Tanrı'nın neden böylesine şiddetli bir eyleme geçtiğini kavramamıza yardımcı olacaktır. Eski Antlaşma bilgini Walter Kaiser şöyle yazar:

“Kenan halkı İsrail'in ve dünyanın geri kalanının bozulmaması için yok edilmişlerdi (Yasa'nın Tekrarı 20:16-18). Bir halk putları uğruna çocuklarını yakmaya başladığı zaman (Levililer 18:21), cinsel sapıklık, hayvanlarla cinsel ilişkiye girme ve her tür iğrenç ahlaksızlıklar yapmaya başladığı zaman (Levililer 18:23, 24; 20:3),

yaşadıkları topraklar içten içe zehirlerinin yüküyle çalkalanmaya başlar ve onları dışarı 'kuser.'"¹⁰¹

Kenanlılar'ın kötülüğünü kansere benzetebiliriz. Bir kimsenin vücudunu ele geçirdiğinde, o kişinin hayatını kurtarmak için uzuv veya tüm organı kesip atmaktan başka bir seçenek kalmıyor. Yani, Tanrı bir yandan Kenanlılar'ı cezalandırırken bir yandan o bölgedeki kanserli azgın kötülüğün daha fazla yayılmasına da engel oluyordu.

Yine de bazıları bu tür bölümleri, Eski Antlaşma'daki ahlak kurallarının teröristlerden farklı olmadığını iddia ederek günümüzdeki 'cihada' benzetmekte çabuk davranırlar. Fakat, Kutsal Kitap'ın bu bölümlerinde Tanrı'nın onayladığı ile mücahitlerin benimsedikleri arasındaki kilit farkları anlamak önemlidir. Bir sonraki alıntıda bunun farkı net bir şekilde görülür:

“Tanrı İbraniler'e net bir şekilde Kenanlılar'ı ve etraflarındaki halkaları yok etmelerini emretmiştir. Sonuç ne olursa olsun, bu tür bir şiddet Tanrı'nın isteğinin bir ifadesidir. Ne olursa olsun, İbraniler tarafından yapılmış ve Eski Antlaşma'da yazılmış olan şiddet sadece tarihtir. Tanrı emrettiği için olmuştur. Belirli bir zamanda, yerde ve belirli bir halk için olmuştur. Bu tür bir şiddet hiçbir zaman Yahudi yasasında standartlaşmamış veya sistemleşmemiştir. Kısacası, Kutsal Kitap'taki şiddet anlatımları tanımlayıcıdır, emsal değildir.”¹⁰²

Özetlemek gerekirse, bazı ayetlerde Tanrı'nın şiddet emirlerinin kayıtları olsa bile, bunlar hiçbir zaman kendileri gibi inanmayanlara saldırıp yok etmek için kullanılacak bir 'fetva' olmadı, olamaz da. Bunun yerine Kutsal Kitap'ın temel öğretisi Tanrı'nın tüm uluslara cömertçe tövbe fırsatı sunduğu ve O'na inanan herkese kurtuluş yolları sağladığı yönündedir.

d. 'Modern' Çelişkiler

Kutsal Kitap'taki şiddet konusu, tarih boyunca din ve özellikle Orta Çağ Hristiyanlığı adına işlenmiş belli şiddet örnekleri hakkındaki soruları ortaya çıkarır. Birçok modern kuşkucu dinin 'her şeyi zehirlediği' konusunda polemik yapmayı sever. Karl Marx sıklıkla dinin bir baskı aracı olduğunu yazmıştı. Birçok şüpheli, haçlı seferleri, engizisyon, emperyalizm ve köle ticaretinin 'dinsel aşırılığa' örnek olduğunu söyler.

İnancın her şeyi 'doğüstü hale' getirdiği için modern dünyada uyum ve barışın sağlanması için tamamen yararsız olduğunu savunur. Hatta bazıları dinin toplum için zararlı olduğunu ve tamamen saf dışı bırakılması gerektiğini bile düşünürler.

Öncelikle Hristiyanlık dahil her dinin, kötülük için kullanılmaya ve suistimal edilmeye müsait olduğunu kabul etmemiz lazım. Fakat bu, gerçek inancın yararsız ve değersiz olduğunu kanıtlamak yerine, tam tersi doğal olarak ne kadar güçlü olduğunu kanıtlar. Aynı zamanda şiddetin her zaman dine bağlı olmadığını da belirtmek gerekir. Birçok modern sosyalist ve hatta laik cumhuriyetin bile şiddet ve baskıcılıkla dolu anıları vardır. Şiddet dünya başlangıcından beri insanların sorunudur. Şiddeti doğrudan dinle ilişkilendirmek yerine insan doğasına bağlamalıyız.

İkinci olarak dini düşünceleri saf dışı bırakmak bizim sorunumuzu sadece büyütür çünkü yalnız ortak bir Yaradan'a olan inanç bize uyum içinde yaşamamız için gerekli olan ahlaki ilkeleri sağlar. İronik olan ise, bilginlerin her şeyi yalnızca makul ve pragmatik bir mantıkla anlatmak istedikleri, tarihin en laikleştirilmiş, küreselleştirilmiş ve ultra modern zamanında yaşıyor olsak bile, hala dünya barışının sağlanmamış olmasıdır. Aksine tarih boyunca ve çağımızda inancın insanlar üzerindeki etkisi gerçek değerini ve önemini göstermeye devam eder.

Aslında aynı şey evlilik için de söylenebilir. Tarih boyunca sık sık şiddet ve istismarla kirletilmiş olduğu için evlilikten tamamen vazgeçmemiz mi gerekir? Hiç de değil. Bunun yerine orijinal amaca geri dönüp sağlıklı evlilik ilişkisi kurmayı öğrenmemiz gerekir. Aynı şekilde, sırf din papazlar ve politikacılar tarafından suistimal edildi diye doğallığında kötü değildir, tam tersine din hayatımızda Tanrısal niteliklerin olması gerektiğinin altını çizer.

Dini çok eleştiren insanlar genelde Mesih'in de yanlış yola saptırılmış dini yobazlara karşı oldukça eleştirici davrandığını gözden geçirirler. İsa'nın paganlara vaaz vermediğini, dindar Yahudilere konuştuğunu unutmayalım.¹⁰³Yine de onlara dinlerinden vazgeçmeleri gerektiğini söylemek yerine, yüreklerine bakmaları gerektiğini öğretir. İsa kendinden önce gönderilmiş Kutsal Yazılar'a karşı olmadığını ama insanların önyargılı ve menfaatçi yorumlarına karşı olduğunu bariz bir şekilde belirtir. Zaman zaman Yahudiler İsa'ya Romalılar'a karşı din adına ayaklanma yönetmesi konusunda ısrar eder ama İsa bunu hep reddetmiştir.¹⁰⁴Mesih en ağır eleştirisini o zamanki çıkarıcı din gruplarına 'budalalar ve engerek soyu' diyerek ayırdı.¹⁰⁵Sonunda İsa, bu dini sisteme uymayı reddettiği için Yahudi dini önderlerinin ısrarıyla çarmıha gerildi.

Ölümünden üç gün sonra Mesih dirildi. Takipçilerine intikam almalarını veya O'nu infaz eden dini kuruluşlara karşı devrim başlatmalarını söylemesini beklerdik ama bunların hiçbirini yapmadı. Bunların yerine havarilerine Yerus alim'de kalmalarını ve oradaki insanlara tanıklık etmelerini söyledi. Belli ki mesajı   alma veya başkaldırma ile ilgili değil, reform yapma ile ilgili bir mesajdı. İlginç olarak Mesih'in anlattığı benzetmelerden birinde Tanrı'nın Egemenliği'nin bir buğday tarlasına benzediğini belirtmiştir. Mesih'i temsil eden çiftçi iyi tohum eker ama sonra Şeytan gelip k tu tohum eker. Çalışanlar ortaya çıkan yaramaz otları çekmek isteyince çiftçi izin vermez. Her ikisinin birlikte büyümesine izin verilir ve ancak hasat zamanı geldiğinde iyi olanlar kötülerden ayrılır. Kısacası, İsa takipçilerinin arasına her tür nahoş insanın sızabileceğini önceden görmüştür ve geri geldiğinde onları ayırıp işleri yoluna koyacaktır.¹⁰⁶

Bu basit benzetme birçok yönden Hristiyan tarihinin son 2000 yılının harika bir özetidir. Başlangıçta ilk kilise topluluğu Yahudi köklerini reddetmedikleri için memleketlerini terk etmeye zorlanmışlardır. Kilise topluluğu politik hünerleri sayesinde değil, içten sevgileri sayesinde her türlü zulme katlanarak büyümüştür. O zamanlarda Mesih'in takipçisi olmak insanın yapmak isteyeceği en son Şey olurdu çünkü büyük ihtimalle bu seçimin sonucunda büyük sıkıntılara maruz kalırdı. İmanlılar, gittikleri yerlerde avlanıp öldürülmelerine rağmen yine de Mesih'e ve inançlarına sadık kaldılar. İlk Hristiyanlar yine de kendilerini korumak veya imanlarını yaymak adına Şiddete başvurmayı reddettiler. İsa'nın düşmanlarımızı sevmek konusunda öğrettiklerini uyguladılar ve canlarını Mesih'in uğruna seve seve feda ettiler.

İronik olan şu ki Hristiyanlar Mesih'in öğretisi uyarınca kendilerine işkence eden yetkililer ve cellatlar için dua ederlerdi. Böylece barbarlık, ahlaksızlık ve sarhoşluk sıradan olduğu bir dönemde, zamanla Hristiyanlığın Roma İmparatorluğu üzerinde inanılmaz bir insanileştirme etkisi oldu. Aşağıda, o ilk dönemde Hristiyanların hayatlarına doğrudan tanıklık etmiş olan imanlı olmayan birinin ifadesi dikkate değerdir:

“Hristiyanlar diğer insanlardan ülke, dil ve gelenek bakımından farklı değildir. Kendilerine ait şehirlerde yaşamazlar, farklı bir diyalekt kullanmazlar veya bir yaşam tarzları yoktur.

Onların bu öğretileri birtakım araştırmacı adamların icadı veya varsayımı değildir. Bazı kimseler gibi insanların ürettiği öğretileri de yaymazlar. Rastlantı sonucu hem Yunan hem de yabancı şehirlerde yaşarlar. Giyim, yemek ve hayatın diğer alanlarında yerel geleneklere uyarlar. Ancak aynı zamanda bizlere kendi vatandaşlıklarının harika ve de kesinlikle olağanüstü yanlarını sergilerler.

Doğdukları topraklarda yabancı gibi yaşarlar. Vatandaş olarak her şeylerini başkalarıyla paylaşırlar. Ancak yine de yabancı olarak

çile çekerler. Onlar için her yabancı ülke kendi ülkeleri, kendi ülkeleri de yabancı bir ülke demektir.

Herkes gibi evlenip çocukları olur. Ancak istenmeyen bebekleri öldürmezler. Yemeklerini paylaşırlar, ama yataklarını paylaşmazlar. Şu anda 'bedenleri' var, ama 'bedensel isteklere göre yaşamazlar'. Günlerini dünyada geçirirler, ama onlar aslında göksel halktır. Bildirilen yasalara uyarlar ve kendi yaşamlarında yasaların ötesine geçerler.

Onlar herkesi sever, ama herkes onlara zulmeder. Onlar bilinmiyor ve kınanıyor; öldürülüyorlar ama yaşıyorlar. Yoksuldurlar, ama birçok insanı zengin ederler. Hiçbir şeyleri yok, ama bir sürü şeye sahipler. Onurları kırılıyor, ama onurları kırılarak yücelirler.

İsimleri kirletilir, ama bu yolla paklanırlar. Onlarla alay edilir, buna karşılık kutsanırlar. Onlara kötü davranılır, buna karşılık olarak onlar herkese saygı gösterir. İyilik yaptıklarında, kötülük yapmış gibi cezalandırılırlar. Cezalandırıldıklarında yeni bir yaşama kavuşmuş gibi coşarlar. Yabancıymış gibi Yahudilerin saldırısına uğrar, Yunanlılar tarafından zulme ve eziyete uğrarlar. Ancak onlardan nefret edenler bu düşmanlığın nedenini açıklayamaz.

Kısaca söylemek gerekirse: Can beden için neyse, Hristiyanlar da dünya için odur. Can beden her parçasına yayılmıştır, Hristiyanlar da dünyadaki bütün şehirlere. Can bedeninin içindedir ama bedenden değildir. Hristiyanlar da dünyadadır ama dünyadan değildir.¹⁰⁷

Bu Hristiyanlığın ilk 300 yılının inanılmaz öyküsüydü. Ama bu sırada Şeytan'ın ektiği kötülük tohumları filizlenmeye başladı. İ.S. 313'te yeni Roma İmparatoru Konstantinus kendini Hristiyan olarak ilan etti ve birdenbire Hristiyanlığı açıkça ilan etmek çok kolay ve popüler bile oldu. Bu dönemde kiliseler devlet tarafından koruma altına alındılar, ardından Hristiyanlık hükümetin resmi dini de oldu ve ister istemez bir süre sonra siyasi birçok yanlışlara da ortak edildi. Atanasios ve Ambrose gibi birçok kilise önderi bu durumu protesto etmeye çalıştılar ama zamanla Mesih'in Kilisesi çok farklı bir kişiliğe büründü. Bir süre sonra Kutsal Kitap'a aykırı bazı öğretiler ve ibadet şekilleri meşrulaştırıldı ve 'Katolik' (Evrensel) Kilise olarak anılan kuruluşun bazı önderleri despot bir şekilde yönetime geçti. Durum öyle kötüleşti ki yalnızca Tanrı'nın Sözü'ne bağlı kalmayı seçen imanlılara bile baskı uygulamaya başladılar.

Daha sonraki yüzyıllarda birçok teolojik tartışma ve etnik bölünmeler yaşandı, bu yüzden İ.S. 1054'te Doğu Kiliseleri Roma'dan ayrılarak

Ortodoks dalını oluşturdular. Maalesef ilerleyen süreçte birçok haksızlık, bölgesel yöneticilerle iş birliği yapan ve gittikçe emperyalist bir hale dönüşen oluşum 'Kilise' adı altında devam etti. Bu karanlık dönemin bazı yan ürünleri Haçlı Seferleri ve Engizisyon olmuştur. Bu konuya daha sonra tekrar döneceğiz. Ancak 31 Ekim 1517'de Almanya'da, Martin Luther tarafından Protestan Reformasyonu harekete geçirilmiştir. Reformcuların en büyük şikayetlerinden biri Katolik Kilisesi'nin politikaya çok fazla karışmış olmasıydı. Daha sonra reformasyon yanlıları kilise ile devleti ayırma konusunda baskı yapmaya başladılar, böylece modern laik demokrasinin tohumlarını ekmiş oldular. Bu konuyla alakalı olarak, 'Aydınlık Çağındaki' Locke gibi ünlü düşünürlerin oldukça dindar kişiler olup insan eşitliği üzerindeki düşüncelerini Kutsal Kitap doktrinlerine bağlı olarak geliştirdiklerini belirtmemiz gerekir. Daha sonra ilk yerleşik demokrasiye sahip olan Amerika, özgürlüğe ve eşitliğe inanan büyük çoğunlukla Hristiyan kişiler tarafından kuruldu. Açıkça görülüyor ki Hristiyanlık dini yanlış kullanılıp korkunç bir yürek acısı getirmiş olsa da, doğru kullanıldığında reform ve modern sürecin en büyük hızlandırıcısı olmuştur.¹⁰⁸

Haçlı Seferleri konusuna dönecek olursak, bu üzüntülü olaylar kilisenin tarihinde kara bir lekedir. Ancak bu konuda Hristiyanlığı sertçe eleştiren bilginlerin, tarih boyunca öteki dinlerin de benzer şekilde şiddet uyguladıklarını fark etmemeleri de ilginçtir. Mesih, bariz bir şekilde şiddete karşı olduğu için, Hristiyanlık belli ki daha yüksek standarda tabi tutuluyor. Nedeni oldukça açık, Mesih adına uygulanan şiddet asla kural değildir ama kabul edilemez bir istisnadır.

Tarih bakış açısından kilisenin bu sıralarda orijinal misyonundan bir hayli uzaklaştığını hatırlayalım. Aynı zamanda da haçlı seferlerinin Orta Doğu'daki İslami saldırıya gecikmiş bir yanıt olduğunu da belirtmeliyiz. İslam'ın 7. yüzyıldaki ani yükselişine kadar Orta Doğu'da çoğunlukla Hristiyanlar yaşıyordu. Fakat, çok çabuk ve bazen şiddetli bir şekilde Orta Doğu, Kuzey Afrika ve Avrupa'nın önemli bir kısmı İslami yönetime geçti. Yıllar sonra Müslümanlar batıdan gelen hacıları tehdit etmeye başlayınca, Papa tarafından yönetilen Avrupa güçleri karşı koymaya karar verdiler. Sonunda teşebbüslerinin sadece kötü planlanmış değil aynı zamanda da fena halde öngörüsüz olduğu ortaya çıkmış oldu. Yalnız Hristiyanlığın temel mesajının tersini uygulamakla kalmadılar, aynı zamanda eylemleri daha sonra Müslüman rakiplerini kızdırdı ve araları daha da açıldı. Yeniden canlanmış olan Müslüman orduları kısa sürede Avrupalı saldırganları ortadan kaldırdı ve bu olayları daha sonra Hristiyanlara daha fazla saldırmayı savunmak için kullandılar.

Avrupa'da yenilgiye uğramış Katolik Kilisesi bu defa gazabını etrafında tehlikeli olarak nitelendirdiği kişilere çevirdi. Roma ve dini sistemi ile uyum içinde olmayan kimseler 'sapkın' varsayıldı. Bu da, Avrupa'da çok fazla masum kişinin Kilise adına adaletsizce yargılanması ve korkunç bir şekilde idam edilmesi demek olan 'Engizisyon' mahkemelerine neden oldu.

Mesih'in öğretileri ve Kutsal Kitap'ın bakış açısından Haçlı Seferleri, Engizisyon ve orta çağlarda Hristiyanlık adına yaşanan daha nice zorbalıklar, tamamen haksızca ve affedilemezdir. Ancak bu olayların aynı zamanda tarihi bağlarıyla da anlaşılmalı gerekmektedir. Aynı zamanda Mesih'in gerçek bir takipçisinin bu tür saldırganlıkları asla savunmaya cesaret edemeyeceğini vurgulamak gerekir.

Son olarak dikkatimizi, emperyalizme ve sonucunda köle ticaretine bir şekilde Kutsal Kitap'ın göz yummuş olması iddiasına çevirelim. Bunun nedeni Kutsal Kitap'ın "köleler efendilerinizin sözünü dinleyin"¹⁰⁹ ayetidir. Günümüzdeki okuyucu bu ayetleri okuduğunda aklına hemen Afrika'daki iğrenç köle ticareti şiddeti gelir: Tanrı böylesine dejenere bir sisteme nasıl destek çıkabilir? Öncelikle konuyu açıklığa kavuşturalım, Tanrı köleliğe göz yummaz! Bundan binlerce sene önce yazılmış bu ayetleri yakın zamanda yaşanan korkunç olayların ışığında değerlendirirsek tabii ki yanılacağız. Kutsal Kitap'ta geçen kölelik binlerce yıl sonra Afrika'da çıkacak olan kölelik ticaretinden oldukça farklıdır. Aradaki farkı göstermek için İncil'in yazıldığı yüzyıldaki köleliğin düzenini anlamamız gerekir. Tim Keller bunu şu şekilde özetler:

"Roma İmparatorluğunun birinci yüzyılında, Yeni Antlaşma'nın yazıldığı dönemde, köleler ve sıradan özgür insanlar arasında pek fark yoktu. Köleleri diğerlerinden ayıran ırkları, konuşmaları veya kıyafetleri değildi. Herkes gibi görünüp, herkes gibi yaşardılar ve hiçbir şekilde toplumdan ayrı tutulmazlardı. Finans açısından, köleler özgür işçiler ile aynı maaşı alırlardı ve bu nedenle genel olarak fakir değillerdi. Aynı zamanda, köleler kişisel sermayelerini alarak kendi özgürlüklerini satın alabilirlerdi. En önemlisi, çok az sayıdaki köle hayatları boyunca köleydiler. Çoğu on veya on beş sene içinde ya da otuzlarının sonunda azat edilmeyi umabilirdi."¹¹⁰

Kısacası birinci yüzyılda köle olmak günümüzde bir kapitalist piyasa çalışanı olmaktan farklı değildi. Hatta ilk yüzyılda entel çevrelerde doktor ya da öğretmen olmak isteyen bunu ancak köle sıfatıyla yapabiliyordu. Yani Kutsal Kitap'ın emri basitçe başkaları için çalışanların bunu saygılı bir

şekilde yapmalarıdır. Afrika köle ticareti ve suistimal edilen insan haklarına gelince, köleliği İngiltere’de ilk yasadan çıkararak William Wilberforce gibi Hristiyanlar olduğunu unutmamak gerek. Dahası Martin Luther King Jr. gibi güçlü Hristiyan liderler azınlıklara saygı gösterilmesi ve ırk ayrımcılığının son bulması için ellerinden geleni yapmışlardır. Bu liderler tüm bunları, Tanrı’nın gözünde her insanın eşit olduğuna inanarak ve Kutsal Kitap’a dayanarak yapmışlardır.

‘Dinin’ bütün modern kötülüklerin suçlusu olduğunu sık sık tekrarlayan itham, tarih ile pek örtüşmez. Çoğu zaman bütün dinler sanki aynıymış ve eşitlermiş gibi davranılır. Gerçekten de Orta Çağ’da Hristiyan dini adına pek çok kötülük yapıldı tıpkı günümüzde İslam dini adına savaşan kişilerin Allah adına savaştıklarını ileri sürdükleri gibi. Bunların en güçlü şekilde kınanması ve bütün barış seven insanlar tarafından bu duruma karşı gelinmesi gerekir. Fakat bütün dinlerin aşırıcılığa götürdüğünü düşünmek yanlıştır. Tarih boyunca İsa Mesih’in öğretilerine gerçek anlamda sadık kalanlar, insanların çektikleri acıları azaltmak ve insanlığın değerini arttırmak için çok fazla şey yapmışlardır. Daha önce de belirtmiş olduğumuz gibi demokratik ideallerin, insan haklarının ve iyi yönetimlerin dünya üzerinde yayılmasının büyük bir nedeni Mesih’e inananların İsa’nın sevgisini anlatan müjdesini diğer uluslara ulaştırmak hevesindedir. Bazıları bunu emperyalizmin başka bir şekli olarak karakterize etmeyi sever ama aslında eğer dünyanın uzak diyarlarına İsa’nın sevgi dolu müjdesini götürmek için hayatlarını riske atmış olan William Carey ve Hudson Taylor gibi fedakâr batılılar olmasaydı, dünyanın büyük bir kısmı hala batıl ve barbar Paganizmin pençesinde olurdu.

Hristiyan imanı Mesih’in Kutsal Kitap’taki öğretileriyle uygulandığı zaman kendini hiçbir şekilde sosyal suistimale, politik manipülasyona veya emperyalist gündemlere vermez. Dahası, günümüzde halen daha bazı gruplar belli dinler adına şiddeti benimsemiş olsalar da, Mesih’in öğretisi bu tarz bir aşırıcılığa sağlam bir şekilde karşı durur. İsa şöyle dedi: *“Ama ben diyorum ki, düşmanlarınızı sevin, zulmedenler için dua edin. Öyle ki, göklerdeki Babanız’ın oğulları olasınız. Çünkü O, güneşini hem kötülerin hem iyilerin üzerine doğdurur; yağmurunu hem doğruların hem eğrilerin üzerine yağdırır.”*¹¹¹ İsa, O’nu gerçekten sevenlerin ve izleyenlerin, O’nun buyurduklarını yerine getirmeleri gerektiğini söyler.¹¹²

Sonuç olarak, Mesih’in öğretilerine karşı yapılan şeyler, Hristiyanlık adına yapıldığı ileri sürülse bile, Mesih’in düşmanlarımızı sevmek gibi temel mesajını gölgeleyemez.

Son Söz

Sorular asla son bulmaz. Muhtemelen halen daha soruların var, benim de olduğu gibi. Nihayetinde soru sormak insan olmaktır, çünkü sınırlı bakış açımızdan çok fazla şey göremeyiz. O halde ne yapalım? Gerçeğin sağlam temeli üzerinde durduğumuzdan emin olduğumuz bir noktaya ulaşabilir miyiz? Bence ulaşabiliriz.

Damdan düşen Nasrettin Hoca'ya sormuşlar, 'Kimi çağıralım?' O da, 'bana damdan düşen birini getirin' demiş. Şimdi seni, aynı sorularla boğuşmuş olan çok ünlü biriyle tanıştırmak istiyorum. Kendisi ünlü Kral Davut'un oğluydu. Üstün zekası ve engin bilgeliği yüzünden çok eskiden Rab'bin halkının kralı olarak seçildi. Müthiş kişiliği ve muhteşem zenginliği sayesinde kısa sürede yakın ve uzaktaki toprakların rakip hükümdarlarının ilgisini çekti ve sırf onun krallığının ihtişamını görmek ve deneyimlemek için ziyarete gelirlerdi. Onu ziyaret eden herkes hayran kaldı. En büyük hayranlarından biri olan Saba Kraliçesi şöyle demiştir:

"Ülkemdeyken yaptıklarınla ve bilgeliğinle ilgili duyduklarım doğruymuş, ama gelip kendi gözlerimle görünceye dek inanmamıştım. Bunların yarısı bile bana anlatılmadı. Bilgeliğin de, zenginliğin de duyduklarımdan kat kat fazla. Ne mutlu adamlarına! Ne mutlu sana hizmet eden görevlilere! Çünkü sürekli bilgeliğine tanık oluyorlar."¹³

Saba Kraliçesi bunları 'yaşamış olan en bilge adam' olarak bilinen muazzam Kral Süleyman hakkında demiştir.

Ancak çoğu insanın Süleyman hakkında bilmediği şey, hayatının bir döneminde bizim burada tartıştığımız, hayatın temel sorularıyla boğuşmuş olmasıdır. Hatta Süleyman'ın bir dönem agnostik olduğunu bile söyleyebiliriz. Kendisine muhteşem zenginlik ve bilgelik bağışlanmış olmasına rağmen, hayatın anlamını ararken bunların hepsini kendisine vermiş olan Tanrı'dan bile şüphe etmeye cesaret etmiştir. En önemlisi bizlere bu zihinsel ve ruhsal yolculuğunu kaydettiği Kutsal Kitap'ta yer alan Vaiz adındaki kitabı bırakmıştır.

Birçok kişi hayatlarını belli bir şeyler elde etmeyi dileyerek ve hayal kurarak geçirir. Eğer diledikleri şeye sahip olurlarsa gerçek anlamda mutlu olacaklarını düşünürler. Süleyman'ın böyle bir sorunu yoktu. Onu

yüreğinin arzuladığı şeyleri denemekten ve elde etmekten alıkoyan hiçbir şey yoktu. Mutluluk aramak konusunda kesinlikle hiçbir sınırı yoktu, hayatın anlamını ararken her taşın altına baktı. Seyir defterinin başında şöyle yazmıştır:

“İnsanların göklerin altında geçirdiği birkaç günlük ömürleri boyunca, yapacakları iyi bir iş olup olmadığını görünceye dek, bilgeliğimin önderliğinde, bedenimi şarapla nasıl canlandırayım, akılsızlığı nasıl ele alayım diye düşünüp durdum.

Büyük işlere girdim. Kendime evler inşa ettim, bağlar diktim. Bahçeler, parklar yaptım, oralara türlü türlü meyve ağaçları diktim. Dal budak salan orman ağaçlarını sulamak için havuzlar yaptım. Kadın, erkek köleler satın aldım; evimde doğan kölelerim de vardı. Ayrıca benden önce Yeruşalim’de yaşayan herkesten çok sığıra, davara sahip oldum.

Altın, gümüş biriktirdim; kralların, illerin hazinelerini topladım. Kadın, erkek şarkıcılar ve erkeklerin özlemi olan bir harem edindim. Böylece büyük üne kavuştum, benden önce Yeruşalim’de yaşayanların hepsini aştım. Bilgeliğimden de bir şey yitirmedim.

Gözümün dilediği hiçbir şeyi kendimden esirgemedim. Gönlümü hiçbir zevkten alıkoymadım. Yaptığım her işten zevk aldım gönlüm. Bütün emeğimin ödülü bu oldu. Yaptığım bütün işlere, çektiğim bütün emeklere bakınca, gördüm ki, hepsi boş ve rüzgarı kovalamaya kalkışmakmış.

Güneşin altında hiçbir kazanç yokmuş.” (Vaiz 2:3-11).

Kendi sözlerinden okuduğumuza göre Süleyman’ın denemediği hiçbir şey kalmamış. Harika yemekler, engin bilgelik, güzel kadınlar, hepsine sahipmiş! Fakat herkesin hayal ettiği ama bir türlü erişemediği zirveye varmış biri olarak bize dönüp ‘her şey bomboş’ diyor. Bu tür şeyleri sürdürmenin tamamen yararsız olduğunu, rüzgarı kovalamaya benzediğini ve tatmin duygusu vermediğini söyler.

Yazılarının geri kalanında Süleyman hayatın acımasız gerçekleriyle karşılaştığında duyduğu derin umutsuzluğu ve mutlak boşluktan bahseder. Hayattan zevk almak için çok çalışıyoruz, bazıları diğerlerine göre daha iyi durumda oluyor fakat sonucunda hepimiz ölüyoruz. Daha da kötüsü yaşamın her seviyesinde büyük bir adaletsizlik vardır. Amaç nedir ki? Süleyman’ın yazdığı kitabı boyunca tekrarladığı ve vardığı sonuç şöyledir, *“Her şey boş, güneşin altında kazanılacak hiçbir şey yok!”*

Sonuç olarak, seyir defterinin sonunda Süleyman yolculuğunu şu şekilde özetler: *“Bunların dışındakilerden sakın, evladım. Çok kitap yazmanın sonu yoktur, fazla araştırma da bedeni yıpratır.”*¹⁴ Ne demek istemiştir? İlk sonucu dünyada soruların sonu olmadığıdır. Hayatı gerçek anlamda anlamaya çalışabiliriz ama sonunda sadece bizi yoracaktır. Neden? Çünkü hayatı ‘güneşin altı’ bakış açısından analiz etmeye çalıştıkça tatmin olamayız. ‘Güneşin altı’ deyiimiyle, Tanrı’yı denklemden çıkaran sorgulayıcı pozisyonundan bahsediyor gibi görünür. Bu gerçekleri daha üstün bir güç olmadan anlamaya çalıştığımız sınırlı insan bakış açımızdır. İnatla ‘güneşin altındaki’ dünyanın bize umduğumuz her şeyi sağlayabileceğini düşünüyoruz. Fakat her şeyi bu çerçeveden değerlendirmeye devam ettikçe, sorular da gelmeye devam eder ve hiç huzurumuz kalmaz. Bunun nedeni daha fazlasının olmasıdır, güneşin üstünde ve ondan daha üstün olan bir şey var.

Büyük Kral Süleyman vardığı sonucu şu şekilde noktalar:

*“Her şey duyuldu, sonuç şu:
Tanrı'ya saygı göster, buyruklarını yerine getir,
Çünkü her insanın görevi budur.
Tanrı her işi, her gizli şeyi yargılayacaktır,
İster iyi ister kötü olsun.”*¹⁵

Sonunda Süleyman Tanrı'yı denkleme geri koydu ve her şey yerli yerine oturdu. Tanrı'nın her şeyin arkasındaki en üstün güç olduğunu, sadece O'nun yerini ve gücünü fark ettiğimizde hayatın anlamlı olacağını anladı. Bu gerçek sonunda bütün sorularımızı cevaplar çünkü sonunda her şeyi anlayamayacağımızı itiraf etsek bile, her şeyi anlamamıza yardımcı olacak tek gerçek kaynağına erişiyoruz. İşte bu noktada huzur ve mutluluk buluruz.

Kısacası bir zamanlar her şeyi sorgulayan Süleyman bize iki şey yapmamızı söyler: Tanrı'yı ciddiye al ve O'na itaat etmeye başla. Bu tabii ki bir şüphecinin duymak istediği son şeydir ama her şeye rağmen doğru olandır, bir de oldukça tecrübeli birinin ağzından gelir. Son nefesinize kadar sorgulamaya ve her şeyi reddetmeye devam edebilirsiniz, ama sonra ne olacak? Belki ölümden sonra hiçbir şey olmayacağına inanıyorsunuzdur ama ya yanılıyorsanız? Süleyman *‘insanların yüreğinde sonsuzluk’* olduğunu söyler, başka bir deyişle, hepimiz derinlerde hayattan çok daha fazlası olduğunu biliriz. Soru şu ki, kaçınılmazı ertelemeye daha ne kadar devam etmek isteyeceğiz?

Gerçek şu ki, inanmak istesek de, istemesek de bu bir gün Yaratanımız'la yüz yüze geleceğimiz ve O'na tüm yaptıklarımızın hesabını vereceğimiz mutlak gerçeğini değiştirmez. O zaman hayatları boyunca O'nu reddetmiş olanlar için artık merhamet olmayacak. Kutsal Kitap bize "*Bugün kurtuluş günüdür,*"der. Eğer tüm sorularının cevaplanmasını beklersen çok geç kalabilirsin. Tam tersine, Tanrı'ya imanla yaklaşırsan bütün sorularına yanıt vermek için yardımcı olacağını göreceksin.

Eninde sonunda neye inanacağını seçmen gerekir. İman sadece dindar insanlar için değildir, herkesin bir şeye güvenmesi ve dayanması gerekir. O halde kendi sınırlı bilgine güvenmeyi mi, yoksa Tanrı'nın sonsuz hikmetine ve vaatlerine mi güvenmeyi tercih ediyorsun? İnan bana, Tanrı'ya güvenince gelen inanılmaz özgüven ve özgürlük hissi eşsizdir. Kutsal Kitap şunu çok net söyler, "*İman olmadan Tanrı'yı hoşnut etmek olanaksızdır. Tanrı'ya yaklaşan, O'nun var olduğuna ve kendisini arayanları ödüllendireceğine iman etmelidir.*"¹⁶

Bir anekdot ile bitireyim. Bir devlet kuruluşunda yetim olarak büyüdüğünü düşün. Kendini bildin bileli yetimhanenin boş duvarları arasındasındır. Yıllarını oradaki personelin soğuk ve katı kuralları ile geçiriyorsun. Ailenin seni umursamadığı ve bu yüzden seni burada tek başına bıraktığı söylemişler. Doğal olarak ailene kin duyuyorsundur. Ama her isyan ettiğinde personel müdürü kızıp seni sokağa atacağını söylüyor. Aileni özlediğin zamanlarda bazen de onlara o kadar kıızıyorsun ki, onları bir daha hiç görmemeyi diliyorsun. Hatta yeri geldiğinde onları kafadan siliyorsun.

Bir gün bir adam seni görmek için yetimhaneye yaklaşır. Sana baban olduğunu ve seni çok sevdiğini söylüyor. Ona inanmıyorsun ama sana terk edilmediğini, aslında kaçırılmış olduğunu söylüyor. Buna inanmakta zorlanıyorsun. Seni yıllarca aradığını söylüyor. Şimdi seni bulduğuna göre seni eve götürmek istiyor. Fakat sen emin değilsin. Gerçek baban olduğundan nasıl emin olabilirsin? Ancak sana kanıt olarak doğum belgelerini ve bebeklik fotoğraflarını gösteriyor. Yine de emin değilsin. Eninde sonunda bir seçim yapmak zorundasın, acı sorularla dolu yapayalnız ve isyankâr hayatını yaşamaya devam edebilirsin, ya da bu adama bir şans verebilirsin.

Bizim durumumuz da bundan çok farklı değildir. Kutsal Kitap bize, Tanrı'nın bizi bu perişan ömür için yaratmadığını söyler. Bunun yerine Tanrı'nın çocukları olalım diye yaratıldık. Fakat başlangıçta Şeytan insanları kaçırdı ve bizi o zamandan beri yalanlar ve şüphelerle doldurdu, çünkü o yalancıdır ve yalanın babasıdır. Yine de göklerdeki Babamız olan Tanrı bizden vazgeçmedi ve Şeytan'ın tutsaklığında köleleşmiş olan

bizlere gelip özgür olma ve O'nunla eve dönme şansını sunar. O'nu sorgulamak veya sevgisinden şüphe etmek isteyebiliriz ama hayatın fırsatı önümüzde durur. O'nun gerçekten Babamız olup olmadığını anlamanın tek yolu, O'na bir şans vererek sevgisine güvenmektir. Kaybedeceğimiz hiçbir şey yoktur ama kazanacağımız çok şey vardır. Şimdi seçim sırası sendedir.

Kaynakça

**Konuyla ilgili olarak okuyabileceğiniz
faydalı kaynaklar:**

C. S. Lewis, **Özde Hristiyanlık**,
Haberci Yayınları, Tel: (0212) 514 29 22

Mark D. Roberts, **Müjdeler'e Güvenebilir miyiz?**,
Haberci Yayınları, Tel: (0212) 514 29 22

Henry M. Morris, **Bilimsel Yaratılış Modeli**,
Yeni Yaşam Yayınları: Tel: (0216) 414 16 15

İhsan Özbek, **İslam İkliminde Kutsal Kitaplar**,
Gerçeğe Doğru Kitapları: Tel: (0212) 567 89 92

Josh McDowell, **Hükük Gerektiren Yeni Kanıtlar**,
Zirve Yayıncılığı: Tel: (0212) 567 89 92

Ravi Zacharias, **İnsan Tanrısız Yaşayabilir mi?**,
Yeni Yaşam Yayınları: Tel: (0216) 414 16 15

Duane T. Gish, **Evrim: Fosiller HAYIR Hâlâ Diyor!**,
Gerçeğe Doğru Kitapları: Tel: (0212) 567 89 92

1 İncil: Yuhanna 8:32

2 Tim Keller, *The Reason for God* (Riverhead Books, New York, 2008) sf. 126.

3 İncil: İbraniler 11:1

4 Zebur: Mezmur 90:2

5 Zebur: Yeşaya 45:12

6 Ron Rhodes, *Answering the Objections of Atheists, Agnostics and Skeptics*, (Harvest House Publishers, 2006) sf. 55.

7 Bkz: İncil: İbraniler 11:3

8 Bkz: İncil: Romalılar 8:20

9 Chuck Missler, *Cosmic Codes* (Koinonia House, MN, 1999) sf. 199.

10 Tim Keller, *Reason for God*, sf. 134.

11 Ron Rhodes, *Answering the Objections of Atheists, Agnostics and Skeptics*, sf. 104-105.

- 12 Zebur: Mezmur 8
- 13 Bkz: İncil: İbraniler 1:3, Koloseliler 1:17.
- 14 Zebur: Mezmur 19:1
- 15 Bkz: <http://www.washingtontimes.com/blog/watercooler/2012/dec/23/84-percent-world-population-has-faith-third-are-ch/>
- 16 Tim Keller, *Reason for God*, sf. x-xi.
- 17 Yayınlanmadı: Liebe, Roger, *Origin and Development of Languages*, 2003. sf. 66.
- 18 Richard Dawkins, *Tanrı Yanılgısı* (Boston: Houghton Mifflin, 2006) sf. 169-184.
- 19 Tim Keller, *Reason for God*, sf. 142.
- 20 Thomas Crean, *Professor Dawkins and the Origins of Religion* – Makale şu sitededir: http://www.ignatiusinsight.com/features2007/tcrean_dawkinsreligion_nov07.asp
- 21 Bkz: Yaratılış 1:26
- 22 Bkz: İncil: Romalılar 1:19-21
- 23 Tim Keller, *Reason for God*, sf. 158-159.
- 24 Bkz: İncil: Romalılar 2:14-15
- 25 Hristiyanların genel olarak bilim ve özellikle evrim konusunda ne düşündüklerini merak edenlere kısa bir not eklemek istiyorum. Kutsal Kitap ve Hristiyanlığın bilim ile uyum içinde olmadıkları iddialarına rağmen, burada her tür bilim alanından birçok kanıt sundum. Fakat evrim konusu ve buna Hristiyan yanıtı, kendi başına çok geniş bir konudur. Eğer Hristiyan bilginler ve bilim adamları tarafından yaratılışla ilgili sunulmuş olan kanıtlara bakmak istersen kitabın sonunda bu konuları daha fazla irdelemek için yararlanabileceğin Türkçe bazı kitaplar önereceğim.
- 26 C. S. Lewis, *Özde Hristiyanlık*, (Haberci Yay. 2014), sf. 46.
- 27 Bkz: Tevrat: Yaratılış 3:1-19
- 28 Bkz: Zebur: Hezekiel 28:15
- 29 Bkz: İncil: Yuhanna 14:30, 1. Yuhanna 5:19
- 30 Bkz: İncil: Romalılar 8:19-21
- 31 Bkz: Tevrat: Yaratılış 3:15, 12:1-3
- 32 Bkz: İncil: Filipililer 2:5-8
- 33 Tim Keller, *Reason for God*, Sf. 30.
- 34 Bkz: İncil: Yuhanna 15:15-16:4
- 35 Bkz: İncil: Elçilerin İşleri 5:41
- 36 Bkz: İncil: Elçilerin İşleri 14:22
- 37 Bkz: İncil: Filipililer 1:29-30; 1. Petrus 4:12-19
- 38 Bkz: İncil: Vahiy 6:9-10
- 39 Bkz: İncil: 1. Selanıklılar 5:1-3
- 40 Bkz: İncil: 1. Korintliler 13:12
- 41 Bkz: Zebur: Eyüp 7:20, 31:35
- 42 Bkz: Zebur: Eyüp 42:3
- 43 Bkz: Zebur: Eyüp 42:5
- 44 Bkz: Zebur: Daniel 3 ve 6. bölüm
- 45 Tevrat: Yaratılış 50:20
- 46 Bkz: İncil: Romalılar 5:3-4

- 47 Bkz: İncil: Romalılar 8:18
- 48 Bkz: İncil: 1. Selanıkliler 4:13-5:10
- 49 Bkz: Zebur: Eyüp 19:25-26
- 50 Bkz: İncil: Vahiy 19:11-16
- 51 Zebur: Yeşaya 2:4
- 52 Bkz: Zebur: Yeşaya 11:6-8
- 53 İncil: Vahiy 21:4
- 54 Norman Geisler ve William Nix. *A General Introduction to the Bible* (Moody Press, 1986) sf. 196-197.
- 55 Max Jammer, *Einstein and Religion*, (Princeton University, 1999, New Jersey) sf. 31.
- 56 Josh McDowell, *Hüküm Gerektiren Yeni Kanıtlar* (Zirve Yayıncılık, 2008), sf. 68.
- 57 Norman L. Geisler, ve Abdul Saleeb, *Çarmıh ve Hilal*, (Gerçeğe Doğru Kitapları, 2011), sf. 221.
- 58 Josh McDowell, *A Ready Defense* (Nashville, Thomas Publishers, 1993) sf. 43.
- 59 İhsan Özbek, *İslam İkliminde Kutsal Kitaplar*. GDK, Sy. 69-72.
- 60 Bkz: İncil: Matta 24:24, 1. Yuhanna 4:1
- 61 Bkz: <http://alwaybeready.com/zeitgeist-the-movie>
<http://www.heygavur.com/makalelerim/zeitgeist-bu-cagin-ruhu/>
- 62 Bruce Metzger, *Historical and Literary Studies: Pagan, Jewish and Christian* (Eerdmans, 1968) sf. 11.
- 63 Yayınlanmamış eser: Roger Liebe, *Origin and Development of Languages*, 2003. sf. 66.
- 64 Josh McDowell, *Hüküm Gerektiren Yeni Kanıtlar* sf. 114.
- 65 İncil: 2. Timoteos 3:16
- 66 Tevrat: Yaratılış 1:1
- 67 Buradaki ışık dördüncü gün yaratılmış olan güneş ve ay ışığı değil, kendisi Işık Kaynağı olan Tanrı'nın yüceliğinin yansımasıdır (Bkz: 1. Yuhanna 1:5, Vahiy 21:23).
- 68 Yaratılış 6:15.
- 69 Josh McDowell, *Hüküm Gerektiren Yeni Kanıtlar*, sf. 426.
- 70 A.g.e., sf. 157.
- 71 Roger Liebi, *Origin and Development of Languages*, sf. 66.
- 72 Josh McDowell, *Hüküm Gerektiren Yeni Kanıtlar*, sf. 65.
- 73 Roger Liebi, *Origin and Development of Languages*, sf. 64.
- 74 Flavius Josephus, *The Complete Works*, (Thomas, USA, 1998) sf. 40.
- 75 *Ancient Civilization: The Middle East* (Thames and Hudson, London 2008) sf. 66-69
- 76 Charles Kimball, *A Biblical Interpretation of World History* (Rosedog Books, PA, 2008). sf. 37.
- 77 A.g.e., sf. 32.
- 78 Chuck Missler, *Cosmic Codes*, Sf. 42.
- 79 Bkz: İncil Matta 1:22, Elçilerin İşleri 1:16
- 80 Bkz: İncil: 1. Korintliler 2:13, 1. Selanıkliler 2:13
- 81 Bkz: İncil: Matta 22:31, Yuhanna 10:35

- 82 İncil: 2. Petrus 1:21-22
- 83 İncil: 2. Timoteos 3:16
- 84 Geisler and Nix. *A General Introduction to the Bible*, Sf. 195.
- 85 Bkz: Tevrat: Yasa'nın Tekrarı 18:20
- 86 Bkz: Tevrat: Yasa'nın Tekrarı 18:21-22
- 87 Zebur: Yeşaya 46:9-10, Bkz: Yeşaya 41:23, 44:6-8.
- 88 Chuck Missler, *Cosmic Codes*, sf. 46.
- 89 Tim Lahaye ve Jerry Jenkins, *Are we living in the end Times* (Tyndale, 2011) sf. 3
- 90 Chuck Missler, *Cosmic Codes*, sf. 219.
- 91 Zebur: Yeşaya 44:28, 45:1
- 92 Bkz: İncil: Matta 24
- 93 Ron Rhodes, *Answering the Objections of Atheists, Agnostics and Skeptics*, Sf 142.
- 94 Özbek, sy. 99-100.
- 95 Paul Maier, *Eusebius: The Church History* (Kregel, 2007). Sf. 35-38.
- 96 Yunus'un öyküsünü hatırlayın.
- 97 Romalılar 3:25-26
- 98 Tevrat: Yaratılış 6:5
- 99 Bkz: İncil: Romalılar 13:1-7
- 100 Bkz: Tevrat: Yaratılış 15:12-16
- 101 Walter Kaiser, *Toward Old Testament Ethics*, (Zondervan, 1983) sf. 267-268.
- 102 Reymond Ibrahim, *Are Judaism and Christianity as Violent as Islam?* (Middle East Quarterly, Summer 2009) Vol: 16, No: 3.
- 103 Bkz: İncil: Matta 5:20
- 104 Bkz: İncil: Yuhanna 6:15
- 105 Bkz: İncil: Matta 23
- 106 Bkz: İncil: Matta 13:24-30, 36-43
- 107 Hristiyanlık Tarihi (Yeni Yaşam Yayınları; 2004), Sf. 67
- 108 Rodney Stark, *The Victory of Reason* (Random House, 2006), sf. 76.
- 109 İncil: Koloseliler 3:22
- 110 Tim Keller, *Reason for God*, sf. 114.
- 111 İncil: Matta 5:44-45
- 112 Bkz: İncil: Yuhanna 14:15
- 113 Zebur: 1. Krallar 10:6-8
- 114 Zebur: Vaiz 12:12
- 115 Zebur: Vaiz 12:13-14
- 116 İncil: İbraniler 11:6

Bu Kitap beğendiniz mi?

Daha fazla ücretsiz e-Kitaplar [Hristiyan Kitaplar.com](http://HristiyanKitaplar.com)'dan [indirebilirsiniz](#).

Can Nuroğlu yazar olarak beğendiniz mi? [Yazarın tüm kitaplar şuradan indirebilirsiniz](#).

[Türkiye'de Kilise Adresleri](#)